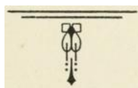
EN SOLENS SON

AV

JACK LONDON

ÖVERSÄTTN. AV ERNST LUNDQUIST

============

STOCKHOLM
A.-B. BOHLIN & Co.

STOCKHOLM 1918
SVENSKA TRYCKERIAKTIEBOLAGET

Förord till den elektroniska utgåvan

Denna utgåva av *En Solens Son (A Son of the Sun, 1912)*, författad av **Jack London** (1876-1916) och översatt 1918 av **Ernst Lundquist** (1851-1938), har digitaliserats i januari 2009 från University of California Libraries av Internet Archive och anpassats för Projekt Runeberg i maj 2012 av Ralph E.

Verket publicerades först som en serie under maj-oktober 1911 i *The Saturday Evening Post*. Läs mer om verket och den engelska texten på hemsidan **The World of Jack London** eller på **Internet Archive**!

 Boken kan läsas såsom en uppslagen bok i färg på Internet Archivet.

Första kapitlet.

EN SOLENS SON.

I.

»Wi11i-Waw» låg i rännan mellan strandrevet och ytterrevet. Från det senare kom det tysta fraset av de lättjefulla dyningarna, men den skyddade vattenytan, inte mer än hundra yards tvärs över till den vita strandremsan av fin korallsand, var slät som glas. Fastän rännan var smal och Wi11i-Waw låg för ankar på det grundaste stället, där den ändå kunde ha svängrum, gungade dess kätting minst hundra fot upp och ner. Man kunde tydligt urskilja den över bottnen av levande korall. Som en jätteorm gled den rostiga kättingens lösa ända över havsgolvet, korsade sig själv flera gånger och hakade till sist upp sig på det orörliga ankaret. Stora havstorskar, mörkbruna och fläckiga, kilade försiktigt in och ut ur korallen. Andra fiskar, groteska till form och färg, stodo fräckt likgiltiga till och med då en stor haj drev slött fram, så att havstorskarna rusade in i sina

favorithål.»

På däcket i fören knåpade ett dussin svarta otympligt med att polera teakrelingen. De voro lika oerfarna i arbetet som apor. De voro verkligen mycket lika apor av någon stor, förhistorisk typ. Deras ögon hade apans jämmerliga uttryck, deras ansikten voro till och med mindre symmetriska än apans, och med sina hårlösa kroppar voro de långt mindre klädda än någon apa, ty kläder hade de inga. Men de voro utpyntade som ingen apa någonsin varit. I sina genomstungna öron hade de korta lerpipor, ringar av sköldpaddskal, stora träpluggar, rostiga spikar och tomma gevärspatroner. Det minsta hålet i något öra var av en Winchesterbössas kaliber, några av de största hålen voro flera tum i diameter, och vartenda öra hade tre à sex hål. Tenar och prylar av polerat ben eller snäckpetrifikat voro stuckna genom deras näsor. På ens bröst hängde en vit dörrknapp, på en annans örat av en porslinskopp, på en tredjes en väckarklockas kugghjul. De tjattrade med underliga falsettröster och utförde sammanlagt inte mera arbete än en enda vit matros.

Akterut undor ett soltält sutto två vita män. De voro klädda i en tunn undertröja och hade ett skynke svept om höfterna. En revolver och en tobakspung sutto i ett bälte om livet. Svetten prickade deras hud med tusentals små blåsor. Här och där samlade sig blåsorna till små rännilar som droppade ner på det upphettade däcket och dunstade bort nästan genast. Den magre, mörkögde mannen strök med fingrarna bort en svidande liten svettbäck frånsin panna och slängde den ifrån sig med en uttråkad svordom. Slött och hopplöst tittade han utåt havet över ytterrevet och på palmkronorna längs stranden.

»Klockan är åtta, och helvetet blir inte uppeldat före tolv», brummade han. »Önskar innerligen att det ville komma en bris. Ska vi då aldrig komma härifrån?»

Den andre mannen, en smidigt växt tysk på tjugufem år med en läskarls höga och breda panna och en degenererad människas inåtsluttande haka, besvärade sig inte med att svara. Han sysslade med att tömma kininpulver i ett cigarettpapper. Han rullade ungefär tre gram av pulvret till en hård tuss, slängde in den i munnen och sväljde den utan tillhjälp av vatten.

»Den som hade lite whisky», flämtade den förste mannen efter en kvarts tystnad.

Det gick ännu en kvart innan tysken sade utan särskild anledning:

»Jag är mör av feber. Jag ger mig i väg från er, Griffiths, då vi komma till Sydney. Jag har fått nog av tropikerna. Jag borde ha haft bättre vett än att ta hyra hos er.»

»Det har då inte varit så mycket bevänt med er som styrman», svarade Griffiths, som själv var för het för att tala hett. »Då grabbarna i Guvutu hörde att jag hade mönstrat er på, skrattade de allesammans! 'Vad? Jacobsen?' sade de. »Ni kan inte gömma undan en droppe finkel eller svavelsyra för honom, som han inte luktar rätt på. Och att de hade

7rätt, det har ni då visat. Jag har inte kunnat få mig en drink på fjorton dar, bara för att ni går och tullar mitt förråd.»

»Om febern grasserade så illa med er som den gör med mig, skulle ni förstå mig», kved styrmannen.

»Jag vill inte ställa till krakel», svarade Griffiths. »Jag önskar bara vår herre ville skänka mig en drink eller en bris eller något i den vägen. I morgon dag är jag mogen för min nästa förkylning.»

Styrmannen räckte honom kinin. Han knådade sig en tregramdosis, stoppade den i munnen och sväljde den torr.

»Å, herre Gud!» stönade han. »Jag drömmer om ett land någonstans där det inte finns någon kinin. Förbannad helvetessmörja! Jag har proppat i mig flera tons i mitt liv.»

Han spejade åter till havs efter något tecken till vind. De vanliga passadvindsmolnen syntes icke till, och solen, som ännu hade långt till zenit, förvandlade hela himlen till glödande koppar. Man tyckte sig inte allenast känna utan rent av se denna hetta, och Griffiths sökte förgäves lättnad genom att se mot stranden. Den vita stranden kom hans ögon att värka. De absolut orörliga palmerna, som avtecknade sig platt mot den täta djungelns matta

grönska, liknade teaterdekorationer av papp. De små svarta pojkarna, som lekte nakna i den bländvita, solstekta sanden, voro en pina för den solsjuke mannen. Han kände ett slags lättnad då en kom springande, snavade och föll på alla fyra i det ljumma havsvattnet.

o

t)Ett utrop från de svarta i fören kom de båda männen att titta utåt sjön. Rundt om den närmaste landudden, en kvarts mil borta, tätt utmed revet, kom en paddlande lång svart kanot i sikte.

»Goomagrabbar från nästa hamn», förklarade styrmannen.

En av de svarta kom akterut, han trampade det heta däcket likgiltigt som en människa, vars nakna fötter ej känna någon hetta. Även detta var en plåga för Griffiths, och han slöt till ögonen. Men i nästa ögonblick voro de vidöppna igen.

»Vit herre komma med Goomaman», sade den svarte.

De bägge männen reste sig och tittade på kanoten. I aktern kunde man tydligt se en vit mans filthatt. Styrmannens ansikte fick plötsligt ett oroligt uttryck.

»Det är Grief», sade han.

Griffiths övertygade sig med en lång blick och framstötte en ilsken svordom.

»Vad har han här att göra?» frågade han . . . han frågade styrmannen, det glödande havet och himlen, det obarmhärtiga solskenet och hela det överhettade och skoningslösa universum, varmed hans öde nu var förknippat.

Styrmannen började fnittra.

»Jag sa' er ju att ni inte kunde reda er med det där», sade han.

Mr Griffiths hörde ej på.

»Så rik han är, ger han sig ut på språng som en indrivare», utbrast han nästan utom sig av förbitt-

9ring. »Han är lastad med pengar, stoppad med pengar, han spricker av pengar. Jag vet alldeles sä-kart att han har sålt sina Yringaplantage för trehundratusen pund. Det talade Bell själv om för mig sista gången vi voro fulla i Guvutu. Han rår om flera millioner, och ändå björnar han mig för en spottstyver». Han vände sig hastigt mot styrmannen. »Ja, naturligtvis sa' ni mig det där. Gå på och säg det, gå på bara. Men vad var det egentligen ni sa' till mig?»

»Jag sa' att ni inte kände honom, om ni trodde att ni kunde komma ifrån Salomonöarna utan att betala honom. Den där Grief är en djävul, men han vet vad han vill. Det är jag säker på. Jag sa' er att han skulle kunna kasta bort tusen lock bara för roskull, men slåss om sex pence värre än en ilsken haj. Det vet jag alldeles säkert. Skänkte han inte sin »Balakula» till Queensland-missionen då de förlorade sin »Aftonstjärna» vid San Cristobal? Och Balakula var värd tre tusen pund så visst som en penny. Och klådde han inte upp Strothers så att han fick ligga till sängs i fjorton dar, bara för att han hade satt upp två pund och tio pence för mycket på räkningen och emedan Strothers blev arg och försökte driva igenom sina skojarknep?»

»Måtte fan ta honom!» skrek Griffiths i vanmäk-tigt raseri.

Styrmannen fortfor med sina resonemang.

»Jag säger er att bara en karlakarl kan ta bukt på en så'n karlakarl som han, och den mannen som kan göra det har ännu ingen sett till här på

ioSalomonöarna. Så'na karlar som ni och jag kan inte ta bukt på honom. Vi ä' för mycket på dekis, på dekis alltigenom. Ni har mycket mer än tolv hundra pund där nere. Betala honom, så att det blir ett slut på det här.»

Men Griffiths skar tänderna och knep ihop läpparna.

»Jag skall tukta honom», mumlade han — mera för sig själv och till det glödande solklotet än till styrmannen. Han vände sig om och var på väg att gå ner, men så vände han om igen. »Hör på, Jacobsen. Han kan inte vara här på en kvart. Håller ni med mig? Vill ni stå på min sida?»

»Naturligtvis står jag på er sida. Jag har ju druckit ur ali er whisky. Vad tänker ni ta er till?»

»Jag ämnar inte döda honom, om jag kan slippa. Men jag tänker inte betala. Det är nog av, det.»

Jacobsen ryckte på axlarna till tecken att han lugnt underkastade sig ödets skickelser, och Griffiths styrde kurs mot kajuttrappan och gick ner.

II.

Jacobsen iakttog kanoten bakom det låga revet medan den gjorde en sväng och stävade mot inloppet till rännan. Griffiths kom tillbaka upp på däck med bläck på tummen ocn pekfingret. Femton minuter därefter lade kanoten till. Mannen i filthatten reste sig.

11»God dag, Griffithsl» sade han. »God dag, Jacobsen!» Med handen på relingen vände han sig till sin svarte roddare. »Du nigger, vänta här med kanoten.»

Medan han svingade sig över relingen och steg ner på däcket, gick det som en glimt av kattlik smidighet genom hans skenbart tunga kropp. Liksom de andra två hade han inte mycket på sig. Den tunna tröjan och det vita ländklädet dolde ei mycket av den väl utvecklade kroppen. Han var kraftig, men icke klumpig eller knölig av muskler. De voro mjukt rundade, och då de rörde sig, gledo de lätt och mjukt under det jämna, brynta skinnet. Glödande sol hade garvat hans ansikte så att det var svartmuskigt som en spanjors. Den gula mustaschen stack egendomligt av midt i ali denna svärta, och de klarblå ögonen verkade rent av överraskande på åskådaren. Man hade svårt för att tänka sig att denne man en gång hade varit ljushyllt.

»Var kommer ni ramlande ifrån?» frågade Grif-fiths då de tryckte varandras händer. »Jag trodde att ni var där borta i Santa Cruz.»

»Jag har varit där», svarade den nykomne. »Men där lågo vi inte länge. 'Underverket' ligger nu i Goomabukten och väntar på vind. Några av bush-männen rapporterade att det låg en kits här, och då for jag hit för att titta på den. Nå, hur går det här?»

»Ingenting att tala om. Copramagasinen äro nästan tomma, och här finns inte ett halvt dussin tons elfenbensnötter. Kvinnorna bli alldeles förbi

I 2av feber och ge sig härifrån, och karlarna kunna inte köra dem tillbaka hit till sumptrakterna. De ä' för resten själva klena och sjuka. Jag skulle vilja bjuda på en drink, men styrmannen har supit ur min sista butelj. Jag önskar Vår herre ville skicka oss litet bris.»

Grief tittade med sarkastiskt likgiltig blick från den ene till den andre och skrattade.

»Jag är glad åt att stiltjen håller i sig», sade han. »Tack vare den har jag kunnat komma hit och hälsa på er. Min superkarg har hittat den "här lilla räkningen på er, och den tog jag med mig.»

Styrmannen drog sig taktfullt undan och lät kaptenen reda sig bäst han kunde.

»Jag är ledsen, Grief, mycket ledsen», sade Griffiths, »men jag har inte så mycket pengar. Ni måste ge mig litet mera tid på mig.»

Grief stödde sig mot kajuttrappans kapp, och hans ansikte fick ett uttryck av förvåning och ledsnad.

»Det är rent förbannat», sade han, »så folk lär sig ljuga på Salomonöarna. Det finns inte ett sant ord i deras mun. Kapten Jensen till exempel. Jag skulle ha kunnat svära på att han var sanningsenlig. Nå, han sa' mig senast för fem dagar sedan — vill ni veta vad han sa'?»

Griffiths bet sig i läppen.

»Säg ut.»

»Jo, han sa' mig att ni hade sålt slut — sålt slut på alltsammans och gjort rent hus och nu var på väg till Nya Hebriderna.»

13»Han är en förbannad lögnare!» utbrast Griffiths hetsigt.

Grief nickade.

»Skulle tro det. Han var till och med nog fräck att säga mig att han hade köpt två av edra stationer — Mauri och Kahula. Han sa' att han hade betalat er sjutton hundra pund i guld, för magasin, förråd och tomtunnor, kunder, bytesvaror, kredit och copra.»

Griffith plirade med ögonen, och det glimmade till i dem. Det var alldeles ofrivilligt, och Grief lade märke till det med en liknöjd sidoblick.

»Och Parsons, er agent i Hickimavi, sa' mig att Fulcrum-bolaget hade köpt den stationen av er. Men varför skulle han ljuga?»

Griffiths exploderade, övernervös av solhetta och sjukdom. Ali hans galla brusade upp och förvred hans mun så att det såg ut som om han ville bitas.

»Hör nu, Grief, vad tjänar det till att skoja med mig så där? Ni vet alltsammans, och jag vet att ni vet det. Inga krumbukter vidare. Jag har sålt ut, och jag ämnar ge mig av. Vad kan ni göra åt den saken?»

Grief ryckte på axlarna och förrådde icke med en min att han fattat sitt beslut. Han såg helt brydd ut.

»Det finns ingen domstol här», fortfor Griffiths, som kände sig ha övertaget. »Tulagi ligger hundrafemtio mil härifrån. Jag har tagit ut min klarerings-sedel, och jag står på mitt eget däck. Ingenting

14kan hindra mig från att avsegla. Ni har ingen rätt-tighet att hejda mig för att jag är skyldig er litet pengar. Och ni kan, ta mig fan, inte hejda mig. Det kan ni skriva upp i er annotationsbok.»

Uttrycket av smärtsam förvåning i Griefs ansikte stegrades ännu mera.

»Ni menar att ni ämnar lura mig på de där tolv hundra, Griffiths?»

»Ungefär så ja, min gosse lilla. Och det tjänar ingenting till att säga fula ord. Se här kommer brisen nu. Det är bäst att ni ger er av innan jag far, för annars seglar jag er kanot i kvav.»

»Ni har verkligen nästan rätt i vad ni säger, Griffiths. Jag kan inte hejda er.» Grief letade i pungen, som hängde vid hans revolverbälte, och tog fram ett tillskrynklat papper som såg helt officiellt ut. »Men det här kanske kan hejda er. Och det är något för er annotationsbok. Skriv upp det nu.»

»Vad är det?»

»En häktningsorder från överdomstolen. Det hjälper er inte att schappa till Nya Hebriderna. Ordern är giltig var som helst.»

Griffiths tvekade och sväljde, då han hade slutat granska papperet. Med rynkade ögonbryn grubblade han på denna nya vändning i situationen. Sedan såg han upp, och hans ansikte slätades ut och fick en helt frimodig min.

»Ni var mera slipad än jag trodde, gosse lilla», sade han. »Nu har ni mig fast ined hull och hår. Jag borde ha haft bättre förstånd än att försöka få bukt med er. Jacobsen sa' mig att jag inte skullekunna det, men jag ville inte tro honom. Han hade i alla fall rätt, och det har ni också. Jag har pengarna nere i kajutan. Kom med dit ner, så ska vi göra upp saken.»

Han ämnade gå ner, men tog ett steg åt sidan för att låta gästen gå före, och samtidigt kastade han en blick utåt sjön, där vinden krusade vattnet med en mörk strimma.

»Lätta ankaret», sade han till styrmannen. »Hissa seglen och håll er färdig att gå.»

Där Grief satt på kanten av styrmannens koj, tätt intill och vänd emot det lilla bordet, lade han märke till en reyolverkolv som stack fram under kudden. På bordet, som hängde på gångjärn från för-skottet, fanns penna och bläck och även en illa medfaren loggbok.

»Å, jag skäms inte för att bli ertappad med ett fult streck», sade Griffiths trotsig. »Jag var varit för länge i tropikerna. Jag är en sjuk man, en förbannat sjuk man. Och whiskyn och solen och febern ha också gjort min moral sjuk. Ingenting är för lågt och simpelt för mig nu, och jag kan förstå varför negrerna äta upp varandra och skära av sina fienders huvuden, o. s. v. Det skulle jag kunna göra själv. Så att om jag försöker lura er på det där lilla beloppet, så kallar jag det för ett ganska oskyldigt knep. Jag önskar jag kunde bjuda er på en drink.»

Grief svarade icke, och den andre sysslade med att försöka öppna ett stort och mycket buckligt kassaskrin. Uppifrån däck hördes falsettrop och

16blockens gnisslande och knakande, medan den svarta besättningen satte till storsegel och mesan. Grief betraktade en stor kakerlacka, som kröp över den flottiga bordsskivan. Med en förargad svordom bar Griffiths kassaskrinet till kajuttrappan för att se bättre. Medan han stod där nedlutad över skrinet med ryggen mot den andre, flögo hans händer till geväret, som stod bredvid trappan, och i samma ögonblick vände han sig blixtsnabbt om.

»Rör nu inte en muskel!» befallde han.

Grief smålog, höjde sarkastiskt på ögonbrynen och lydde. Hans vänstra hand vilade mot kojen bredvid honom, den högra låg på bordet. Hans revolver hängde vid hans högra höft, fullt synlig. Men han tänkte på den andra revolvern under kudden.

»Ja», fräste Griffiths, »ni har hypnotiserat alla på Salomonöarna, men med mig har det inte lyckats, så mycket kan jag säga. Nu ämnar jag köra bort er från mitt fartyg, er och er häktningsorder, men först skall ni göra något. Lyft upp den där loggboken.»

Den andre tittade nyfiket på loggboken, men rörde sig icke ur fläcken.

»Jag är sjuk, har jag sagt er, Grief, och jag kan skjuta ned er lika ogenerat som jag dräper en kac-kerlacka. Lyft upp den där loggboken, säger jag.»

Sjuk såg han ut, hans magra ansikte arbetade nervöst av det raseri, som sjöd inom honom. Grief lyfte upp boken och flyttade den åt sidan. Under den låg ett skrivet blad ur en annotationsbok.

17

En solens son. 2.»Läs det», kommenderade Griffiths. »Läs det högt.»

Grief lydde, men medan han läste, började hans vänstra hands fingrar oändligt långsamt och tåligt krypa mot revolverkolven under kudden.

" Ombord på kitsen Willi- Waiv, Bombi-bukten, Anna-ön, Salomonöarna*, läste han. "Härined gör jag veterligt för alla, att jag avskriver och, på grund av erhållen full valuta, fullständigt uppger alla anspråk på de fordringar jag kunnat ha på Harrison J. Griffiths, som denna dag betalat mig tolv hundra Pund sterling."

»Med det där kvittot i mina händer», flinade Griffiths, »är er häktningsorder inte värd så mycket som papperet den är skriven på. Skriv nu under.»

»Det hjälper er inte stort, Griffiths», sade Grief. »Ett dokument med framtvingad underskrift gäller inte inför lagen.»

»Vad har ni då för invändningar mot att teckna under det?»

»A, inga alis, men om jag inte skriver under,

sparar jag er en hel hop besvär.»

Griefs fingrar hade nått fram till revolvern, och medan han talade, lekte hans högra hand med pennan, och med den vänstra började han långsamt och omärkligt dra till sig vapnet. Då hans hand slutligen slöt sig om det och hans finger lagt sig om trycket, undrade han hur det skulle lyckas honom att lossa ett snabbskott med vänstra handen.

»Gör er inga bekymmer för min räkning», hånade

18Griffiths. »Kom bara ihåg att Jacobsen kommer att intyga att han har sett mig betala ut pengarna. Skriv under nu, skriv hela namnet längst nere, David Grief, och så datum.»

Från däcket hördes skotblockens gnissel och rcv-sejsingarnas små hårda slag mot duken. Nere i kajutan kände de hur Willi-Waw krängde, svängde upp i vinden och lade sig på rätt köl. David Grief tvekade ännu. Från fören kom det knyckiga rasslet av förseglens pikfall genom blocken. Det lilla fartyget krängde, och genom kajutväggarna hörde man vattnet fräsa och skumma.

»Rör på spelet!» ropade Griffiths. »Låt gå!»

Gevärsmynningen var riktad mot honom på fyra fots avstånd, då Grief beslöt sig för att handla. Bössan ändrade riktning medan Griffiths sökte hålla balansen under de första oberäkneliga vindstötarna. Grief passade på tillfället, låtsade sig ännu skriva under och manövrerade samtidigt blixtsnabbt med kattlika rörelser. Medan han böjde sig djupt ner och lutade sig framåt, dök hans vänstra hand fram under bordsskivan, och så väl beräknat var hans kraftiga tryck på den självspännande hanen att skottet smällde av i samma ögonblick som revolvermynningen stack fram. Men Griffiths kom icke en sekund efter. Han sänkte sitt gevär mot den ned-dykande kroppen, och bössa och revolver brunno av på samma gång.

Grief kände stynget och svedan av en kula i axelns hud och visste att hans eget skott hade bommat. Med ett språng var han framme hos Griffiths

19innan nästa skott hann lossas, och med ett grepp rundt om kroppen fjättrade han bägge armarna som ännu höllo geväret. Revolvern, som han fortfarande höll i sin vänstra hand, borrade han djupt in i den andres underliv. Hetsad av sin förbittring och av smärtan i sitt skrubbade skinn spände Griefs finger hanen, men så lade sig vredens våg och han återfick besinningen. Utför kajuttrappan trängde harmsna rop från Goomanegrerna i hans kanot.

Allt försiggick på några sekunder. Det var skenbart ingen paus i hans aktion, då han slog armarna om Griffiths och rusade uppför den branta trappan med honom. Han kom ut i det bländande solgasset. En svart stod och grimaserade vid ratten, och Willi-Waw flög framåt i yrande skum med stark slagsida. Hans Gooma-kanot gled hastigt akterut. Grief vände på huvudet. Midskepps, med revolvern i handen, kom styrmannen rusande emot honom. Alltjämt fasthållande den hjälplöse Griffiths tog Grief två språng, ett till relingen och ett överbord.

De båda männen voro sammanslingrade då de sjönko, men Grief drog hastigt upp knäna, tryckte dem mot den andres bröst, släppte taget och pressade ner honom. Med bägge fötterna på Griffiths' axlar tryckte han ner honom allt djupare, och samtidigt dök han själv upp mot vattenytan. Knappast hade hans huvud visat sig i solskenet förr än två plumsande ljud i vattnet, raskt efter varandra och endast en fot från hans ansikte, visade att Jacobsen förstod sig på att sköta en revolver. Han kom ej åt att skjuta ett tredje skott, ty Grief fyllde sina

20lungor med luft och lät sig sjunka igen. Under vattnet tog han kraftiga simtag och kom ej upp förr än han såg kanoten och de bubblande årorna över sitt huvud. Då han steg i båten, lovade Willi-Waw upp mot vinden för att vända.

»Skynda på!» ropade Grief till sina roddare. »Ro till strand micke fort, gossar!»

Han vände helt frankt ryggen till striden och fick bråttom att söka sig ett skydd. Willi-Waw, som nödgades göra en omväg för att hala upp sin kapten, gav Grief försprång. Kanoten stötte mot stranden i full fart med alla årornas

hela kraft, och de hoppade ur och sprungo över sanden bort till träden. Men innan de hunno gömma sig, revs sanden tre gånger upp av kulor. Sedan döko de in i djungelns betryggande grönska.

Grief såg Willi-Waw falla av rätt undan vinden, passera rännan och sedan släcka på skoten, i det den styrde kurs söderut, med god sidvind. Då den försvann ur sikte bortom udden, såg han toppseglet sättas till. En av Goomanegrerna, en nära femtioårig svarting med ohyggliga ärr och skråmor efter hudsjukdomar och gamla sår, såg honom i ansiktet och flinade.

»Sannerligen», anmärkte han, »den skeppare för micke arg på er.»

Grief skrattade och gick före över sanden ner till kanoten.

21

III.

Hur många millioner David Grief ägde var det ingen på Salomonöarna som visste, ty han hade sina besittningar och sina affärer spridda över hela Södra Stilla havet. Från Samoa till Nya Guinea och ända till norra delen av ekvatortrakterna lågo hans plantager kringströdda. Han ägde pärlfiske-koncessionen vid Paumotu-öarna. Ehuru hans namn inte syntes, var han i själva verket det tyska bolag, som drev affärer på de franska Marquesas-öarna. Hans handelsstationer lågo i långa rader i alla ögrupperna, och hans fartyg som uppehöllo trafiken där voro många. Han rådde om så avlägsna och små korallöar att hans minste skonare och kitser endast en gång om året besökte kommissionärerna där i deras enslighet.

I Sydney, vid Castlereagh-street, upptogo hans kontor tre våningar. Men han syntes sällan där. Han föredrog alltid att vara ute i farten mellan öarna, snoka upp nya sätt att göra sina kapital fruktbringande, inspektera och rycka upp gamla affärer och ge sig in i spännande äventyr av tusen olika och sällsamma slag. Han köpte vraket av den stora ångaren »Gavonne» för en spottstyver, och genom att rädda det åstadkom han det omöjliga och stoppade på sig en kvarts million. På Louisiaderna planterade han de första gummiträden, och i Bora-Bora utrotade han Söderhavsbomullen och satte de muntra öborna, till att plantera kokospalmer. Det var han

22som tog hand om den övergivna ön Lallu-Ka, koloniserade den med polynesier från korallön On-tong-Java och planterade fyra tusen acres med kokospalmer. Och det var han som försonade de krigande Tahiti-hövdingarna och skötte fosfatön Hikihus storartade handel.

Hans lejda arbetare transporterades på hans egna fartyg. De förde Santa Cruz-negrer till Nya Hebri-derna, Nya Hebridernas negrer till the Banks och Malaitas människoätande huvudjägare till Nya Georgiens plantage. Från Tonga till Gilbertsöarna och ända till de fjärran Louisiaderna länsade hans re-krytörer öarna på arbetare. Hans kölar plöjde alla delar av oceanen. Han rådde om tre ångare med regelbundna ö-turer, fastän han sällan for med dem utan föredrog den vildare och naturligare metoden att anförtro sig åt vind och segel.

Fastän över fyrtio år gammal såg han ej ut att vara mer än trettio. De som seglade omkring där i bukterna kommo emellertid ihåg honom från hans första ankomst dit till öarna för tjugu år sedan, då de gula mustascherna redan spirade silkeslent på hans läppar. I olikhet mot andra vita män i tropikerna var han där, emedan han trivdes med det. Hans huds skyddande pigmentbildning var förträfflig. Han var född att leva i stark sol. Han var ensam på tio tusen om att kunna stå emot solen. De osynliga och snabbaste ljusvågorna trängde ej in i honom. Andra vita män voro mycket mottagliga för dem. Solen skar igenom deras hud, sargade och förstörde vävnader och nerver, tills de blevo sjuka till kropp

23och själ, vräkte de flesta av tio Guds bud över bord, urartade till djuriskhet, lade sig i en förtidig grav genom dryckenskap eller höllo sig vid liv, men ett så vildt liv, att man ibland måste skicka ut krigsskepp för att få bukt med deras självsvåld.

Men David Grief var en äkta solens son, och den bidrog på allt sätt till att han frodades och blomstrade. Han blev endast brunare med åren, men det bruna hade den gyllne nyans som glöder i polyne-sierns hud. Men hans blå

ögon voro fortfarande blå, hans mustascher gula och hans anletsdrag voro desamma som fortlevat hos hans engelska ras under . alla århundraden. Hans blod var engelskt, men de som trodde sig veta det påstodo att han åtminstone var född i Amerika. I olikhet med dem hade han icke kommit till Söderhavet för att söka sig ett eget hus och hem. Han hade i själva verket fört hus och hem med sig. Han hade först angjort Paumotu-öarna. Han anlände ombord på en liten skonare, vars kapten och ägare han var, en yngling som sökte romantik och äventyr på tropikernas solbadade vägar. Han kom in i en orkan, vars skyhöga vågor slungade upp honom och skonaren och alltsammans midt i ett kokosland tre hundra yards bortom bränningarna. Sex månader därefter räddades han av en pärlfiskarkutter. Men solen hade gått honom i blodet. I stället för att på Tahiti fara med en ångare hem, köpte han en skonare, lastade den med bytesvaror och diverse och gav sig ut på en färd genom den »Farliga Arkipelagen».

Liksom hans ansikte skiftade i guldfärg, lyste det

24alltid liksom en gyllene glans om hans fingerspetsar, ty det var som om han dragit till sig guldet med magnetisk kraft. Men han spelade icke för guldets skull utan för spelets egen. Det var ett manligt spel, samma hårda duster, samma bistra sätt att ta och ge som hos äventyrarna av hans eget blod och halva Europas och den övriga världens blod, och det var en präktig lek; men över och bortom alltsammans låg dock hans kärlek till allt det andra som utgör Söderhavsfararens liv — doften från korallreven, de spegelblanka lagunernas ändlösa, tjusande grupper av låga korallskär, de bländande soluppgångarna i brutala färger, fördelade med regellös sinnrikhet, de palmkrönta små holmarna svävande över turkosblå djup, passadvindarnas mustiga vin, de regelbundna, vittoppiga vågornas stigande och fallande, det gungande däcket under fötterna och den spända segelduken ovanför ens huvud; Polynesiens blomsterprydda, guldglänsande män och flickor, halvt barn och halvt gudar, och till och med Melanesiens tjutande vildar, huvudjägare och människoätare, halvt djävlar och alltigenom djur.

Han, solens älsklingsbarn, mannen med många millioner, aktade alltså icke för rov att av idel kraftövermått och livslust utkämpa en dust med Harrison J. Griffiths om en ynklig liten summa. Det var hans nyck, hans nöje, ett sätt att ge uttryck åt sitt eget jag och den solvärme som strömmade genom honom. Det var ett upptåg, ett skämt, ett problem, en liten lek där han riskerade livet bara för lekens glädje.

25

IV.

Tidigt på morgonen strök »Underverket» tätt utmed Guadalcanars strand. Fartyget gled långsamt fram genom vattnet för den döende landbrisens fläktar. I öster utlovade tunga molnmassor en ny period av sydostvindar med hårda orkaner och slagregn. Framför seglade en liten kits, som styrde samma kurs längs kusten som Underverket och var allt mera nära att bli upphunnen. Men det var icke Willi-Waw, och kapten Ward på Underverket lade bort kikaren och kallade den »Kauri».

Grief, som just kom upp på däck, suckade med missnöjd min.

»Om det ändå hade varit Willi-Waw», sade han.

»Ni tycker inte om att ge tappt», anmärkte super-kargen Denby deltagande.

»Det gör jag visst inte». Grief gjorde en paus och skrattade hjärtligt. »Det är min fasta övertygelse att Griffiths är en skälm och att han behandlade mig riktigt gement i går. 'Skriv under', sa' han, 'skriv hela namnet längst nere, och så datum'. Och Jacobsen, den lömska rackaren, hjälpte honom. Det var rena rama sjöröveriet, alldeles som i Bully Hayes' dagar.»

»Om ni inte vore min förman, mr Grief, skulle jag gärna vilja ge er ett råd», inföll kapten Ward.

»Sjung ut och låt höra», uppmuntrade Grief.

»Nåja. . .» Kaptenen tvekade och harskade sig. »Om man hade så mycket pengar som ni, skulle manväl vara galen om man utsatte sig för en sådan risk som ni med de där båda skälmarna. Varför gör ni det?»

»Det vet jag verkligen inte, kapten. Det är väl bara för att jag har lust att göra det. Kan ni uppge något bättre skäl för någon av edra handlingar?»

»Ni kommer att få huvudknoppen avskjuten en vacker dag», brummade kapten Ward i det han gick till styrkompassen och bestämde läget av en bergstopp, som nyss stuckit upp huvudet genom skyarna som betäckte Guadalcanar.

Landbrisen tog till med en sista ansträngning, och Underverket, som sköt rask fart genom vattnet, låg nu på sidan om Ivauri och började gå förbi. Hälsningar växlades, sedan ropade David Grief:

»Har ni sett till Willi-Waw?»

Den barbente kaptenen, som stod där med sin slokhatt på huvudet, tog ett tag i sin urblekta blå lava-lava för att spänna till den hårdare om livet och spottade tobakssås över relingen.

»Jo jo men», svarade han. »Griffiths låg vid Savo i natt, lastade svin och jamsrötter och fyllde sina vattenbehållare. Såg ut som om han ämnade sig ut på långresa, men det nekade han för. Varför frågar ni det? Vill ni tala med honom?»

»Ja, men om ni träffar honom först, så tala inte om för honom att ni har råkat mig.»

Kaptenen nickade och funderade och gick föröver

27på sitt eget däck för att hålla sig i jämnbredd med det snabbare fartyget.

»Hör nu», ropade han, »Jacobsen sa' att de ämnade sig ner till Gabera på eftermiddagen. Han sa' att de skulle ligga där i natt och lasta batater.»

»Gabera är den enda av Salornonöarna som har någon ledfyr», sade Grief, då hans skonare hunnit ett långt stycke före. »Inte sant, kapten Ward?»

Kaptenen nickade.

»Och den lilla viken på den här sidan udden är en dålig ankarplats, eller hur?»

»Ingen ankarplats. Bara korallgrynnor och skär och svåra bränningar. Det var där »Molly» sprang i stycken för tre år sedan.»

Grief stirrade framför sig med glanslösa ögon i en dryg minut, som om han manat fram en syn för sin fantasi. Sedan rynkades hans ögonvinklar och hans gula mustaschändar lyftes i ett leende.

»Vi ska ankra i Gabera», sade han. »Och gå in så långt som möjligt i den lilla viken på den här sidan udden. Jag vill att ni skall släppa av mig i en jolle då vi komma dit. Skicka med mig sex man och skjutgevär. Jag kommer ombord igen innan det dagas.»

Kaptenens ansikte fick ett misstänksamt uttryck, som hastigt övergick till förebråelse.

»Å, bara ett litet skämt, kapten», invände Grief och såg ut som en skolgosse som av en äldre ertap-pas med ett tjuvpojkstreck.

Kapten Ward brummade, men Denby såg helt upplivad ut.

28»Jag vill gärna följa med, mr Grief», sade han.

Grief samtyckte med en nick.

»Tag med er yxor och täljknivar», sade han. »Ja, och så ett par lyktor som lysa bra. Se efter att det är olja i dem.»

V.

En timme före solnedgången närmade Underverket sig den lilla viken. Vinden hade friskat i och det började gå hög sjö. Grynnorna inne i viken voro redan vita av skum, men de som lågo längre ut visade inga andra symtom än att vattnet växlade färg. Medan skonaren lovade upp mot vinden och brassade back klyvaren och stagseglet, lade jöllen ut. Sex Santa Cruz-negrer med ländskynken hoppade ner i den, var och en väpnad med ett gevär. Denby, som bar lyktorna, steg ner på akterskottet. Grief följde efter, men stannade med ena foten på relingen.

»Bed Gud om en mörk natt, skeppare», bad han.

»Det får ni», svarade kapten Ward. »Ingen måne syns till, och ingen himmel heller. Det kommer nog att bli litet byigt också.»

Blotta tanken på vad som förestod kom Griefs ansikte att stråla så att solbrännans gyllne glans blev ännu varmare. Han steg ner bredvid super-kargen.

»Kast loss I» kommenderade kapten Ward. »Skota förseglen! Lägg rodret över! Pvätt så! Den kursen!»

Underverket brassade fullt och rundade uddenutanför Gabera, medan jöllen, rodd av sex åror och med Grief vid rodret, styrde kurs inåt viken. Överlägset manövrerad snodde den sig fram i den smala, slingrande rännan, där ingen större farkost än en roddbåt kunde komma fram, men så hade grynnorna och korallklipporna dragit sig allt mera ut till havs, och de landade vid stranden med dess lugna, knappt krusade vatten.

Nästa timme var fylld av arbete. Grief gick omkring bland de vilda kokospalmerna och djungelbuskarna och valde ut träd.

»Hugg det träd, hugg det träd», sade han till sina svarta. »Inte hugg det träd», sade han med en skakning på huvudet.

Till sist var ett kilformigt segment av djungeln avröjt. Nära stranden stod en enda hög palm kvar. Vid kilens spets stod en annan. Mörkret inbröt, lyktorna tändes och gjordes fast uppe i de båda träden.

»Den där nedre lyktan hänger för högt.» David Grief granskade den kritiskt. »Sänk den ungefär tio fot, Denby.»

VI.

Willi-Waw ilade fram genom vattnet med en ursinnig fart, ty det blåste ännu hårdt. De svarta höllo på att hissa storseglet, som firats ner medan vinden var som starkast. Jacobsen, som övervakade manövern, befallde dem att hålla sig klara, gick

3osedan föröver i lä och slöt sig till Griffiths. De stirrade båda med skärpt blick på den vägg av mörker, genom vilken de borrade sig fram, och spetsade öronen efter dånet av bränningarna vid den osynliga kusten. Det var efter detta dån som de för tillfället styrde.

Vinden saktade av, molntäcket förtunnades och brast, och vid stjärnornas dunkla sken kunde man urskilja den djungelklädda kusten. Förut, ett godt stycke i lä, syntes en skrovlig klippudde. Bägge tittade ditåt.

»Amboy Point», sade Griffiths. »Farvattnet rent.» Tag rodret. Jacobsen, tills vi bli säkra på kursen.»

Styrmannen sprang akterut, barfotad och barbent och med regnvattnet drypande från sin knapphändiga dräkt, och avlöste den svarte vid ratten.

»Hur är hennes kurs nu?» ropade Griffiths.

»Syd och ett halvt streck väst.»

»Fall då syd sydväst... klart?»

»Ali right.»

Griffiths iakttog Amboyuddens ändrade läge i förhållande till Willi-Waw's kurs.

»Och ett halvt streck väst!» ropade han.

»Ett halvt streck väst», lydde svaret. »Ali right.»

»Rätt så som det går. Det är bra.»

Jacobsen lämnade rodret till negern. »Styr nu», sade han barskt. »Men sköt dig ordentligt, annars jag knipsa av din fördömda svarta skalle.»

Han gick åter förut och slöt sig till de andra. Åter tätnade de flygande molnen, stjärnorna för-

31svunno, och det kom en ny regnby med tjutande blåst.

»Pass på storseglet!» skrek Griffiths i styrmannens öra, medan han själv höll ögonen på kitsens rörelser.

Hon krängde så att läsidans reling låg under vatten, medan han mätte vindens tryck och iakttog dess avtagande styrka. Det ljumma havsvattnet med små fosforescerande blåsor här och där sköljde om hans ben och knän. Blåsten tjöt ännu högre upp i diskanten, och varenda vant och stag gav ett vinande svar, i det Willi-Waw lade sig ännu mer på sidan.

»Ned med storseglet!» skrek Griffiths och sprang bort till pikfailet, knuffade undan negern som höll det och kastade av törnen.

Jacobsen utförde samma manöver med klofallet. Storseglet rasslade ner, och de svarta kastade sig med skrik och tjut över den slående duken. Styrmannen, som träffade på en skolkare i mörkret, slog honom i ansiktet med knytnäven och drev honom till arbetet.

Stormbyn höll sig lika våldsam, och Willi-Waw flög fortfarande framåt med sin lilla segelmassa. De båda männen stodo åter i fören och väntade fåfängt att det horisontala regnet skulle sluta.

»Det går bra», sade Griffiths. »Regnet kommer inte att räcka i evighet. Vi kunna hålla den här kursen tills vi sikta ledfyrarna. Ankra på tretton famnars djup. Det är bäst att fira ut fyrtiofem en sådan natt som denna. Beslå sedan storseglet, vi behöva det inte.»

32En halvtimme därefter upptäckte hans trötta ögon äntligen två lysande punkter.

»Där ä' de, Jacobsen. Jag skall ta hand om ratten. Fira ner förstagseglet och var klar att låta gå. Sätt fart i negrerna.»

Med rattspakarna i sina händer stod Griffiths i aktern och höll kursen tills de bägge ljusen kommo i rak linje, då ändrade han plötsligt kurs och styrde direkt på dem. Han hörde bränningarnas brottning och dån, men tog för givet att de voro längre bort — i Gabera, som de skulle vara.

Han hade hört styrmannens förskräckta rop och kastade sig över ratten med hela sin styrka, då Willi-Waw tornade på. I samma ögonblick gick stormasten överbord. Det blev fem vilda minuter. Alla hakade sig fast medan fartygsskrovet lyftes upp och sjönk brakande ner på den spröda korallen och de varma sjöarna gingo över dem. Knakande och gnisslande arbetade Willi-Waw sig klar över grundet och lade sig tryggt till ro i den jämförelsevis lugna och grunda rännan där innanför.

Griffiths satt på kanten av kajuttaket med huvudet nedböjt mot bröstet, i tyst förbittring. En gång lyfte han upp ansiktet och såg på de båda vita ljusen, det ena över det andra och i fullkomligt vertikal linje.

»Där ä' de», sade han. »Men detta är inte Gabera. Vad i helvete är det då?»

Ehuru bränningarna ännu dånade och slungade sitt skum över grundet och över dem, dog vinden

33

En solens son. 3.bort och stjärnorna visade sig. At stranden till hördes årslag.

»Vad har här försiggått? En jordbävning?» ropade Griffiths. »Sjöbottnen är ju alldeles förändrad. Jag har ankrat här hundra gånger på tretton famnars djup. Är det ni, Wilson?»

En jolle lade till och en man klättrade över relingen. I den skumma belysningen såg Griffiths en revolver riktad mot sitt ansikte, och då han såg upp, stod David Grief framför honom.

»Nej, ni har aldrig ankrat här förr», skrattade Grief. »Gabera ligger på andra sidan udden, och jag ämnar mig dit så snart jag har drivit in den där lilla summan på tolv hundra pund. Kvitto ska vi inte bråka med. Jag har en räkning här, och den lämnar jag till er.»

»Jaså, det är ni som har gjort det häri» utropade Griffiths och sprang upp i ett plötsligt anfall av raseri. »Ni har tändt de där falska ledfyrarna! Ni har satt mig på grund, men vid alla . . .»

»Lugna er!» Griefs röst var kall och hotande. »Var god och betala mig de tolv hundra punden.»

Griffiths tyckte att det kom över honom en känsla av oändlig vanmakt. Han överväldigades av en djup vämjelse — vämjelse för solländerna och solsjukan, för maktlösheten i alla hans ansträngningar och för denne blåögde, guldhyade, överlägsne man som alltid kom honom att lida nederlag, vad han än tog sig till.

»Jacobsen», sade han, »vill ni öppna kassaskrinet och betala den här. .. den här blodsugaren tolv hundra pund?»

Andra kapitlet.

HUR ALOYSIUS PANKBURN BLEV KARL IGEN.

I.

Hur snabb blick David Grief än hade för vad som lovade att bli ett spännande äventyr och hur beredd han alltid var på att det oväntade skulle rusa på honom från sitt gömställe bakom närmaste kokospalm, kände han dock inga aningar då han första gången fick se Aioysius Pankburn. Det var på den lilla ångaren »Berthe». Sedan han givit sin skonare order att följa efter hade han farit över med ångaren den korta biten mellan Raiatea och Papeete. Då han först fick se Aioysius Pankburn, höll denne litet omtöcknade herre på att på egen hand ta sig en cocktail vid den lilla baren på mellandäck bredvid rakstugan. Och då Grief en halvtimme senare slapp ur barberarens händer, hängde Aioysius Pankburn ännu över baren och drack solo.

Men det är inte bra att dricka ensam, och Griefs flyktiga sidoblick var skarpt iakttagande. Han såg en välväxt ung man på trettio år med fördelaktigt utseende och fina kläder, tydligen en gentleman

35efter världens sätt att döma. Men den litet slarvigt påsatta dräkten, den darrande, ivriga handen som spillde ut drycken och de oroliga, kringflackande ögonen utgjorde för Grief omisskännliga kännetecken på en kronisk drinkare.

Efter middagen träffade han åter på Pankburn. Denna gång var det på däck, och den unge mannen, som klängde sig fast vid relingen och tittade på en man och en kvinna, vilka sutto på avstånd i ett par däckstolar tätt intill varandra, grät som en berusad gråter. Grief lade märke till att mannen lagt sin arm om kvinnans liv. Aloysius Pankburn såg på och grät.

»Ingenting att gråta för», sade Grief muntert.

Pankburn såg på honom och göt tårar av djupt självmedlidande.

»Det är hårdt», snyftade han. »Hårdt. Hårdt. Den där karlen är min homme d'affaires. Jag har honom i min tjänst. Jag betalar honom en grov lön. Och så där gör han nytta för den.».

»Varför gör ni då i så fall inte slut på det ?» rådde Grief.

»Jag kan inte. Hon skulle inte ge mig någon whisky längre. Hpn är min sköterska.»

»Avskeda henne då och sup ihjäl er.»

»Jag kan inte. Han har alla mina pengar om hand. Om jag gjorde det, skulle han inte ge mig sex pence att köpa

mig en drink för.»

Denna bedrövliga möjlighet framkallade en ny störtsjö av tårar. Grief blev intresserad. Bland alla

36enastående situationer kunde han inte ha tänkt sig en sådan som denna.

»De ha engagerats till att ta hand om mig», sludd-rade Pankburn, »hålla mig från att dricka. Och det där är deras sätt att fullgöra sitt uppdrag: att sitta och hänga överallt på däck och låta mig dricka mig fördärvad. Det är inte rätt, säger jag. Det är inte rätt. De ha enkom skickats med mig för att inte låta mig dricka, och de låta mig dricka som ett svin, så länge jag låter dem vara i fred. Om jag klagar, hota de att inte låta mig få en droppe till. Vad kan då jag arma stackare göra? De få min död på sitt samvete, det är alltsammans. Kom med ner och drick ett glas med mig.»

Han släppte sitt tag om relingen och skulle ha ramlat omkull, om inte Grief hade gripit honom om armen. Han tycktes undergå en förvandling, styvna till rent fysiskt, skjuta fram hakan aggressivt och blixtra morskt med ögonen.

»Jag ämnar inte låta dem döda mig. De ska komma att ångra sig. Jag har bjudit dem femtio tusen — längre fram, förstås. De skrattade. De veta ingenting. Men jag vet.» Han fumlade i sin rockficka och drog upp ett föremål som blixtrade i den svaga belysningen. »De förstå inte meningen med det här. Men det gör jag.» Han såg plötsligt misstänksamt på Grief. »Vad tror ni det här är, säg? Vad tror ni det är?»

David Grief såg i sin fantasi en försupen ung man mörda ett älskande ungt par med en koppar-

37spik, ty en kopparspik var det han höll i handen, alldeles tydligt en gammaldags fartygsbult.

»Min mor tror att jag är här nere för att bli botad från supvanan. Hon vet ingenting. Jag mutade doktorn att ordinera resa. Då vi komma till Pa-peete skall min homme d'affaires hyra en skonare , och så segla vi i väg. Men de ha ingen aning. De tro att det är fylleriet. Jag vet det, jag. Ingen mer än jag vet det. Godnatt, sir. Jag går och lägger mig... så vida inte ... hm ... så vida ni inte vill ta er en sängfösare med mig. Ni förstår, en sista pärla.»

II.

Under den följande veckan i Papeete såg Grief Aloysius Pankburn upprepade gånger och i ganska egendomliga situationer. Detsamma kunde alla den lilla östadens invånare säga, ty varken hamngatan eller Lavinas pensionat hade på åratal bevittnat sådana skandaler. Barhuvad, endast klädd i sim-dräkt sprang Aloysius Pankburn vid middagstiden utför huvudgatan från Lavina's ner till stranden. Han boxades med en eldare på »Berthe» under en match på stipulerade fyra ronder i »Folies Bergè-t res» och blev utslagen i den andra ronden. Han försökte i sinnesförvirring dränka sig i en två fot djup vattenpöl, gjorde i fyllan och villan ett femtio fots hopp från riggen av »Mariposa», då den låg vid bryggan, och hyrde kuttern »Toreau» för mer än

38inköpskostnaden och räddades endast därigenom att hans homme d'affaires vägrade att gå in på affären. Han köpte den gamle blinde spetälske fri på slavmarknaden och sålde ut brödfrukt, pisang och bata-ter till sådana rövarpris att polisen måste tillkallas för att skingra de massor av infödingar som strömmade till för att göra affärer. För övrigt arresterade polisen honom tre gånger för förargelseväckande uppförande, tre gånger måste hans homme d'affai-res göra en paus i sitt flirtande för att betala ut den plikt som en behövande kolonialförvaltning hade ådömt.

Sedan avseglade »Mariposa» till San Francisco, och bland passagerarna voro Aloysius' homme d'af-faires och hans sköterska som nygift par. Före avresan hade mannen omtänksamt nog lämnat Aloysius åtta fempundssedlar med det förutsedda resultatet att denne några dagar därefter vaknade upp ur ett långt rus alldeles förbi och nära delirium tremens. Lavina, som var känd för sitt goda hjärta till och med bland utskummet av Södra Stillahavets skälmar och skojare, skötte om honom och lät honom aldrig, då han började komma till medvetande igen, få en aning om att där varken fanns någon homme d'affaires eller några pengar att betala hans inackordering med.

Flera kvällar därefter halvlåg David Grief under aktersuntältet på »Kittiwake» och ögnade likgiltigt igenom de magra spalterna i Papeetes »Avant-cou-reur». Plötsligt satte han sig upp och nästan gnuggade sig i ögonen. Det var otroligt, men där stod

39det. Söderhavets romantik var icke död. Han läste:

»Önskas utbyta halvparten av en nedgrävd skatt värd fem millioner francs mot en persons överförande till okänd ö i Stilla havet och hjälp med bortförande av bytet. Svar till Folly, Lavinas pensionat.»

Grief såg på sin klocka. Det var ännu tidigt, hon var bara åtta.

»Mr Carlsen», ropade han bort till en glimmande pipa. »Låt bemanna jöllen. Jag skall fara i land.»

Den norske styrmannens grova basröst hördes i fören, och ett halvt dussin resliga Rapa-öbor upphörde att sjunga och bemannade båten.

»Jag söker Folly... mr Folly, antar jag», sade David Grief till Lavina.

Han lade märke till det intresserade uttrycket i hennes ögon, då hon vände på huvudet och ropade en befallning på infödingspråket tvärs över två öppna rum bort till köksutbyggnaden. Några minuter därefter tassade en barfotad infödd flicka in och skakade på huvudet.

Lavina såg besviken ut.

»Ni är kapten på »Kittiwake», inte sant ?» sade hon. »Jag skall tala om för honom att ni har varit här.»

»Det är alltså en han?» frågade Grief.

Lavina nickade.

»Jag hoppas att ni kan göra något för honom, kapten Grief. Jag är bara en enfaldig kvinna, och jag vet ingenting. Men han är en älsklig man, och han talar kanske sanning... det vet jag inte. Men ni skall nog komma under fund med det. Ni är inte

40ett så'nt beskedligt kräk som jag. Får jag inte blanda till en cocktail åt er?»

III.

David Grief hade kommit tillbaka till sin skonare och satt och dåsade i sin däckstol med ett tre månader gammalt tidskriftshäfte i knät. Då väcktes han av ett flåsande och frustande ljud nedifrån vattnet. Han slog upp ögonen. Skeppsklockan på den chilenska kryssaren en kvarts mil därifrån slog åtta glas. Det var midnatt. Nedifrån hördes ett plaskande och återigen ett frustande ljud. Han tyckte att det lät halvt som en amfibie, halvt som en människa som gråter för sig själv och i klagande ton anförtror hela universum sina sorger.

David Grief tog ett språng ner till den låga relingen. Där nere, på det ställe varifrån det frustande ljudet utgick, syntes någonting fosforescerande som rörde sig. Han böjde sig fram, grep tag med händerna under armarna på en man och ömsom lyftande och halande och med raskt flyttande grepp drog han upp Aloysius Pankburns nakna kropp på däck.

»Jag hade inte en cent», klagade han. »Jag måste simma, och jag kunde inte få tag i en landgång. Det var ett elände. Förlåt mig. Om ni har en handduk som jag kan få knyta om livet och kan ge mig något starkt att dricka, blir jag mig lik igen. Jag är mr Folly, och ni är förmodligen kap-

41ten Grief som sökte mig då jag var ute. Nej, jag är inte drucken. Och jag har inte förkylt mig heller. Det är inte av köld jag darrar. Lavina har bara bestått mig med två glas i dag. Jag är alldeles hjärtskrämd, det är hela saken, och jag skulle just till att börja se syner, då jag inte kunde finna landgången. Jag vore mycket tacksam, om ni ville ta mig med er ner i kajutan. Ni är den ende som har svarat på min annons.»

Han darrade ömkligt i den varma nattluften, och nere i kajutan, innan han fick en handduk, lagade Grief så att

han fick sig ett halvt glas whisky.

»Sjung ut nu», sade Grief, då han hade fått på sin gäst en skjorta och ett par simbyxor. »Vad är meningen med er annons? Det kan ni tala om för mig nu.»

Pankburn tittade på whiskyflaskan, men Grief skakade på huvudet.

»Nåja, kapten . .. fastän jag bedyrar vid den smula heder jag har kvar, att jag inte är drucken — inte det ringaste. Och vad jag ämnar berätta er är sant, och jag skall tala om det i största korthet, ty jag förstår att ni är en handlingens och affärernas man. Och er fysik är kraftig. För er har spriten aldrig varit en million smådjävlar som ha gnagt på varenda cell. Ni har aldrig varit i helvetet. Jag är där nu: Jag håller på att brinna upp. Hör på nu.

»Min mor lever. Hon är engelska. Jag är född i Australien. Jag har fått min utbildning vid Yale-universitetet. Jag är filosofie doktor, men ändå du-

42ger jag ingenting till. För resten är jag alkoholist. Jag har varit sportsman. Jag kunde dyka hundratio fot i öppna sjön. Jag har satt åtskilliga amatörrekord. Jag är som en fisk. Jag lärde mig krälsim av en yrkessimmare. Jag har summit trettio miles i sjögång. Jag har ett annat rekord också. Jag har bälgat i mig mera whisky än någon av mina jämnåriga. Jag skulle kunna stjäla sex pence från er för att få något att dricka. Och nu till sist skall jag tala om sanningen för er.

»Min far var amerikanare — från Annapolis. Han var sjökadett under inbördeskriget. Anno 66 var han löjtnant på »Suwanee». Kaptenen hette Paul Shirley. Anno 66 kolade Suwanee vid en ö i Stilla havet som jag inte vill namnge och under ett protektorat som inte existerade då och som jag inte heller vill namnge. I land, bakom en krogdisk, såg min far tre kopparspikar — fartygsbultar.»

David Grief smålog helt stilla.

»Nu kan jag säga er namnet på kolstationen och på det blivande protektoratet», sade han.

»Och de tre bultarna?» frågade Pankburn lika lugnt. »Gå på med det där, för dem har jag i min ägo nu.»

»Mycket riktigt. De lågo bakom Tyske Oscars disk i Peenoo-Peenee. Johnny Black hade dem med sig dit från sin skonare samma natt han dog. Han hade nyss kommit tillbaka från en lång sjöresa västerut, varunder han fiskat holothurier och handlat med sandelträ. Den historien känner hela trakten till.»

43Pankburn skakade på huvudet.

»Vidare», sade han.

»Det var naturligtvis före min tid», återtog Grief. »Jag berättar bara vad jag har hört. Sedan kom Ecuador-kryssaren västerifrån och stadd på hemväg — den hade varit lite varstans. Dess befäl kände igen bultarna. Johnny Black var död. De togo hand om hans styrman och hans loggbok. Och så bar det i väg västerut. Sex månader därefter löpte kryssaren, stadd på hemväg, in i Peenoo-Peenee. Den hade misslyckats, och så kom historien ut.»

»Då de revolutionära ryckte emot Guayaqvil», tog Pankburn vid, »packade de federerades officerare, som ansågo allt försvar av staden hopplöst, ned regeringskassan, ungefär en million dollars i guld, men alltsammans i engelskt mynt, och förde kistan ombord på den amerikanska skonaren »Flirt.» De skulle avsegla i dagningen. Men den amerikanske kaptenen schappade mitt i natten. Fortsätt nu.»

»Det är en gammal historia», fortfor Grief. »Det fanns intet annat fartyg i hamnen. De federerades ledare kunde inte sätta efter honom. De uppbjödo alla sina krafter och försvarade staden. Rohjas Salced gjorde en forcerad marsch från Quito och gjorde slut på belägringen. Revolutionen var kuvad, och den enda gamla ångare som utgjorde Ecuadors flotta skickades ut på jakt efter »Flirt». De fingo tag i den mellan Banksgruppen och Nya Hebri-derna, där den lagt bi och hissat nödsignaler. Kaptenen hade dött dagen förut — i gastrisk feber.»

44»Och styrmannen?» frågade Pankburn i utmanande ton.

»Styrmannen hade blivit dödad för en vecka sedan av infödingarna på en av Banks-öarna, då han kommit dit med en båt för att hämta vatten. Det fanns ingen av befälet kvar. Besättningen fick undergå tortyr. Det var mot folkrätten. De ville bekänna, men kunde inte. De talade om de tre spikarna i trädstammarna vid stranden, men var ön låg visste de inte. Västerut, långt västerut, det var allt vad de visste. Historien berättas nu på två olika sätt. Somli.ga påstå att de dogo under tortyren. Andra att de överlevande blevo hängda i rånocken. I alla händelser for Ecuador-kryssaren hem utan skatten. Johnny Black förde de tre spikarna med sig till Peenoo-Peenee och lämnade dem till Tyske Oscar, men hur och var han funnit dem, det talade han aldrig om.»

Pankburn tittade envist på whiskyflaskan.

»Bara en liten klunk», jämrade han.

Grief funderade litet och slog i en liten drink. Pankburns ögon lyste, och han fick nytt liv.

»Och så här gick det till att jag kom över de felande detaljerna», sade han. »Johnny Black hade talat om dem. Han talade om dem för min far. Skrev till honom från Levuka, innan han kom till Peenoo-Peenee för att dö. Min far hade räddat hans liv under ett vildt nattligt slagsmål i Valparaiso. En kinesisk pärlfiskare från Torsdagsön, som var ute och sökte efter nya fiskeplatser norr om Nya Guiena, köpte de tre spikarna av en neger. Johnny

45Black köpte dem för kopparvärdet. Han hade lika litet som pärlfiskaren någon aning om deras betydelse, men då han kom tillbaka, lade han till för att köpa sköldpaddor i samma hamn där ni sade att »Flirts» styrman blev dödad. Men han hade inte blivit dödad. Banks-öborna höllo honom fången, och han höll på att dö av benröta i käken, förorsakad av ett pilsår som han fått under striden på stranden. Innan han dog, berättade han historien för Johnny Black. Johnny Black skrev till min far från Levuka. Han låg i själatåget — kräfta. Tio år därefter, då han var kapten på »Perry», fick min far spikarna av Tyske Oscar. Och genom min fars sista vilja och testamente fick jag spikarna och uppgifterna. Jag känner till ön, latitud och longitud på den ö, där de tre spikarna voro indrivna i träden. Spikarna ä' där uppe i Lavinas pensionat nu. Latituden och longituden har jag i mitt huvud. Nå, vad säger ni ?»

»Skepparhistorier», lydde Griefs ögonblickliga utlåtande. »Varför for inte er far och tog skatten

själv ?»

»Han behövde den inte. En farbror dog och lämnade honom en förmögenhet. Han tog avsked ur flottan, blev kär i en riktig häxa till sjuksköterska i Boston, och min mor begärde skilsmässa. Hon fick också ett arv, så att hon hade en årsinkomst på omkring trettiotusen dollars, och flyttade till Nya Zealand. De delade mig, halva tiden var jag på Nya Zealand, halva tiden i Förenta staterna, tills min far dog. Nu har min mor mig helt och hållet.

46Han lämnade efter sig pengar åt mig — å, ett par millioner —, men min mor hade redan förut satt mig under förmyndare på grund av dryckenskap. Jag rår om en hel massa pengar, men jag kan inte komma åt en penny utom vad jag får mig tilldelat i småposter. Men gubben, som hade hört talas om mitt pimplande, testamenterade mig de tre spikarna och därtill hörande uppgifter. Det gjorde han genom sin advokat, utan att min mor visste av det; han sa' att det var mycket bättre än en livränta, och om jag hade så mycket ruter i mig att jag kunde fara och hämta skatten, kunde jag ha råd att ta mig en tår på tand när jag hade lust. Millioner i mina förmyndares förvar, stora högar av sekiner efter min mor, om hon hinner till krematoriet före mig, ytterligare en million som ligger och väntar på att bli uppgrävd, och under tiden får jag tigga och be Lavina om två drinkar om dagen. Det är ju ett helvete, inte sant? Om man kommer ihåg hur törstig jag är.»

»Var ligger ön?»

»Långt härifrån.»

»Säg namnet.»

»Aldrig i livet, kapten Grief. Det här kommer ledigt att inbringa er en halv million. Ni kommer att segla under min vägledning, och då vi ha kommit långt ut till havs och ä' riktigt på väg, skall jag tala om det för er, men inte

förr.»

Grief ryckte på axlarna och lät ämnet falla.

»Då jag har slagit i åt er ett glas till, skall jag skicka jöllen i land med er», sade han.

47Pankburn blev helt häpen. I minst fem minuter stred han med sig själv, sedan slickade han sig om munnen och gav upp gärdet.

»Om ni lovar mig att fara, skall jag tala om det för er nu.»

»Naturligtvis har jag lust att fara. Det är därför jag har sökt upp er. Säg namnet på ön.»

Pankburn sneglade på buteljen.

»Jag vill ha det där glaset nu, kapten.»

»Nej, det får ni inte. Det där glaset skulle ni ha fått, om ni hade rotts i land. Skall ni tala om ön för mig, så måste ni vara nykter.»

»Francis-ön, om ni vill veta. Bougainville kallade den Barbour-ön.»

»Den ligger helt ensamt och ödsligt i Lilla Korallhavet», sade Grief. »Jag vet. Ligger mellan Nya Irland och Nya Guinea. Ett rackarehål nu, fastän den var ett ganska hyggligt ställe, då »Flirt» drev in spikarna och den kinesiske pärlfiskaren tillhand-lade sig dem. Ångaren »Castor», som höll på att värva arbetare till Upolu-plantaget, blev tagen där med hela sin besättning för två år sedan. Jag kände kaptenen mycket väl. Tyskarna skickade ut en kryssare, besköto buskskogen, brände ned ett halvt dussin byar, dödade ett par negrer och en massa svin, och — det var allt. Negrerna hade alltid varit svåra där, men de blevo riktigt svåra för fyrtio år sedan. Det var då de bemäktigade sig en valångare ... låt se, vad var det den hette nu ?»

Han gick till bokhyllan, drog ut den tjocka »South Pacific Directory» och bläddrade i den.

48»Jo, här är den. Francis eller Barbour», läste han. »Infödingarna krigiska och lömska — melanesier — människoätare. Valfångstfartyget »Västern» — ja, så hette det. Grund — uddar — ankarplatser — jaha, Redscar, Owen Bay, Likikili Bay, så skall det låta... djupt inskurna vikar, mangrovekärr . . .,» Grief såg upp. »Det där är alldeles säkert den ö ni talar om, Pankburn.»

»Nå, seglar ni?» frågade den andre ivrigt.

Grief nickade.

»Det låter bra, tycker jag. Om det varit fråga om hundra millioner eller någon sådan där vanvettig summa, skulle jag inte ha reflekterat på det ett ögonblick. Vi segla i morgon, men på ett villkor. Ni kommer att absolut lyda mina befallningar.»

Den andre nickade ivrigt och gladt.

»Och det betyder: ingen sprit.»

»Det är då bra hårdt», klagade Pankburn.

»Det är mina villkor. Så pass mycket doktor är jag att jag kan dra försorg om att ni inte tar någon skada. Och ni kommer att få arbeta — tungt arbete, sjömanssysslor. Ni skall göra regelbundna vakter o. s. v., fastän ni äter och sover i aktern tillsammans med oss.»

»Det är överenskommet 1» Pankburn räckte honom handen till bekräftelse av avtalet. »Om det inte blir min död», tillade han.

David Grief slog i en sista styrkedryck. »Var så god.»

Pankburn sträckte halvvägs ut handen. Men så fick han ett plötsligt krampaktigt anfall av beslut-

En solens son. 4.samhet, tvekade, drog tillbaka axlarna och rätade på nacken.

»Nej, jag borde nog inte...» började han, men så gav han slappt efter för begärets eggelse och sträckte hastigt ut handen efter glaset, som om han varit rädd att det skulle dras tillbaka.

IV.

Det är en lång resa från Papeete, en av Säll-skapsöarna, till Lilla Korallhavet — från 150 västlig longitud till 150 östlig — fågelvägen lika långt som en färd över Atlanten. Men »Kittiwake» seglade ej fågelvägen. David Griefs många olika intressen kommo henne att ändra kurs flera gånger. Han stoppade för att ta en titt på den obebodda Rosenön med tanke på kolonisering och kokosplan-tering. Sedan gjorde han sin uppvaktning hos Tui Manua på Östra Samoa och började en intrig för att få vara med om handelsmonopolet på denna döende konungs tre öar. Från Apia fraktade han några avlösningsagenter och en last bytesvaror till Gil-bertsöarna. Han gjorde en titt till Ontong-Java-atol-len, inspekterade sina plantager på Ysabel och köpte land av nordvästra Malaitas hövdingar. Och under hela denna slingrande färd gjorde han karl av Aioysius Pankburn.

Denne törstare levde visserligen akteröver, men han tvingades att arbeta som simpel matros. Han inte allenast stod vid ratten och höll utkik och hivade

50skot och tåg, utan han fick också de smutsigaste och svåraste uppdrag. Upphissad i en båtsmans-stol skrapade och oljade han masterna. Att skura däcket eller skrubba det med kalk skaffade honom ryggvärk och utvecklade de förstörda, slappa musklerna. Då Kittivvake låg för ankar och hennes kopparköl skrubbades med kokosnötfibrer av den infödda besättningen, som dök och gjorde det under vattnet, skickades även Pankburn ner, då det blev hans tur, och lika många gånger som någon annan i arbetslaget.

»Se er i spegeln», sade Grief. »Ni är dubbelt så

stor och stark som ni var då ni kom ombord. Ni

har inte fått en droppe sprit, ni har inte dött, och

giftet är nästan utpressat ur kroppen på er. Det

är arbetet. Det gör större nytta än alla sköterskor

och homme d'affaires. Se här, om ni är törstig, så

/

sug i er det här.»

Med några skickliga snitt av sin massiva slidkniv skar Grief ett trekantigt stycke skal av en kokosnöt. Den tunna, svala vätskan, litet mjölkaktig och jäsande, bubblade upp till brädden. Pankburn bugade sig, tog den naturliga bägaren, böjde huvudet bakåt och höll det så tills nöten var tom. Han drack dagligen ur flera sådana kokosnötter. Den svarte stewarten, en sextioårig neger från Nya Hebriderna, och hans medhjälpare, en elva års gosse från Lark-ön, sågo till att han alltid hade sådana att tillgå.

Pankburn hade ingenting emot tungt arbete. Han expedierade massor av arbete, skolkade aldrig och' överträffade alla de infödda sjömännen, då det gäll-

5ide att raskt åtlyda ett kommando. Men hans lidanden ur.der den tiden, då spriten drevs ut ur hans fysik, voro verkligen heroiska. Även då den sista atomen av giftet svettats ut ur hans kropp, satt begäret kvar i hans huvud som en förhäxning. Då han t. ex. på hedersord fick gå i land i Apia, försökte han tvinga krögarna där att slå igen butiken genom att lätta hela deras spritlager. Så gick det till att David Grief klockan två på morgonen träffade på honom utanför Tivoli, där han blivit i det eländigaste skick utkastad av Charley Roberts. Aloysiusi sjöng, som förr i världen, ut sina sorger för stjärnorna. Han punkterade också rytmen med korallstenar, som han med häpnadsväckande skicklighet slungade in genom Charley Roberts' fönster.

David Grief ledde bort honom, men tog honom ej under behandling förr än följande morgon. Det var på Kittiwakes däck, och det gick inte så beskedligt till som i en kindergarten. Grief bearbetade honom med knytnävarna, knosade på honom och tuktade honom — gav honom det värsta kok stryk han någonsin fått.

»Här har ni för er själs väl, Pankburn», — så gav han eftertryck åt slagen. »Här har ni för er mor... för edra blivande barn . . . för hela världen. .. och för det kommande människosläktet. Och för att riktigt dunka in läxan ska vi göra om alltsammans igen. Det här är för er själv.. . för er mor... för de ännu opåtänkta och ofödda små barnen, hvilkas mor ni skall älska för deras skull... och det här är för den friska mannakraft ni kommer att få, då jag

52lämnar er ifrån mig. Seså, tag in medikamenterna nu. Jag har inte slutat än. Jag har nyss börjat. Jag har många andra anledningar ... och dem skall jag nu ta i tu med.»

De bruna matroserna och de svarta stewarterna och kocken sågo på och flinade. De gjorde alis inga reflexioner om de vita männens hemlighetsfulla och obegripliga sätt att bete sig. Carlsen, styrmannen, gillade för sin del bistert sin förmans uppförande, medan superkargen Albright endast tvinnade sina mustascher och smålog. De voro sjöbussar. Livet handskades hårdhändt med dem. Och spriten var, både då det gällde dem själva och andra, ett problem som de hade lärt sig att behandla på ett sätt, som de ej inhämtat i någon högre bildningsanstalt.

»Stewart! En hink kallt vatten och en handduk!» befallde Grief då han hade slutat. »Två hinkar och två handdukar», tillade han, då han kastat en blick på sina egna händer.

»Ni är just en skön figur», sade han till Pankburn. »Nu har ni fördärvat alltsammans. Jag hade drivit giftet ur er helt och hållet. Och nu riktigt stinker ni av det. Vi måste börja från början igen. Mr Albright, ni kommer ihåg den där högen gammal kätting vid hamnen, bredvid bryggan. Tag reda på ägaren, köp den och för den ombord. Det måste vara hundrafemtio famnar. Pankburn! I morgon bittida skall ni börj^. hamra rosten av den. Då ni har gjort det, skall ni gnida den med sandpapper. Sedan skall ni måla den. Ni skall inte göra något

53annat förr än den där kättingen är lika fin som om den vore ny.»

Aloysius Pankburn skakade på huvudet.

»Jag ger mig av. Jag ger Francis-ön tusan. Jag är utled på det här slavlivet. Var god och låt mig genast komma i land. Jag är en vit man. Ni kan inte behandla mig på det här sättet.»

»Mr Carlsen, se till att mr Pankburn stannar kvar ombord.»

»Jag stämmer er!» utropade Aloysius. »Ni kan inte hålla mig kvar.»

»Jag kan ge er ett kok stryk till», svarade Grief. »Och jag skall säga er en sak till, ni försupna pojk-vasker: jag skall fortsätta med att klå er så länge mina knogar hålla eller tills ni längtar efter att få hamra rosten av kättingen. Jag har tagit hand om er, och jag ämnar göra karl av er, om jag också måste slå ihjäl er. Gå nu ner och byt om kläder. Håll er redo att gripa er an med hammaren i eftermiddag. Mr Albright, skaffa ombord den där kättingen genast. Mr Carlsen, skicka jollarna i land efter den. Håll också ögonen på Pankburn. Om det ser ut som om han skulle kapsejsa eller få fross-kramp, så ge honom en hjärtestyrkare — men bara en liten. Det kan han behöva efter den här kvällen.»

V.

Hela tiden som Kittiwake låg i Apia hamrade Aloysius Pankburn rost. Tio timmar om dagen hamrade han. Och under den långa färden tvärs övertill Gilbertsöarna fortfor han att hamra. Sedan kom turen till sandpapperet. Hundrafemtio famnar är nio hundra fot, och varenda länk i hela denna långa kätting blev glättad och polerad så som ingen annan kätting någonsin varit. Och då den sista länken hade fått sitt andra överdrag av svart färg, gav han sitt utlåtande.

»Kom an med mera grovarbete», sade han till Grief. »Jag skall ta i tu med alla edra kättingar, om ni sä vill. Och

ni behöver inte vara orolig för mig längre. Jag ämnar aldrig mera smaka en droppe sprit. Jag ämnar träna mig. Ni fick mig riktigt kuschad då ni klådde mig, men det vill jag säga er, att det kommer inte att räcka i evighet. Träna mig! Jaha, jag skall träna mig tills jag blir lika hård alltigenom och lika blank överallt som den här kät-tingen. Och en dag, mr David Grief, skall jag på ett eller annat sätt komma i en sådan form att jag kan klå er, liksom ni klådde mig. Jag skall örfila upp er tills edra egna negrer inte känna igen er.»

Grief var överförtjust.

»Nu talar ni som en karl!» utbrast han. »Den enda möjligheten för er att kunna klå mig är att bli en karl. Och då skall ni kanske . . .»

Han tystnade i hopp att den andre skulle förstå antydningen. Aloysius famlade efter meningen, och plötsligt lyste det till i hans ögon, som om det gått upp ett ljus för honom.

»Då skall jag kanske inte längre ha lust att klå er, menar ni?»

Grief nickade.

55»Ja, det är just det förbannade», jämrade sig Aloysius. »Jag tror verkligen att jag då inte längre har lust. Jag förstår nog vart ni syftar. Men jag ämnar gå på i alla fall och träna mig.»

Den varma, solbrända glöden i Griefs ansikte tycktes bli ännu varmare. Han räckte ut handen.

»Pankburn, det håller jag riktigt av er för.»

Aloysius grep hans hand och skakade på huvudet med uppriktig bedrövelse.

»Grief», sade han vemodigt, »ni har verkligen kuschat mig, ni har verkligen fått bukt med mig och det för alltid, är jag rädd.»

VI.

En kvav tropisk dag, då den sista fläkten av den fjärran sydostpassadvinden höll på att slockna och den till årstiden hörande omkastningen till nord-västmonsun var i annalkande, såg Kittiwake Fran-cis-öns djungelklädda kust höja sig över horisonten. Med kompass och kikare identifierade Grief vulkanen som utgjorde Reascars landmärke, passerade Owen Bay och tappade bort den sista brisen vid inloppet till Likikili Bay. Med de båda båtarna ute som bogserare och medan Carlsen hyvade lodet, gled Kittiwake långsamt in i en djup och smal vik. Den hade inga stränder. Mangroverna började vid vattenbrynet, och bakom dem reste sig brant djungel, här och där avbruten av spetsiga klipptoppar. Efter en mile, då kursen var väst-sydväst, bekräftade lodet

56»Directorys» uppgifter och ankaret fälldes på nio famnars djup.

Hela den dagen och ända till den följande dagens eftermiddag stannade de ombord på Kittiwake och väntade. Inga kanoter syntes till. Man såg icke en skymt av människor. Inga tecken till liv, utom då en fisk plaskade till då och då eller en papegoja skrek. Men en gång fladdrade en stor fjäril, tolv tum mellan vingspetsarna, högt över deras masttoppar och svingade sig över till djungeln midt emot.

»Det tjänar ingenting till att skicka in en båt, den skulle bara bli tagen», sade Grief.

Pankburn såg misstrogen ut och föreslog att fara i land ensam eller att simma, om. han ej kunde få låna jöllen.

»De ha inte glömt den tyska kryssaren», förklarade Grief. »Och jag kan slå vad om att buskskogen myllrar av människor just nu. Vad tror ni, mr Carlsen ?»

Denne gamle kännare av livet på öarna instämde ivrigt.

Långt fram på den andra dagens eftermiddag gav Grief befallning att en båt skulle firas ner. Han tog plats i fö!ren med en brinnande cigarrett i munnen och en liten dynamitstång med kort tänd-tråd i handen, ty han ämnade skjuta fisk. Ett halvt dussin winchestergevär lågo på tofterna. Albright, som tog styret, hade ett mausergevär

inom räckhåll. De rodde in längs den gröna väggen av buskar. Då och då vilade de på årorna under den djupa tystnaden.

57»Jag håller två sovereigns mot en att buskskogen är full av dem», viskade Albright.

Pankburn lyssnade ännu ett ögonblick och gick in på vadet. Fem minuter därefter fingo de syn på ett stim av rödfisk. De bruna roddarna upphörde att ro. Grief vidrörde den korta tändtråden med sin cigarrett och kastade dynamiten. Tändtråden var så kort, att sprängämnet exploderade ögonblicket sedan det träffat vattnet. Och i samma sekund blev det ett liv i skogen. Alan hörde vilda, trotsiga tjut och svarta, nakna kroppar ilade fram som apor mellan mangroveträden.

I båten lyftes vartenda gevär. Sedan blev det att vänta. Hundra svarta, några beväpnade med gamla snidersgevär, men de flesta försedda med tomahaw-ker, eldhärdade spjut och pilar med benspetsar, klängde sig fast vid rötterna, som reste sig ur vattnet. leke ett ord yttrades. Bägge partierna iakt-togo varandra över en tjugu fots vattenyta. En gammal enögd svarting med borstigt ansikte höll sni-dersgeväret stödt mot höften och mynningen riktad mot Albright, som i sin tur siktade på honom med mausergeväret. Denna tablå räckte i ett par minuter. Fiskarna flöto upp till ytan eller sprattlade halvt bedövade nere i det klara djupet.

»Det är bra, gossar», sade Grief lugnt. »Lägg ifrån er gevären och dyk ner efter fisken. Mr Albright, kasta tobaken till det där enögda kreaturet.»

Medan Rapanegrerna döko, slängde Albright en packe tobak i land. Den enögde mannen nickade och förvred sitt ansikte till något som skulle före-

58ställa ett vänskapligt grin. Vapnen sänktes, bågsträngarna slakades och pilarna stoppades tillbaka i sina koger.

»De känna till tobak», sade Grief, medan de rodde tillbaka till skonaren. »Vi få främmande. Slå upp en tobakslåda, mr AJbright, och tag fram några bytesknivar. Där är en kanot nu.»

Gamle Enöga paddlade ut ensam, som det anstod en hövding och anförare, trotsade faran å den övriga stammens vägnar. Då Carlsen lutade sig över relingen för att hjälpa upp gästen, vände han på huvudet och sade helt lugnt:

»De ha grävt upp pengarna, mr Grief. Den gamle skälmen är lastad med dem.»

Enöga dunsade ner på däck, grinade inställsamt, men lyckades ej dölja den rädsla han hade betvingat men ännu erfor. Han haltade på ena benet tack vare ett ohyggligt, flera tum djupt sår som gick nedåt hela låret från höften till knät. Han bar alis inga kläder, ej ens ett snöre, men hans näsa var genomborrad på ett dussin ställen och såg ut som ett piggsvin, ty i varje hål var inpassad en snidad tagg av ben. Ett snöre guldsovereigns satt om hans hals och hängde ner på hans smutsiga bröst. I hans öron hängde silver-halvkronor och från brosket mellan hans näsborrar dinglade en stor engelsk penny, anlupen och grön, men med tydligt urskiljbar prägel.

»Hör på, Grief», sade Pankburn med väl spelad liknöjdhet. »Ni säger att de bara förstå sig på pärlor och tobak. Det är bra. Lyd mitt råd. De ha fun-

59nit skatten, och vi måste tillhanclla oss den av dem. Tag hela besättningen avsides och pränta i dem att de endast få visa intresse för kopparslantarna. Förstår ni? Guldmynten få inte ens vara värda vårt förakt, och silvermyntet nätt och jämnt tålas. Kopparslantarna äro det enda vi vilja åt.»

Pankburn tog ledningen av byteshandeln. För pennyn i Enögas näsa gav han två tobaksflätor. Eftersom varje fläta kostade David Grief en cent, var det tydligen en dålig affär. Men för halvkronorna av silver gav Pankburn endast en tobaksfläta. Guldmyntsbandet ville han inte ens se åt. Ju mera han sade nej, desto mera envisades Enöga att handeln skulle bli av. Slutligen, med skenbar förargelse och som en alldeles tydlig eftergift, gav Pankburn två flätor för snöret, som bestod av tio sove-reigns.

»Jag tar av mig hatten för er», sade Grief den kvällen till Pankburn då de åto middag. »Situationen är klar. Ni har vändt upp och ner på alla värden. De inbilla sig att kopparslantarna äro ovärderliga och sovereigns utan allt värde. Resultatet: de ska försöka behålla sina pennies och tvinga oss att byta oss till guldmynten. Jag dricker er

skål, Pankburn! — Stewart, ännu en kopp te åt mr Pankburn.»

VII.

Det blev en gyllene vecka. Från dagningen till mörkrets inbrott vilade en flottilj av kanoter på årorna två hundra fot från skonaren. Det var

skotthållslinjen. Rapamatroser beväpnade med skjutgevär höllo dem i schack. Men en kanot i sänder fick lägga till, och blott en svarting i sänder tilläts att klättra över relingen. Här, under soltältet, avlöste de fyra vita männen varandra och läto byteshandeln fortgå. Taxan var den som Pankburn fastställt gentemot Enöga. Fem sovereigns betalades med en tobaksfläta, hundra sovereigns med tjugu. En människoätare med illslug min lade alltså tusen dollars i guld på bordet och klättrade tillbaka över relingen, högeligen belåten, med tobak för fyrtio cents i handen.

»Jag hoppas vi ha tillräckligt med tobak för att kunna hålla ut», mumlade Carlsen misstroget, då en ny låda slogs upp.

Albright skrattade.

»Vi ha femtio lådor nere i lastrummet», sade han, »och som jag har räknat ut det, får man hundra tusen dollars för tre lådor. Det var bara en million dollars som grävdes ner, så att trettio lådor räcka. Men vi måste naturligtvis beräkna åtskilligt för silvret och kopparn. Den där Ecuador-prissen måste ha grävt ner varenda slant han hade.»

Mycket få pennies och shillings kröpo fram, ehuru Pankburn ständigt och ivrigt frågade efter dem. Pennies voro det enda han tycktes vara angelägen efter, och han lät sina ögon blixtra begärligt varje gång en sådan togs fram. Av denna taktik drogo vildarna den slutsatsen att de först måste göra sig av med guldet, som hade ringa värde. En penny, som var värd femtio gånger så mycket som ensovereign, var något som man måste hålla på och gömma till sist. I sina djungellyor slogo troligen dessa kloka gamla gråskägg sina huvuden tillsammans och kommo överens om att höja priset på kopparslantarna, då man gjort sig av med allt det värdelösa guldet. Vem vet ? Kanske man kunde narra de underliga vita männen att ge ända till tjugu tobaksflätor för en sådan där dyrbar kopparslant.

Vid slutet av veckan blev marknaden flau. Det var endast ett helt svagt tillflöde av guld. En och annan penny avstods motvilligt för tio tobaksflätor, medan flera tusen dollars i silver strömmade in.

På morgonen den åttonde dagen förekom ingen handel. Gråskäggen hade bragt sin plan till mognad och begärde tjugu tobaksflätor för en penny. Enöga tillkännagav den nya taxan. De vita männen tycktes ta saken mycket allvarligt, ty de stodo tillsammans och överlade med dämpad röst. Om Enöga förstått engelska, skulle det ha gått upp ett ljus för honom.

»Vi ha fått in litet över åtta hundra tusen, oberäknat silvret», sade Grief. »Och det är ungefär allt vad som finns. Skogsstammarna längre inåt ön ha sannolikt fått de andra två hundra tusen. Om vi komma igen om tre månader, så har nog folket här nere vid stranden köpt dem tillbaka, och då är det också slut på deras tobak.»

»Det vore synd att köpa kopparslantar», fnittrade Albright, »det strider mot mina affärsprinciper.»

»Jag tror att det börjar blåsa landvind», sadeGrief med en blick på.Pankburn. »Vad säger ni?»

Pankburn nickade.

»Godt.» Grief undersökte vindens svaghet och oregelbundenhet mot sin kind. »Mr Carlsen, lätta ankaret och gör klart att gå till segels. Och låt jollarna hjälpa till att bogsera ut oss. Den här brisen är inte att lita på.»

Han tog en tobakslåda innehållande sex eller sju hundra tobaksflätor, räckte den till Enöga och hjälpte den förbryllade vilden över relingen. Då focken flög uppför masten, höjdes ett sorl av överraskning från kanoterna

som lågo i skotthållslinjen. Och då ankaret kom i dagen och Kittiwake sköt god fart i den lätta brisen, rodde gamle Enöga efter, trotsande de mot honom riktade gevären, och tillkännagav med vilda åtbörder att hans stam var villig att sälja pennies för tio tobaksflätor.

»Stewart, en kokosnöt», ropade Pankburn.

»Ja, nu far ni väl till Sydney», sade Grief. »Och sedan ?»

»Jag kommer tillbaka till er och följer med er hit efter de två hundra tusen», svarade Pankburn. »Under tiden skall jag låta bygga mig en skonare till öfärder. Och så skall jag stämma mina förmyndare inför domstol och processa med dem och tvinga dem att utlämna min fars pengar åt mig. Stämma dem ? Ja, också för att de någonsin ha undanhållit mig dem...»

Han lät sina biceps svälla ut under de tunna ärmarna, grep de båda svarta stewarterna och lyfte upp dem över sitt huvud som ett par hantlar.

63»Hör hit, någon! Skota till focken bättre!» ropade Carlsen från aktern, där han höll på att saxa storseglet.

Pankburn släppte stewarterna och rusade i väg och kom två steg före en Rapamatros fram till fockskotet.

Tredje kapitlet.

DJÄVLARNA PÅ FUATINO.

I.

Av alla sina många skonare, kitser och kuttrar, som snokade omkring bland Söderhavets korallöar, tyckte David Grief bäst om »Skallerormen», en yachtlik skonare på nittio ton, som var en sådan snabbseglare att den hade gjort sig berömd i gamla dagar genom att smuggla opium från San Diego till Pu-getsundet, länsa sältillhålien vid Behrings hav och frakta vapen till den fjärran östern. Myndigheternas avsky och plågoris hade den varit en förtjusning för alla sjömän och en stolthet för de skeppsbyggare som hade timrat den. Till och med nu efter fyrtio års trafik var den fortfarande samma »Skallerorm», lika häpnadsväckande snabb i vändningarna, så att sjömännen knappt kunde tro sina ögon och den blev föremål för många vredgade tvister med ord och handgripligheter i alla hamnar från Valparaiso till Manilabukten.

Den kvällen, dikt bidevind, med sitt väldiga storsegel hårdt skotat, gjorde den ledigt fyra knops fart

65

En solens son.fastän brisen nästan bara viskade. David Grief hade stått i en timme lutad mot relingen på läsidan i fören och tittat ut på det fosforescerande skummet som dess jämna fart åstadkom. Det svaga återstud-sande luftdraget från förseglen fläktade mot hans kind och kom hans bröst att svälla som i ett rus, medan han hänryckt beundrade sin skonares ypperliga egenskaper. •

»Hon är en pärla, Taute, en pärla», sade han till kanakanegern som höll utkik, i det han ömt smekte teakrelingen med handen.

»Ja, herre», svarade kanaken på sitt vackra, kraftiga polynesiska språk, »i trettio år har jag farit på sjön, men aldrig sett maken till skuta. På Raiatea kalla vi henne för F a n a u a o.»

»Den dagfödda», översatte Grief smeknamnet. »Vem har givit henne det namnet?»

Just som han skulle svara tittade Taute plötsligt föröver med en skarp blick. Grief följde riktningen av hans ögon.

»Land», sade Taute.

»Ja, Fuatino», instämde Grief ännu med ögonen riktade på den punkt, där en mörk punkt höjde sig över den stjärnglittrande horisonten. »Mycket rätt. Jag skall säga det till kaptenen.»

Skallerormen ilade framåt tills man kunde både se och känna öns närhet, höra bränningarnas dova dån och getternas bräkande och känna hur landvinden var mättad med blomsterdofter.

»Om här inte funnes grund, skulle hon kunna länsa förbi en sådan natt som denna», anmärkte

66kapten Glass beklagande, i det han iakttog rorgängaren manövrer med ratten.

Skallerormen fick lägga sig ett stycke från kusten och vänta till daggryningen, innan man försökte sig på det farliga inloppet till Fuatino. Det var en äkta tropisk natt utan tillstymmelse till regn eller blåst. Föröver lade Raiateabesättningen sig ned att sova på däck, var och en där han sist haft något arbete att utföra. I aktern bäddade styrmannen och Grief åt sig med samma likgiltigt långsamma rörelser. De lågo på sina filtar, rökte och småpratade sömnigt om Mataara, drottningen på Fuatino, och kärlekshistorien mellan hennes dotter Naumoo och Motuaro.

»De ä' visst ena riktiga romantiska stollar», sade Brown, styrmannen. »Lika romantiska som vi vita.»

»Lika romantiska som Pilsach», skrattade Grief, »och det vill inte säga litet. Hur länge sedan är det han schappade från er, kapten ?»

»Elva år», brummade kapten Glass buttert.

»Tala om det där för mig», bad Brown. »Det sägs att han aldrig har lämnat Fuatino sedan. Är det sant ?»

»Ja, nog är det sant», muttrade kaptenen. »Han är kär i sin hustru — den lilla snärtan! Hon stal honom ifrån mig — den bästa sjöman vår handelsflotta någonsin har mönstrat på, så sant han är en holländare.»

»Tysk», rättade Grief.

»Det kommer ju på ett ut», lydde svaret. »Havet blev lurat på en präktig karl den kvällen han for

67i land och Notutu kastade sina ögon på honom. Jag antar att de gåvo varandra ömma ögonkast, båda två. Innan man visste ordet av, hade hon satt en krans av något slags vita blommor på hans huvud, och om fem minuter kilade de i väg nedåt stranden som ett par barnungar, skrattande och hand i hand. — Jag hoppas han har sprängt bort det stora korallflaket ur rännan. Jag måste alltid varpa för att snåla mig förbi där.»

»Fortsätt med historien», uppmanade Brown.

»Det är inte mera. Det var förbi med honom. Han blev gift samma kväll. Kom aldrig ombord igen. Jag sökte upp honom följande dag. Träffade honom i en halmhydda i buskskogen, barbent som en vit vilde, behängd med blommor och krafs och knäppande på en gitarr. Han fick en min som en trilsk åsna. Sa' till mig att skicka i land hans saker. Jag svarade att jag gjorde så fan heller. Det var alltihop. Ni får se henne i morgon. De ha tre ungar nu — härliga små satungar. Jag har med mig en fonograf åt honom och inemot en million skivor.»

»Ni gjorde honom alltså till handelsombud ?» frå gade styrmannen Grief.

»Ja, vad annat kunde jag göra? Fuatino är en kärleksö, och Pilsach är begiven på kärlek. Och så känner han infödingarna — han är en av de bästa agenter jag har eller någonsin har haft. Han är pålitlig. Ja, ni får göra hans bekantskap i morgon.»

»Hör på, unge man», brummade kapten Glass i hotande ton till sin styrman. »Är ni romanesk ? För

68om så är, får ni stanna kvar ombord. Fuatino är det romaneska vanvettets ö. Där ä' alla kära i någon. De leva av kärlek. Den är i kokosnötens mjölk, i luften, i vattnet. Öns historia under de sista tio tusen åren är ingenting annat än kärlekshistorier. Det vet jag. Jag har talat med de gamla gubbarna. Och om jag får se er kila i väg nedåt stranden hand i hand med .. .»

De båda andra sågo på honom, då han tystnade plötsligt. De följde hans blick som gled förbi dem till relingen, och de sågo detsamma som han, en brun hand och arm, muskulös och våt, som genast fick sällskap med en annan brun hand och arm. Ett huvud följde efter, betäckt med långa toviga lockar, och sedan ett ansikte med skälmaktiga svarta ögon glittrande av ett naivt skratt.

»Å, herre Gud!» viskade Brown. »Det är en faun — en havsfaun.»

»Det är hin håle själv», sade Glass.

»Det är Mauriri», sade Grief. »Han är min egen blodsbroder på grund av det heliga löfte vi växlat enligt infödingarnas bruk. Hans namn är mitt, och mitt är hans.»

Breda bruna axlar och ett präktigt bröst lyfte sig över relingen och utan synbar ansträngning följde hela den stora kroppen med och trampade ljudlöst däcket. Brown, som kunde ha varit något annat än styrman på en Söderhavsskonare, blev alldeles hänryckt. Allt vad han någonsin snappat upp ur böcker bekräftade för honom att denne nykomne från havsdjupet var absolut lik en faun. »Men en

69melankolisk faun», tänkte den unge mannen, då den gyllenbruna skogsguden steg fram till David Grief, som satt där med utsträckt hand.

»David», sade David Grief.

»Mauriri, Store Broder», sade Mauriri.

Och enligt bruket bland män, som svurit varandra blodsbroderskap, kallade var och en den andra icke vid hans namn utan vid sitt eget. De talade Fua-tinos polynesiska språk, och Brown kunde endast sitta och gissa sig fram.

»En lång simning för att säga talofa», sade Grief till den andre, från vilken vattnet skvalade ner på däcket.

»Många dagar och nätter har jag väntat på din ankomst, Store Broder», svarade Mauriri. »Jag har suttit på den Stora Klippan, där de förvara dynamiten, som jag satts att vakta. Jag såg dig nalkas inloppet och glida tillbaka ut i mörkret. Jag visste att du skulle vänta tills det blev morgon, och därför följde jag efter dig. Det råder stor oro bland oss. Mataara har i många dagar gråtit och längtat efter att du skulle komma. Hon är en gammal kvinna, och Motuaro är död, och hon är bedrövad.»

»Gifte han sig med Naumoo?» frågade Grief sedan han skakat på huvudet och suckat, som brukligt är.

»Ja. Till sist gåvo de sig ut och levde tillsammans med getterna, men så förlät Mataara och de kommo tillbaka och bodde hos henne i det Stora Huset. Men nu är han död, och Naumoo dör också snart. Stor är vår sorg, Store Broder. Tori är död,

70likaså Tati-Tori och Petoo och Nari och Pilsach och andra.»

»Pilsach också!» utbrast Grief. »Har här gått pest ?»

»Här har varit mycket dödande. Hör på, Store Broder. För tre veckor sedan kom en främmande skonare. Från Stora Klippan såg jag dess toppsegel över havet. Den lät bogsera in sig av sina livbåtar, men de höllo ej undan för det stora grundet, och den stötte på flera gånger. Nu ligger den vid stranden och de hålla på att reparera skadorna. Det är åtta vita män ombord. De ha kvinnor från någon ö långt i öster. Kvinnorna tala ett språk som i mycket är likt vårt, men ändå olika. Men vi kunna förstå dem. De säga att männen på skonaren ha stulit dem. Vi veta inte hur det kommer sig, men de sjunga och dansa och äro glada.»

»Och männen?» avbröt Grief.

»De tala franska. Det vet jag, ty det var en styrman för länge sedan på din skonare som talade franska. Det är två befälhavare, och de se inte ut som de andra. De ha blå ögon som du, och de äro djävlar. Den ene är en värre djävul än den andre. De övriga sex äro också djävlar. De betala oss inte för våra jamsrötter, vår brödfrukt och våra taro-rötter. De ta ifrån oss allting, och om vi beklaga oss, döda de oss. Så blev Tori dödad ... och Tati-Tori och Petoo och andra. Vi kunna inte strida, för vi ha inga gevär —- bara två, tre gamla.

»De misshandla våra kvinnor. Så dödades Mo-tuaro då han försvarade Naumoo, som de nu ha

71fört ombord på sin skonare. Det var också därför Pilsach blev dödad. Den förnämsta av de båda befälhavarna, den Store Djävulen, sköt honom en gång i hans båt och två gånger då han försökte krypa uppåt sandstranden. Pilsach var en tapper man, och Notutu sitter nu i deras hus och gråter oavlåtligt. Många av folket äro rädda och

ha givit sig av bort för att leva tillsammans med getterna. Men det finns inte föda för alla högt uppe i bergen. Och männen vilja ej längre fara ut och fiska och arbeta ej mera i trädgårdarna, emedan djävlarna ta ifrån dem allt vad de ha. Men vi äro beredda att slåss.

»Store Broder, vi behöva gevär och mycket ammunition. Jag skickade omkring bud innan jag sam ut till dig, och männen vänta. De främmande vita männen veta ej av att du har kommit. Ge mig en båt och gevären, och jag skall fara tillbaka innan solen går upp. Och då du kommer i morgon, skola vi vara redo att då du befaller döda de främmande vita männen. Vi måste döda dem. Store Broder, du har alltid varit blodsvän med oss, och männen och kvinnorna ha bedt till många gudar att du måtte komma. Och nu har du kommit.»

»Jag följer med dig i båten», sade Grief.

»Nej, Store Broder», svarade Mauriri. »Du måste vara här på skonaren. De främmande vita männen skola vara rädda för skonaren, men inte för oss. Vi ha .då gevären, men det veta de inte. Först då de se din skonare komma bli de rädda. Skicka den unge mannen där med båten.»

7 2Så gick det till att Brown, hänryckt över ali den romantik och alla de äventyr han läst om och anat men aldrig fått uppleva, tog plats i aktern av en livbåt lastad med gevär och patroner, rodd av fyra Raiatea-matroser, styrd av en gyllenbrun havsfaun och glidande in genom det varma tropiska mörkret mot Fuatinos halvt mystiska kärleksö, där det tjugonde århundradets sjörövare hade gjort strandhugg.

II.

Om en linje dras mellan Jaluit, som hör till Marshallgruppen, och Bougainville, en av Salomonöarna, och om denna linje två grader söder om ekvatorn skäres av en linje dragen från Ukuor (en av Caro-linerna), ligger klippön Fuatino på denna solöver-svämmade fläck av det ödsliga havet. Bebodd av en stam besläktad med den havajiska, samoiska, tahitiska och maoriska, utgör Fuatino spetsen av den kil som Polynesien driver ut långt i väster och som löper in mellan Melanesien och Micronesien. Och det var Fuatino David Grief siktade följande morgon, två miles ostvart och i samma linje som den uppgående solen. Det blåste samma milda bris, och »Skallerormen» gled fram över det blanka vattnet med en fart som skulle ha anstått en Söderhavsskonare, om det blåst tre gånger så hårdt.

Fuatino var ingenting annat än en f. d. krater som skjutit upp från havsbottnen vid någon naturrevolution under urtiden. Den västra delen, som

73var splittrad och störtat samman ända ner till havsytans nivå, var ingången till själva kratern, som utgjorde hamnen. Fuatino liknade alltså en skrovlig hästsko som öppnade sig åt väster. Och mot denna öppning styrde nu Skallerormen kurs. Kapten Glass stod med kikaren i handen och tittade på den karta han själv gjort och som låg utbredd på kajuttaket och rätade upp sig med en min som halvt uttryckte oro och halvt resignation.

»Nu kommer det», sade han. »Feber. Den skulle inte ha kommit förr än i morgon. Den ansätter mig alltid svårt, mr Grief. Om fem minuter vet jag inte till mig. Ni måste manövrera in skonaren. Stewart! Gör i ordning min koj. Massor av filtar! Fyll på varmvattensflaskan. Det är så lugnt, mr Grief, att jag tror ni kan komma förbi det stora grundet utan att varpa. Låt skutan gå för medvind och med full fart. Hon är det enda fartyg på Södra Stilla havet som kan göra det, och jag vet att ni känner till knepet. Ni kan gå så nära Stora Klippan som helst, bara ni aktar storbommen.»

Han hade talat fort, nästan som en drucken, medan hans svindlande hjärna brottades med det annalkande malaria-anfallet. Då han vacklade bort till kajuttrappan, blev hans ansikte eldrödt och fläckigt som om det angripits av någon ohygglig inflammation eller förmultning. Hans ögon blevo glasartade och utsprängda, hans händer darrade och han hackade tänderna av krampaktig frossa.

»Två timmar tills svettningen börjar», stammade han med en bister grimas. »Så ett par timmar till,

74och se'n är jag kurant igen. Jag känner till den förbannade sjukan, vet hur den förhåller sig i varenda minut. T-t-tag bef-f-f. ...»

Hans röst dog bort i ett svagt stönande, då han sjönk tillsammans nere i kajutan, och så tog hans principal befälet. Skallerormen höll just på att glida in i hamninloppet. Hästskoöns ändar voro två väldiga tusen fot höga klippuddar, bägge nästan avskilda från fastlandet och sammanbundna därmed av en låg och smal halvö. Mellan hästskons ändar var vattnet nästan spärrat av ett korallrev som sträckte sig tvärsöver från den södra ändan. Rännan, som kapten Glass talat om, sköt sig in i detta rev, krökte sig direkt mot den norra hästskoändan och löpte nedanför foten av den lodräta klippan. På denna punkt, där storbommen nästan skrapade emot berget på babords sida, kunde Grief, då han tittade ner på styrbords sida, se bottnen på mindre än två famnars djup, och det blev hastigt allt grundare. Han lät en livbåt bogsera, passade på då brisen tilltog och satte full fart i Skallerormen, så att den gled förbi det stora korallgrundet utan att varpa. Nu skrapade han bara litet emot bottnen men så lätt att kopparkölen ej höjde sig.

Fuatinos hamn öppnade sig framför honom. Det var en cirkelrund vattenyta på fem miles' diameter, kantad med vita korallsandstränder, från vilka de gröna sluttningarna höjde sig sakta mot de hotfulla kraterväggarna. Dessas krön utgjordes av sågtan-dade vulkaniska toppar, insvepta som i en gloria av fångna passadvindskyar. Varenda vrå och skrymsla

75av den vittrande lavan gav jordfäste åt krypande, klättrande slingerväxter och träd — liksom en grön dimma av grönska. Smala rännilar, som endast voro förtätad vattenånga, vajade och böljade ner från en höjd av hundratals fot. Och för att göra den trollska stämningen ännu fullständigare var den varma, fuktiga luften tung av den gulblommiga cassi'ns doft.

Skallerormen ilade fram omfläktad av lätta, nyckfulla luftböljor. Grief kommenderade livbåten tillbaka och granskade stränderna genom sin kikare. Där fanns intet liv. Ön sov gassad av den tropiska solen. Intet tecken till någon välkomsthälsning. Uppe på den norra kustens sand, där en skärm av kokospalmer dolde byn, kunde han se kanoternas svarta bogar i kanothusen. Vid stranden låg den främmande skonaren med fören och aktern lika högt. Ingenting rörde sig ombord eller rundt omkring. leke förr än femtio yards från stranden lät Grief ankaret gå på fyrtio famnars djup. Ute på midten hade han för många år sedan lodat tre hundra famnar utan att nå bottnen, vilket var vad man kunde vänta av en sådan väldig krater som Fuatino. Då kättingen gnisslade och gled ut genom klysen, varseblev han några infödda kvinnor, yppigt formade som endast polynesiskorna äro, i fladdrande åhus och prydda med blommor, strömma ut på däcket av skonaren vid stranden. Han såg även — något som de inte sågo — en undersätsig man smyga sig föröver från kabyssen, hoppa ner i sanden och dyka in bland de gröna buskarna.

76Medan seglen beslogos, soltälten spändes ut och skot och ändar skötos på hamnfason, gick David Grief av och an på däcket och spejade fåfängt efter något livstecken annorstädes än på den främmande skonaren. En gång hörde han alldeles tydligt ett gevärsskott på avstånd, åt Stora Klippan till. Det blev inga flera skott, och han tog för givet att det varit någon jägare som skjutit en vildget.

Efter en timme hade kapten Glass under sitt berg av filtar upphört att frysa och svettades infernaliskt.

»Jag är kurant igen om en halvtimme», sade han matt.

»Det är bra», svarade Grief. »Byn är utdöd, och jag ämnar gå i land för att träffa Mataara och ta reda på hur det står till.»

»Det är ett farligt vågspel; ha ögonen med er», tillrådde kaptenen. »Om ni inte är tillbaka om en timme, s,å låt oss veta anledningen.»

Grief tog rorkulten, och fyra av hans Raiatea-män sutto vid årorna. Då de landade vid stranden, tittade han nyfiket på kvinnorna under skonarens soltält. Han viftade med handen på försök, och först fnittrade de, men sedan viftade de tillbaka.

»Tal o fa!» ropade han.

De förstodo hälsningen, men svarade : »I o r a n a», och då förstod han att de voro från Sällskapsöarna.

»Huahine» kallade en av hans matroser utan betänkande deras ö. Grief frågade dem varifrån de kommo, och under fnitter och skratt svarade de: »Huahine».

77»Den ser ut som Dupuys skonare», sade Grief på tahitiska och med dämpad röst. ,»Se på den oförmärkt. Vad tro ni ? Är det inte »Valetta» ?

Medan matroserna stego i land och drogo upp båten ett stycke på stranden, kastade de förstulna blickar på fartyget.

»Det är Valetta», sade Taute. »Hon förlorade toppmasten för sju år sedan. De skaffade sig en ny i Papeete. Den var tio fot kortare. Det är hon.»

»Gå över och tala med kvinnorna, pojkar. Ni kan nästan se Huahine från Raiatea, och ni känna säkert någon av dem. Ta reda på allt vad ni kan. Och om någon av de vita männen visar sig, så ställ inte till något bråk.»

En härskara av eremitkrabbor kilade undan för honom, då han gick uppåt stranden, men inga svin bökade och grymtade under palmerna. Kokosnötterna lågo där de hade fallit, och vid copraskjulen syntes inga tecken till verksamhet. Flit och ordning hade försvunnit. Den ena rishyddan efter den andra fann han övergiven. En gång träffade han på en gammal man, blind, tandlös och oerhördt fårad, som satt i skuggan och stammade av skräck då han tilltalades. Det var som om pesten gått fram där, tänkte Grief, då han slutligen närmade sig det Stora Huset. Allt var ödslighet och villervalla. Där funnos inga blomsterkransade män och flickor, inga brunhyllta småbarn krälade i avocadoträdens skugga. I dörröppningen satt den gamla drottningen Mataara hopkrupen och vaggade fram och tillbaka.

78Hon brast åter i gråt då hon fick se honom, berättade om sin sorg och beklagade att ingen av hennes hov fanns kvar som kunde hjälpa henne att undfägna honom.

»Och så ha de tagit Naumoo», slutade hon. »Mo-tuaro är död. Mitt folk har flytt och svälter bland getterna. Och här finns ingen som ens kan slå upp en kokosnöt åt er att förfriska er med. O, Broder, edra vita bröder äro djävlar.»

»De äro inte mina bröder, Mataara», tröstade Grief. »De äro rövare och svin, och jag skall rensa ön från dem...»

Han avbröt sig hastigt och vände sig halvt om, for med handen till bältet och riktade den stora revolvern mot ansiktet på en man, som dubbelvikt rusade fram mot honom från träden. Men han rörde ej vid trycket, och mannen kastade sig framstupa vid Griefs fötter och började ge ifrån sig en ström av hemska och obegripliga ljud. Grief kände igen mannen som hade smugit sig bort från Valetta och dykt in i buskskogen, men inte förr än han lyft upp honom och såg de harmynta läpparnas rörelser kunde han förstå vad han sade.

»Rädda mig, herre, rädda mig!» stammade mannen på engelska, ehuru han omisskännligt var en infödd från Söderhavet. »Jag känner er! Rädda mig!»

Han brast ut i en vild fors av osammanhängande ord, som ej upphörde förr än Grief grep honom i axlarna och riste honom tills han teg.

»Jag känner er», sade Grief. »Ni var kock på

79franska hotellet i Papeete för två år sedan. Alla kallade er Harläpp.»

Mannen nickade häftigt.

»Nu är jag kock på Valetta», sade han, och spot-ten rök om hans mun medan han utkämpade en fruktansvärd dust med sitt lyte. »Jag känner er. Jag såg er vid »Mariposas» ankarplats. Ni är kapten Grief, och ni skall rädda mig. De där människorna äro djävlar. De dödade kapten Dupuy. Mig läto de döda halva besättningen. Två sköto de ner från tvärsalningen. De övriga sköto de i vattnet. Jag känner dem alla. De ha stulit flickorna från Huahine.

De ökade till sin styrka med fångar från Noumea. De plundrade köpmännen på Nya Hebriderna. De dödade handelsmannen i Vanikori och rövade två kvinnor där. De ...»

Men Grief hörde ej längre på. Mellan träden, från hamnen, hördes gevärsskott och han gav sig av på språng ner till stranden. Pirater från Tahiti och straffångar från Nya Caledonien! Ett snyggt följe av desperados som just nu höll på att angripa hans skonare! Harläpp följde efter, alltjämt spottande och sluddrande fram sin berättelse om de vita djävlarnas bedrifter.

Skjutandet upphörde lika hastigt som det hade börjat, men Grief fortfor att springa, driven av onda aningar, tills han vid en krök av vägen mötte Maurin som kom springande emot honom från stranden.

»Store Broder», flämtade faunen. »Jag kom för sent. De ha tagit din skonare. Kom! Ty nu söka de efter dig.»

80Han rusade vidare på vägen uppifrån stranden.

»Var är Brown?» frågade Grief.

»På Stora Klippan. Det skall jag tala om för er sedan. Kom nu!»

»Men mina karlar i livbåten?»

Mauriri var utom sig av oro.

»De äro tillsammans med kvinnorna på den främmande skonaren. De bli inte dödade. Jag talar sant. Djävlarna behöva sjömän. Men dig skola de döda. Hör!» Från sjön hördes en sprucken tenor sjunga en fransk jägarvisa. »De hålla på att landa. De ha tagit er skonare — det såg jag. Kom!»

III.

Ehuru ej rädd om sitt eget liv och skinn var David Grief ingalunda någon dumdristig sälle. Han visste när han skulle slåss och när han skulle ta till flykten, och han hyste inte det ringaste tvivel om att det nu var bäst att fly. Uppför stigen, förbi de gamla gubbarna som sutto i skuggan, förbi Mataara som satt hopkrupen i det Stora Husets dörröppning, följde han Mauriri hack i häl. Tätt efter honom själv travade Harläpp som en hund. Nedifrån hördes förföljarnas rop, men Mauriri rusade framåt med halsbrytande fart. Den breda stigen smalnade, vek av till höger och blev allt brantare. De sprungo förbi den sista halmhyddan, och genom höga snår av c a s s i och svärmar av stora gyllene getingar höjde sig vägen brant tills den slutade i en getstig.

81

En solens son. 6.Maurin sträckte upp handen mot en vulkanisk klippas hala utsprång och utpekade stigen som löpte tvärsöver den.

»Där bortom äro vi säkra, Store Broder», sade han. »De vita djävlarna våga sig aldrig dit upp, tv där finns stenblock, som vi rulla ner över deras

J >

huvuden, och det finns ingen annan väg. De stanna alltid här och skjuta, då vi gå över klippan. Kom I»

En kvart därefter stannade de, där stigen löpte ut över den kala klippan.

»Vänta, och då de komma, så kom fort», varnade Maurin.

Han sprang ut i det bländande solskenet, och nedifrån lossades flera snabba skott. Kulor smattrade omkring honom och revo upp stendamm ur klippan, men han kom tryggt över den. Grief följde efter, och en kula träffade bergväggen så nära honom att stenfratet som den drev ut träffade hans kind. Harläpp blev ej heller. sårad, fastän han var mera långsam i sina rörelser, då han vågade sig ut på klippan.

Under den återstående delen av dagen lågo de högre upp i en lavaklyfta, där det växte taro och papaia i

avsatserna. Och här gjorde Grief upp sina planer och fick veta hela vidden av olyckan.

»Det var otur», sade Mauriri. »Just i natt skulle de vita djävlarna ge sig ut och fiska. Det var mörkt då vi kommo roende i rännan. De hade båtar och kanoter. De ha alltid sina bössor med sig. De sköto en Raiatea-man. Brown var mycket tapper. Vi försökte komma förbi dem till vikens innersta

82bukt, men cle motade oss. och vi drevos in mellan Stora Klippan och byn. Vi räddade gevären och ali ammunitionen, men båten lade de beslag på. Så fingo de veta att ni kommit. Brown är nu på denna sidan om Stora Klippan med gevären och ammunitionen.»

»Men varför gick han ej över Stora Klippan och varnade mig då jag kom in från sjön?» anmärkte Grief.

»De hitta inte vägen. Endast getterna och jag känna till vägen. Och det glömde jag. Jag kröp genom buskskogen för att komma ner till stranden och simma till dig. Men djävlarna lågo i skogen och sköto på Brown och Raiateamännen, och mig höllo de jakt på tills det dagades, och hela morgonen jagade de mig i låglandet. Sedan kom du med din skonare, och de lågo på lur tills du kom i land, och jag gav mig av genom skogen, men du hade redan landat.»

»Det var du som sköt det där skottet ?»

»Ja, för att varna dig. Men de voro kloka och ville inte besvara skottet, och det var min sista patron.»

»Nå, än ni då, Harläpp?» sade Grief till Valettas kock.

Hans berättelse var lång och full av noggranna detaljer. I ett år hade han seglat på Valetta från Tahifti och genom Paumotus. Gamle Dupuy var ägare och kapten. Under sin sista färd hade han mönstrat på två främlingar i Tahiti som styrman och superkarg. Ytterligare en främling tog han

83med sig för att anställa honom som handelsombud på Fanriki. Raoul van Asveld och Carl Lepsius hette styrmannen och superkargen.

»De äro bröder, det vet jag, för jag har hört dem tala i. mörkret på däck, då de trodde att ingen hörde dem», sade Harläpp.

Valetta kryssade mellan Låga öarna och lastade musslor och pärlor vid Dupuys stationer. Frans A.mundson, den tredje främlingen, avlöste Pierre Gollard i Fanriki. Pierre Gollard kom ombord för att återvända till Tahiti. Infödingarna på Fanriki sade att han hade mer än en liter pärlor att .'avlämna till Dupuy. Den första natten efter avfärden från Fanriki hördes skottväxling i hytten. Sedan kastades Dupuys och Pierre Gollards lik överbord. Tahitimatroserna togo sin tillflykt till skansen. I två dagar stannade de kvar där nere utan mat, medan Valetta låg och drev. Raoul van Asveld lade gift i maten som han tvingade Harläpp att laga loch bära föröver. Hälvten av matroserna dog.

»Han siktade på mig med en bössa, herre; vad kunde jag göra?» jämrade sig Harläpp. »Två av de överlevande klättrade upp i riggen och blevo skjutna. Till Fanriki var det tio miles. De andra hastade sig överbord för att simma. De blevo skjutna i vattnet. Jag ensam var vid liv, jag och de båda djävlarna, för mig behövde de till att laga mat åt sig. Samma dag, då brisen kom, seglade vi tillbaka till Fanriki och togo ombord Frans Amundson, för han var en av dem.»

Sedan skildrade Harläpp sin skräckstämning under

84skonarens långa färd västerut. Han var det enda levande vittnet, och han visste att de skulle ha dödat honom, om han ej varit kock. I Noumea hade fem straffångar slutit sig till dem. Harläpp tilläts aldrig att gå i land på någon av öarna, och Grief var den förste utanförstående han hade talat med.

»Och nu ska de döda mig», si ud dra de Harläpp, »för de veta nog att jag har talat om allt för er-Men jag är alis inte feg, och jag skall stanna hos er, herre, och dö med er.»

Faunen skakade på huvudet och reste sig.

»Ligg här och vila dig», sade han till Grief. »Det blir en lång simning i natt. Den här kocken skall jag nu ta med mig högre upp i bergen, där mina bröder leva tillsammans med getterna.»

IV.

»Det är bra att du kan simma som det anstår en man, Store Broder», viskade Mauriri.

Från lavaklyftan hade de klättrat ner till vikens innersta bukt och kastat sig i vattnet. De sunimo tyst utan att plaska, Mauriri i spetsen. Kraterns svarta väggar reste sig omkring dem så att de tyckte att de summo på bottnen av en stor bassäng. Över dem glimmade nimlen matt av myriader stjärnor. Framför sig sågo de ljuset på Skallerormen, och från dess däck hördes, dämpad av avståndet, en psalm spelad på fonografen till Pilsachs ära.

85De båda simmarna styrde kurs åt vänster, på sidan om den uppbringade skonaren. Ombord avlöstes psalmen av skratt och sång, sedan började fono-grafen igen. Grief smålog sarkastiskt, då »Stråla, milda ljus», så föga i harmoni med stundens situation, svävade ut över det mörka vattnet.

»Vi måste ge oss in i rännan och stiga i land vid Stora Klippan», viskade Mauriri. »Djävlarna äro herrar över slätten. Hör!»

Ett halvt dussin gevärsskott med oregelbundna mellanrum bekräftade att Brown ännu höll stånd på Klippan och att piraterna hade besatt den smala halvön.

En timme därefter summo de i Stora Klippans bistra skugga. Mauriri, som letade sig fram på känn, steg i land i en klyfta, uppför vilken de klättrade hundra fot till en smal klippavsats.

»Stanna här», sade Mauriri. »Jag går till Brown. Jag kommer tillbaka i morgon bittida.»

»Jag följer med dig, Broder», sade Grief.

Mauriri skrattade i mörkret.

»Ej ens du, Store Broder, kan göra detta. Jag är Getmänniskan, och ingen annan än jag på hela Fuatino kan klättra över Stora Klippan nattetid. För resten är det första gången som till och med jag nu gör det. Räck ut handen. Känner du? Det är här Pilsachs dynamit ligger gömd. Eigg tätt intill bergs väggen så kan du sova utan att ramla ner. Nu går jag.»

Och högt över de dånande bränningarna, på en smal klippavsats bredvid en ton dynamit, tänkte

86David Grief ut sin krigsplan, lade sedan kinden mot armen och somnade.

Om morgonen, medan Mauriri förde honom över toppen av Stora Klippan, förstod David Grief varför han ej kunnat göra det om natten. Fastän han som sjöman var van vid svindlande höjd och farlig klättring, förvånade han sig över att han var i stånd att utföra detta midt på ljusa dagen. På vissa ställen måste han, alltid under Mauriris ledning, luta sig långt fram över hundra fot djupa klyftor, tills hans utsträckta händer nådde väggen mittemot och kunde gripa tag, varefter han kunde flytta benen efter. En gång måste han göra ett hopp på tio fot över en gapande avgrund på tusen fots djup och där det knappa fotfästet låg en famn lägre än den punkt där han stod. Och trots sin frihet från svindel kände han sig nära att förlora balansen på en klippavsats, som var knappt tolv tum bred och där alla möjligheter till handfäste tycktes saknas. Då Mauriri såg honom vackla, svingade han sig över svalget och drog honom efter sig, i det han på samma gång gav honom ett hårdt slag i ryggen för att stålsätta hans sviktande hjärna. Nu visste han tillfullo, och han glömde det sedan aldrig, varför Mauriri fått binamnet Getmänniskan.

V.

Försvaret av Stora Klippan hade sina goda sidor och sina svårigheter. Den var ointaglig genom en stormning,

men två man kunde hålla stånd där

87mot tio tusen. Vidare dominerade den utfarten till öppna havet. De båda skonarna, Raoul van Asveld och hans mördarefölje, voro instängda. Med sin ton dynamit, som han flyttat högre upp på klippan, var Grief allsmäktig. Det bevisade han en morgon då skonarna försökte sticka ut till sjöss. Valetta gick i spetsen; livbåten bogserade henne, bemannad med tillfångatagna Fuatino-män. Grief och Getmänniskan höllo skarp utkik lodrätt ner från ett säkert klippskydd, tre hundra fot över vattnet. De hade sina gevär bredvid sig ävensom en brinnande trästicka och en tjock knippa dynamitstänger med vidfästa brandrör. Då livbåten var rakt under dem, skakade Mauriri på huvudet.

»De äro våra bröder. Vi kunna inte skjuta.»

I fören på Valetta voro flera av Griefs egna Raiateamatroser. I aktern stod en annan vid ratten. Sjörövarna voro under däck eller på den andra skonaren med undantag av en som stod midskepps med geväret i handen. Till betäckning höll han Naumoo, drottningens dotter, tätt intill sig.

»Det är överdjävulen», viskade Mauriri, »och hans ögon äro blåa som dina. Han är en förfärlig människa. Sel Han håller fast Naumoo för att vi inte ska kunna skjuta honom.»

En lätt bris och en svag flod trängde in i rännan, och skonaren gled endast långsamt framåt.

»Talar ni engelska?» ropade Grief dit ner.

Mannen studsade, lyfte halvt upp bössan i lodrät ställning och tittade upp. Det var något blixtsnabbt och kattlikt i hans rörelser, och hans solbrän-

88da ansikte hade ett uttryck av stridslystnad. Det var en mandråpares ansikte.

»Ja», svarade han. »Vad vill ni?»

»Vänd om, annars spränger jag er skonare i luften», varnade Grief. ' Han blåste på den brinnande tändstickan och viskade: »Säg till Naumoo att hon sliter sig ifrån honom och springer akterut.»

Längst bort från Skallerormens akter smattrade gevärsskott, och kulor smällde mot klippan. Van Asveld skrattade trotsigt, och Mauriri ropade ner till kvinnan på hennes eget språk. Då hon var lodrätt under dem såg Grief att hon slet sig lös från mannen. I samma ögonblick förde Grief den brinnande trästickan till det korta brandrörets tändsatsända, sprang fram på klippan och slungade dynamiten. Van Asveld hade lyckats få fast flickan och brottades med henne. Getmänniskan siktade på honom med sitt gevär och väntade på ett lämpligt ögonblick. Dynamiten träffade däcket i en kompakt klump, studsade och rullade ner i babords spygatt. Van Asveld såg det och tvekade, sedan störtade han och flickan akterut för att rädda livet. Getmannen sköt, men splittrade endast ett hörn av kabyssen. Smattrandet av kulor från Skallerormen tilltog, och de båda männen uppe på klippan hukade sig ner och väntade. Mauriri försökte se vad som försiggick där nere, men Grief hejdade honom.

»Brandröret var för långt», sade han. »Det kan vara bra att veta till nästa gång.»

Det var en halv minut innan explosionen kom.

89Vad som sedan hände kunde de ej urskilja på en stund, ty Skallerormens skarpskyttar hade nu fått lagom skotthåll och underhöllo en ihärdig eld. En gång då Grief känt luftdraget av ett par kulor vågade han titta ner. Valetta hade fått däck och reling bortslitna på babords sida och höll nu på att få slagsida och sjunka, medan hon drev tillbaka inåt hamnen. Männen och Huahine-kvinnorna, som varit gömda i Valettas kajuta och summit bort till Skallerormen under skydd av skjutningen, klättrade nu ombord på detta fartyg. Fuatinomännen, som hade bogserat i livbåten, hade kastat ifrån sig linan, rott tillbaka genom rännan med ursinnig fart ocih styrde nu kurs mot den södra stranden.

Från halvöns strand tillkännagåvo smällarna från fyra bössor att Brown och hans män hade arbetat sig igenom djungeln till stranden och nu grepo in. Kulregnet upphörde, och Grief och Mauriri hjälpte till med sina gevär. Men de kunde ej göra någon skada, ty männen ombord på Skallerormen sköto

i skydd av ruffarna, medan vind och tidvatten

j i

drevo skonaren längre in. Det syntes inte ett spår av Valetta, som hade sjunkit på djupt vatten i kratern.

Två saker gjorde Raoul van Asveld, vilka bevisade hans skarpsinnighet och kallblodighet och väckte Griefs beundran. Under Skallerormens gevärseld tvingade Raoul de flyende Fuatinomännen att ge sig. På samma gång kommenderade han hälften av sina banditer ner i Skallerormens livbåt och skickade dem i land och över halvön för att

90hindra Brown att ge sig i väg till den egentliga ön. Och under den återstående delen av förmiddagen underrättade den oregelbundna skjutningen Grief att Brown drevs bort till andra sidan om Stora Klippan. Situationen var oförändrad med undantag av att Valetta gått till botten.

VI.

Olägenheterna i Stora Klippans läge voro högst betydande. Där fanns varken proviant eller vatten. Åtföljd av en Raiateaman sam Mauriri flera kvällar in i viken efter förråd. Så kom den natt då skott lossades och det ljungade blixtar över vattnet. Sedan blev Stora Klippan belägrad från sjösidan.

»Det är en underlig belägenhet», anmärkte Brown, som nu fått uppleva alla de äventyr han hoppats möta på Söderhavet. »Vi ha ett tag och kunna inte släppa det, och Raoul har också tag och kan inte släppa det. Han kan inte komma undan, och vi ska kanske svälta ihjäl medan vi hålla honom fast.»

»Om regnet kom, skulle skrevorna i klippan bli fulla», sade Mauriri. Det var deras första dygn utan vatten. »Store Broder, i kväll ska du och jag hämta vatten. Det är en uppgift för starka män.»

Försedda med väl tillproppade kokoskalebasser på en liter gingo han och Grief den kvällen ner till stranden från Stora Klippans halvösida. De sum-mo ut en sträcka på hundra fot. Där bortom hörde de då och då en årås eller styrstångs knackande

91mot kanoten, och ibland sågo de en tändsticka flamma upp, då männen i vaktbåtarna tände sina

cigarretter eller pipor.

»Vänta här», viskade Mauriri, »och håll i kalebasserna.»

Han vände om och sam nedåt. Grief såg hans fosforescerande kölvatten glittra, bli svagare och försvinna. En dryg minut däreftrr dök Mauriri ljudlöst upp bredvid Grief.

»Se här! Drick!»

Kalebassen var full, och Grief drack sött, friskt vatten som hade porlat upp från saltvattnets djup.

»Det rinner ut från land», sade Mauriri.

»På bottnen?»

»Nej. Bottnen är lika långt under som bergen äro över. Det rinner femtio fot under oss. Dyk ner tills du känner dess svalka.»

Fyllande och tömmande sina lungor flera gånger på dykaremanér slog Grief en voit och dök ner i vattnet. Det var salt i hans mun och varmt mot hans hud, men slutligen, långt ner, kylde det betydligt och smakade bräckt. Plötsligt sköt hans kropp in i den kalla underjordiska strömmen. Han tog ur kalebassens lilla propp, och då sötvattnet porlade in i den, såg han det fosforescerande skimret av en stor fisk som drev långsamt förbi som ett havstroll.

Sedan höll han sig uppe på ytan med kalebasserna, som blevo allt tyngre, medan Mauriri dök ner med dem, en i

sänder, och fyllde dem.

»Här finns hajar,» sade Grief, medan de summo tillbaka till stranden.

92»Pytt!» lydde svaret. »Det är fiskhajar. Vi Fuatino-bor äro bröder med fiskhajarna.»

»Men tigerhajarna? Jag har sett dem här.»

»Då de komma, Store Broder, ha vi inte mera något vatten att dricka — så vida det inte blir regn.»

VII.

En vecka därefter summo Mauriri och en Raia-teaman tillbaka med tomma kalebasser. Tigerhajarna hade kommit in i hamnen. Dagen därpå törstade de på Stora Klippan.

»Vi måste passa på tillfället», sade Grief. »I kväll skall jag ge mig av efter vatten med Mautau. I morgon kväll, Broder, får du ge dig ut med Tehaa.»

Grief hade endast fått tre liter, då tigerhajarna visade sig och drevo dem tillbaka. De voro sex på klippan, och en halv liter om dagen under tropikernas brännande hetta är icke tillräcklig fuktkvantitet för en mans kropp. Följande natt kommo Mauriri och Tehaa tillbaka utan något vatten. Och dagen därpå fick Brown riktigt erfara vad törst vilje säga, då läpparna spricka sönder och blöda, munnen är beklädd med grynigt slem och den svullna tungan känner sig ej kunna rymmas i munnen som är alldeles för trång.

Grief sam ut i mörkret med Mautau. Gång efter annan döko de ner i saltvattnet till den kalla söta strömmen och drucko sig otörstiga medan kalebasserna fylldes. Det var Mautaus tur att dyka ner

93med den sista kalebassen, och då Grief tittade ner från ytan såg han havstrollens glitter och hela kampens fosforescerande blixtar. Han sam tillbaka ensam men utan att lämna i sticket de fulla kalebassernas dyrbara innehåll.

Av föda hade de ej mycket. Ingenting växte på Klippan, och dess sidor, som voro betäckta med skaldjur vid vattenlinjen där dyningarna forsade in, voro för branta för att man skulle kunna komma åt dem. Här och var, där klyftor gjorde det möjligt, samlade man in några unkna skaldjur och sjöborrar. Ibland fångade man fregattfåglar och andra havsfåglar. En gång lyckades de meta upp en haj på ett stycke kött av en fregattfågel. Sedan sparade de samvetsgrant på sitt bete och kunde en och annan gång fånga flera hajar.

Men vatten var vad de allra mest saknade. Mauriri bad till Getguden om regn. Taute bad till missionärernas gud, och hans båda stamkamrater anropade, återfallande i gamla vanor, gudomligheter-na från sin forna hedniska tid. Grief gjorde grimaser och grubblade. Men Brown svor med vilda blickar och den svartnade tungan hängande ute ur munnen. Särskilt svor han över fonografen som under den svala skymningen vevade fram psalmer från Skallerormens däck. En psalm »Snart skall jag varken skratta eller gråta», gjorde honom alldeles utom sig. Den tycktes vara favoritsången på skonaren, ty den spelades oftare än allt annat. Hungrig och törstig, halvt från vettet av mattighet och lidanden, låg Brown bland klipporna och lyssnade

94slött till klangen av ukulélés och gitarrer och Huahine-kvinnornas hulas och himines. Men då kyrkokörens röster svävade över vattnet, blev han alldeles vild. En kväll tog den spruckna tenoren upp sången på samma gång som apparaten: »Snart skall jag varken skratta eller gråta, Snart skall jag vara fri Från livets fröjder och från livets börda, Snart skall jag varken plöja eller skörda, Ty nu är allt förbi.» Då reste Brown sig upp. Om och omigen fyrade han i blindo av sitt gevär mot skonaren. Männens och kvinnornas skratt trängde upp till honom, och från halvön hördes ett smatter av skott, men den spruckna tenoren fortfor att sjunga, och Brown fortfor att skjuta, tills den sista tonen av psalmen förklingat.

Det var den natten som Grief och Mauriri kommo tillbaka med endast en kalebass vatten. På Griefs axel var ett sex tum långt stycke hud borta tack vare en sammanstötning med en skrovlig haj som han undgått.

VIII.

Tidigt på morgonen en annan dag, innan solhettan Cl nnu nått hela sin styrka, kom från Raoul van Asveld ett anbud om fredsunderhandlingar.

Brown förde med sig budet från utposten bland klipporna hundra yärds därifrån. Grief satt ned-

95hukad över en liten eld och rostade ett stycke hajkött. De hade haft tur under det sista dygnet. De hade samlat havsalger och sjöborrar. Tehaa hade fångat en haj, och Mauriri hade tagit en ganska stor havspolyp nedanför klyftan där dynamiten förvarades. Och i mörkret hade de företagit två lyckade simturer efter vatten innan tigerhajarna fått väderkorn på dem.

»Han sa' att han gärna skulle vilja komma och tala med er», sade Brown. »Men jag vet vad det odjuret har för syfte. Han vill se hur nära vi ä' att svälta ihjäl.»

»För hit honom», sade Grief.

»Och se'n ska vi döda honom», utropade Getmänniskan muntert.

Grief skakade på huvudet.

»Han är ju en mandråpare, Store Broder, ett odjur och en djävul», protesterade Getmänniskan.

»Vi få inte döda honom, Broder. Det brukas inte bland oss att bryta ett hedersord.»

»Det är ett dumt sätt.»

»Men det är i alla fall vårt sätt», svarade Grief allvarligt, i det han vände hajköttet på kolen och lade märke till Tehaas hungriga min och vädrande näsborrar. »Gör det inte, Tehaa, då den Store Djävulen kommer. Se ut som om du och hungern alis inte kände varandra. Se här, stek de här sjöborrarna, och du, Store Broder, stek bläckfisken. Vi ska låta den Store Djävulen kalasa med oss. Spara ingenting. Stek alltsammans.»

Och fortfarande sysselsatt med stekningen reste

96Grief sig då Raoul van Asveld, åtföljd av en stor irländsk terrier, steg in i lägret. Raoul begick ej den fauten att räcka ut handen.

»God dag», sade han. »Jag har hört talas om er.»

»Jag önskar att jag aldrig hade hört talas om er», svarade Grief.

»Dito dito», lydde svaret. »I början, innan jag visste vem det var, trodde jag att jag hade att göra med en vanlig kofferdikapten. Det är därför ni kunde stänga in mig.»

»Och jag skäms för att säga att jag underskattade er», smålog Grief. »Jag tog er för en vanlig strandtjuv och inte för en verkligt intelligent sjörövare och mördare. Därför blev jag av med min skonare. Vi ä' alltså kvitt, tänker jag.»

Raoul rodnade av vrede under solbrännan, men han behärskade sig. Han kastade en blick på matförrådet och de fulla vattenkalebasserna, men förrådde ej ^in misstrogna överraskning. Han hade en reslig, smidig och muskulös figur, och Grief, som uppmärksamt granskade honom, bedömde hans karaktär efter hans ansikte. Ögonen voro livliga och skarpa, men sutto litet för tätt tillsammans för att passa ihop med den breda pannan, den kraftiga hakan och underkäken och de vidt åtskilda kind-knotorna. Kraft! Hans ansikte var starkt präglat därav, men ändå hade Grief en känsla av att det var någonting mannen saknade.

»Vi äro båda starka karlar», sade Raoul med en bugning. »Vi kunde ha slagits om kungariken för hundra år sedan.»

En solem son. 7.

97Det var nu Griefs tur att buga sig.

»Men nu utkämpa vi en tarvlig dust om tillämpningen av koloniallagarna i de riken vilkas öden vi kanske kunde ha bestämt för hundra år sedan.»

»Ja, allting är stoft och aska», anmärkte Raoul lakoniskt, i det han satte sig ned. »Fortsätt med er måltid. Låt inte mig störa.»

»Vill ni inte göra oss sällskap?» inbjöd Grief.

Den andre fixerade honom oavvändt och antog sedan inbjudningen.

»Jag är klibbig om händerna av svett», sade han. »Kan jag få tvätta mig?»

Grief nickade och befallde Mauriri att komma med en kalebass. Raoul såg Getmannen i ögonen, men de uttryckte endast slö likgiltighet då den dyrbara vattenlitern spilldes ut på marken.

»Min hund är törstig», sade Raoul.

Grief nickade, och en ny kalebass sattes fram åt djuret.

Åter såg Raoul infödingen i ögonen men upptäckte ingenting.

»Jag är ledsen att vi inte ha något kaffe», sade Grief i en ton som om han bedt om ursäkt. »Ni måste dricka bara vatten. En kalebass, Tehaa. Smaka på det här hajköttet. Sedan ha vi bläckfisk, sjöborrar och algsalat. Dumt att vi inte hade stekt fregattfågel. Pojkarna voro lata i går och gjorde intet försök att fånga någon sådan.»

Fastän han var så hungrig att han ej skulle ha ryggat tillbaka för entumsspik doppad i flott, åt Grief med en min som om han endast gjorde det,

98därför att det skulle så vara, och kastade bitar till hunden.

»Jag är rädd att jag inte har vant mig vid den här enkla matordningen än», suckade han och gjorde en paus i ätningen. »Konserverna som vi hade på Skallerormen skulle iag nu kunna lägga in ganska försvarligt av, men den här smörjan. . .» Han tog en bit hajkött på ett halvt skålpund och kastade det till hunden. »Men jag får väl finna mig i den här dieten, om ni inte snart upphör med fientligheterna.»

Raoul gav ifrån sig ett obehagligt skratt.

»Jag kommer för att erbjuda er villkor», sade haia sarkastiskt.

Grief skakade på huvudet.

»Här kan inte bli tal om villkor. Jag har ett präktigt grepp i håret på er, och jag ämnar inte släppa taget.»

»Ni tror att ni kan hålla mig kvar i det här hålet?» utbrast Raoul.

»Ni kommer aldrig att lämna det annat än med dubbla handklovar.» Grief mönstrade sin gäst med nästan respektfull min. »Jag har haft att göra förr med sådana som ni. Vi ha någorlunda rensat Söderhavet från dem. Men ni är — hur skall jag säga? — ett slags anakronism. Ni är ett atavistiskt återfall, och vi måste göra oss av med er. Personligen skulle jag vilja råda er att återvända till skonaren och skjuta er för pannan. Det är det enda sättet att undgå det öde som oundvikligen förestår er.»

99Samtalet visade sig vara fruktlöst, så vitt det gällde Raoul, och han gav sig åter ner till de sina, övertygad om att männen på Stora Klippan kunde hålla stånd i åratal, men han skulle hastigt ha kommit på andra tankar om han kunnat se Tehaa och Raiateanerna, i samma ögonblick han vände ryggen till och var ur sikte, krypa omkring på klipporna och suga och knapra på vad hans hund hade lämnat.

IX.

»Vi svälta nu, Broder», sade Grief, »men det är bättre än att svälta en lång tid längre fram. Sedan den Store Djävulen kalasat och druckit godt vatten med oss i överflöd, skall han inte stanna länge i Fuatino. Han kanske

redan försöker ge sig av i morgon. I natt ska du och jag sova på toppen av Klippan, och Tehaa, som skjuter bra, skall sova tillsammans med oss, om han vågar klättra upp på Klippan.»

Tehaa var den enda bland raiateanerna som var tillräckligt arg för att våga ge sig i kast med den svåra vägen, och då det dagades låg han i en med klippblock barrikaderad klyfta hundra yards till höger om Grief och Mauriri.

Den första varningen var en gevärssalva från halvön, där Brown och hans båda raiateaner signalerade sin reträtt och följde belägrarna genom jungeln ner till stranden. Från sitt örnnäste på klippspetsen

iookunde Grief ej se något ännu på en timme, men så visade sig Skallerormen och styrde kurs mot rännan. Som förut bogserade de fångna Fuatinomän-nen i livbåten. Efter Griefs diktamen ropade Mauriri instruktioner ner till dem, då de långsamt gledo fram' där nere. Bredvid Grief lågo flera buntar dynamitstänger, väl sammanknutna och med ofantligt korta stubintrådar.

Det var mycket folk på Skallerormens däck. I fören, med gevär i handen, stod en desperado som enligt Mauriris uppgift var R.aouls bror. I aktern, bredvid rorgängaren, stod en annan. Den gamla drottning Mataara var fastbunden vid honom med ett rep om bägges midja. På andra sidan om rorgängaren stod kapten Glass bunden vid armen. Midskepps stod Raoul som vanligt, och med honom var Naumoo sammanbunden.

»God morgon, mr David Grief», ropade RaouL

»Jag sa' er ju att ni endast skulle lämna ön med handklo var på», svarade Grief i dyster ton.

»Ni kan inte döda allt ert folk som jag har med mig ombord», lydde svaret.

Skonaren rörde sig långsamt framåt, ryckvis, allt efter som männen i livbåten togo kraftiga årtag, nu var den nästan rätt under dem. Roddarna saktade farten, utan att upphöra att ro, men genast hotade mannen i fören dem med sin gevärsmynning.

»Kasta, Store Broderi» ropade Naumoo upp på Fuatinospråket. »Jag är full av sorg och vill gärna dö. Han håller kniven redo att skära av repet, men

ioijag skall hålla honom hårdt fast. Var inte rädd, Store Broder. Kasta, och sikta rätt... farväl!»

Grief tvekade, men sänkte sedan eldstickan som han hade tänt.

»Kasta!» ivrade Getmannen.

Ännu tvekade Grief.

»Om de sticka ut till havs, Store Broder, dör Naumoo i alla fall. Och tänk på alla de andra. Vad betyder hennes liv mot så mångas?»

»Om ni släpper ner någon dynamit eller lossar ett enda skott, döda vi alla ombord», ropade Raoul upp till dem. »Jag har er fast, David Grief. Ni kan inte döda de här människorna, men det kan jag. — Tig, du!»

Det sista röt han till Naumoo, som ropade dit upp på sitt eget språk; Raoul grep henne med ena handen om strupen för att tysta ned henne. Hon i sin tur slog bägge armarna om honom och såg bön-t fallande upp till Grief.

»Kasta, mr Grief, och ge dem respass till helvete!» ropade kapten Glass med sin basröst. »De ä' bloddrypande mördare, och hela kajutan är full av dem!»

Den bandit, vid vilken den gamla drottningen var fastsurrad, svängde sig om ett halvt varv för att hota kapten Glass med sitt gevär, men då träffades han av ett skott från Tehaa, som hade sin post längre bort på Klippan. Geväret föll ur hans hand, och hans ansikte fick ett uttryck av överraskning, i det benen veko sig undan honom och han sjönk1

102ned på däck och drog drottningen med sig i fallet.

»Babord! Styr hårdt babord!» ropade Grief.

Kapten Glass och kanaken kastade sig med hela sin tyngd över ratten och Skallerormen stävade mot Klippan.

Midskepps brottades Raoul ännu med Naumoo. Hans bror kom störtande från fören till hans hjälp, och de snabba skotten från Tehaa och Getmannen träffade honom ej. Då Raouls bror satte sin bössmynning mot Naumoos sida, förde Grief eldstickan till stubintråden. Just som han med bägge händerna slungade ner den stora dynamitbunten, brann bössan av, och Naumoo föll omkull på däcket samtidigt med att det träffades av dynamiten. Denna gång var tändtråden tillräckligt kort. Explosionen inträffade i samma ögonblick som sprängämnet träffade däcket, och en del av Skallerormen tillsammans med Raoul, hans bror och Naumoo voro borta för alltid.

Skonarens sida var splittrad och den började genast få slagsida. I fören kastade alla de raiateanska matroserna sig överbord. Den första som kom springande uppför kajutatrappan mötte kapten Glass med en spark midt i ansiktet, men han blev omkullkastad och nedtrampad av den framstörtande människomassan. Efter banditerna kommo Huahine-kvinnor-na, och just som de hoppade över bord sjönk Skallerormen tätt invid klippans fot. Tvärsalningarna stucko ännu upp då skutan nådde bottnen.

Grief kunde se allt som tilldrog sig under vattenytan. Han såg Mataara på en famns djup lösgöra

103sig från den döde piraten och simma uppåt. Då hennes huvud dök upp, fick hon se kapten Glass, som ej kunde simma, vara nära att sjunka på några yards' avstånd. Drottningen var gammal, men hon var öbo, och hon dök ner igen, sam till honom och höll honom uppe, i det hon sträckte ut handen efter salningarna som ännu stucko upp över vattnet.

Fem huvuden, blonda eller 'mörka, visade sig bland polynesiernas svarta som voro kringströdda på vattnet. Med geväret i hand väntade Grief på ett tillfälle att skjuta. Om en minut gjorde Getmannen ett lyckat skott, och de sågo en man sjunka långsamt. Men de storväxta och kraftiga raiateamatro-serna summo som fiskar, och de gingo ej miste om sin hämnd. De hade ej svårt för att skilja de blonda eller brunetta huvudena från de svarta. De som stodo där uppe sågo de fyra kvarlevande banditerna gripas av starka armar, dras djupt ner och dränkas som kattungar.

Om tio minuter var alltsammans över. Huahine-kvinnorna hakade sig, skrattande och fnittrande, fast vid livbåten som hade bogserat. Raiateamatro-serna väntade på order och höllo sig i närheten av den salning varvid kapten Glass och Mataara klängt sig fast.

»Stackars gamle Skallerorm», klagade kapten Glass.

»Säg inte så», svarade Grief. »Om en vecka ska1 vi ha honom bärgad, med nya plankor midskepps, och ge oss i väg igen.» Till drottningen sade han: »Hur är det med dig, Syster?»

IOA»Naumoo är borta och Motuaro också, Broder, men Fuatino är vårt igen. Dagen är ung. Bud skall sändas ut till hela mitt folk uppe i bergen bland getterna. Och i kväll skola vi ännu en gång, som aldrig förr, kalasa och glädja oss i det Stora Huset.»

»Skutan har i åratal behövt nya plankor akterom tvärs», sade kapten Glass. »Men kronometern kommer då inte att duga till något under den här resan.»

Fjärde kapitlet.

GYCKELMAKARNA PÅ NYA GIBBON.

I.

»Jag är nästan rädd för att ta er med till »Nya Gibbon», sade David Grief. »Där kunde ingenting uträttas förr än ni och engelsmännen gåvo mig fria händer och lämnade den ön i fred.»

Wallenstein, den tyske regeringskommissionären från Bougainville, slog i en väldig grogg åt sig och smålog.

»Vi ta av oss hatten för er, mr Grief», sade han på fullkomligt korrekt engelska. »Vad ni har utfört på den där djävulsön är ett underverk. Och vi ska fortfarande inte blanda oss i det. Det ä r en djävulsö, och gamle Koho är

överdjävulen för dem alla. Honom kunde vi aldrig få bukt med. Han är en svart Napoleon, en Talleyrand som på samma gång är huvudjägare och människoätare. Jag kommer ihåg för sex år sedan, då jag landade där med den engelska kryssaren. Niggrerna schappade naturligtvis till buskskogen, men vi träffade på några som inte kunde komma undan,. En var hans sistahustru. I två dagar och nätter hade hon hängt vid ena armen i solen. Vi skuro ner henne, men hon dog ändå. Tre andra kvinnor stodo i rinnande vatten upp till halsen. Alla deras ben voro sönderslagna och deras leder krossade. Därigenom antar man att de bli mörare att äta. De levde ännu. De voro märkvärdigt sega. En kvinna, den äldsta, stod ut i nära tio dagar. Nå, det var ett prov på Kohos' diet. Inte underligt att han är ett vilddjur. Hur ni någonsin fick honom tam, är alltjämt en gåta för oss.»

»Jag vill inte precis kalla honom tam», svarade Grief. »Men ibland kommer han in och äter ur handen.»

»Det är mer än vi kunde åstadkomma med våra kryssare. Varken tyskar eller engelsmän kunde någonsin få bukt med honom. Ni var den förste.»

»Nej, Mc Tavish var den förste», invände Grief.

»Ja visst, jag kommer ihåg honom — den lille hoptorkade skotten.» Wallenstein läppjade på sin whisky. »Han kallas Orostillaren, inte sant?»

Grief nickade.

»Och det påstås att den lön ni betalar till honom är större än min eller engelska regeringsombudets?»

»Det är den visst», medgav Grief. »Ser ni — ja, ta inte illa upp — han är verkligen värd en stor lön. Han är till hands överallt där det är oro å färde. Han är en klok karl. Det var han som lagade så att jag fick fast fot på Nya Gibbon. Han är nere på Malaita nu och sätter i gång ett plantage åt mig.»

107»Det första?»

»Det finns inte ens någon handelsstation på hela Malaita. Arbetarvärvarna använda ännu konvojbå-tar och ha taggtråd spänd över relingen. Där är plantaget nu. Vi äro där om en halvtimme.» Han räckte sin gäst kikaren. »Till vänster om manbyggnaden ligga båtskjulen. Där bortom äro barackerna. Och till höger copramagasinen. Vi hålla redan på att torka litet. Koho är nu så pass civiliserad att han låter sitt folk samla in nötter. Där är mynningen av den där floden där ni träffade på de tre vattenlagda kvinnorna.»

Med saxade segel styrde »Underverket» kurs direkt på ankarplatsen. Båten gungade lättjefullt fram över en glasklar vattenyta som här och där krusades av fläktar akterifrån. Det var i slutet av monsunperioden, och luften var tung och kvav av tropisk fukt, himlen ett rödgrått kaos av formlösa skyar. Den kuperade stranden var svept i molntappar och hotande regnbyar, mellan vilka mörka uddar och bergstoppar inåt landet stucko fram. Ett näs var skarpt belyst av glödande sol, över ett annat, på knappt en miles avstånd, föll just nu en våldsam regnskur.

Det var den fuktiga, feta, vilda ön Nya Gibbon, femtio miles i lä om Choiseul. Geografiskt hörde den till Salomonöarna. Politiskt skar det tyska och engelska inflytandets skiljelinje den i tu, därför stod den under samfälld kontroll av de båda regeringsombuden. I fråga om Nya Gibbon existerade denna kontroll endast på papperet i de båda länder-

108nas kolonialstyrelser. Det fanns ingen verklig kontroll och hade aldrig funnits någon. Forna tiders sjögurkfiskare hade farit den förbi. Sandelträhand-larna hade efter sorgliga erfarenheter givit den på båten. Slavjägarna hade aldrig lyckats värva en enda arbetare på ön, och sedan skonaren »Dorset» gått förlorad där med hela sin besättning, hade de lämnat platsen åt sin bistra ensamhet. Längre fram hade ett tyskt bolag försökt ett kokosplantage, som övergivits sedan flera förvaltare och åtskilliga lejda arbetare hade förlorat sina huvuden. Tyska och engelska krigsfartyg hade förgäves sökt förmå dessa vilda svartingar att lyssna till förnuftets röst. Fyra gånger hade missionsföreningarna sökt erövra ön på fredlig väg, och fyra gånger hade de blivit bort* drivna antingen av sjukdom eller blodbad. Flera krigsfartyg och flera fredsstiftare hade kommit, men alltid förgäves. Människoätarna hade alltid flytt till buskskogen och skrattat åt de skrällande granaterna. Då krigsfartygen avlägsnade sig, var det en lätt sak att bygga upp de nedbrända rishyddorna igen och sätta upp ugnar på det gamla

vanliga sättet.

Nya Gibbon var en stor ö, drygt hundrafemtio miles lång och hälvten så bred. Dess vindbitna kust var som pansarklädd, utan ankarplatser eller vikar, och den beboddes av tjogtals krigande stammar — åtminstone hade detta varit fallet förr, innan Koho uppträdde som en ny Kamehameha och genom vapenmakt och betydande statsklokhet sammansmälte större delan av stammarna till ett förbund. Hans politik att ej tillåta någon samfärdsel med

109vita män hade visat sig vara utomordentligt klok1 så till vida som att hans eget folk därigenom bibehållit sig mera livskraftigt, och efter den sista kryssarens besök hade han fått sin vilja fram i allt, tills David Grief och Mctavish Orostillaren landstigit på den öde strand, där den tyska bungalow'n och barackerna och de olika engelska missionshusen fordom legat.

Nu blev det krig, falsk fred och ännu flera krig. Den hoptorkade lille skotten kunde både ställa till oro och stilla den, och icke nöjd med att vara herre över stranden importerade han bushmän från Ma-laita och slog under sig vildsvinsjakten inne i djungeln. Han brände ned byar tills Koho tröttnade på att bygga upp dem igen, och då han tog Kohos äldste son till fånga, tilltvang han sig en konferens med den gamle hövdingen. Det var då Mc Tavish bestämde taxan för bytet av huvuden. För varje huvud av sitt eget folk utlovade han att ta tio av Kohos. Sedan Koho kommit under fund med att skotten var en man som höll ord, slöts den första freden. Under tiden hade McTavish byggt bungalow'n och arbetarbostäderna, röjt djungelmarken längs stranden och anlagt plantaget. Sedan hade han givit sig ut för att stilla oron på Tasmanön, där en pestsjukdom svarta mässlingen, hade brutit ut och av de inhemska trollkarlarne skrivits på Grief-plantagets räkning. Ett år därefter hade han blivit återkallad för att sätta Nya Gibbon i skick igen; och efter att ha nödgats betala två hundra tusen kokosnötter i plikt ansåg Koho det billigare att hålla fred och

i iosälja nötterna. Hans ungdomseld hade också brunnit ut. Han höll på att bli gammal och haltade på ena benet, där en Lee-Enfieldkula hade genomborrat vaden.

II.

»Jag känner en karl i Hawaji», sade Grief, »upp-, syningsman över ett sockerplantage, som använde en hammare och en tvåtumsspik.»

De sutto på den breda bungalow-verandan och sågo på hur Worth, förvaltaren på Nya Gibbon, plåstrade om de sjuka arbetarna. Det var ett dussin unga män från Nya Georgien, och han med tandvärken hade fått vänta till sist. Worth hade nyss misslyckats med sitt första försök. Han torkade svetten från sin panna med den ena handen och manövrerade tången med den andra.

»Och han bröt sönder mer än en käk», inföll han kärvt.

Grief skakade på huvudet. Wallenstein smålog och höjde på ögonbrynen.

»Det talade han i alla händelser i'nte om», fortfor Grief. »Han försäkrade mig tvärtom att han alltid lyckades vid första försöket.»

»Jag såg det göras då jag var andre styrman på en engelsk skonare», sade kapten Ward. »Gubben använde en drivklubba och en märlspik av stål. Han drog också ut tanden i första taget, det gick som en dans.»

111»Men jag håller på tången», mumlade Worth bistert och stack in den i munnen på den svarte. Medan han drog, jämrade mannen sig och reste sig halvt. »Ge mig en handräckning, någon, och håll fast honom», bad förvaltaren.

Grief och Wallenstein grepo tag i den svarte från var sin sida och höllo honom. Han spjärnade emot dem och bet ihop tänderna om tången. Gruppen vajade fram och tillbaka. Dessa kroppsrörelser i den kvava hettan kommo dem alla att svettas. Även den svarte svettades, men det var av våldsam smärta. Stolen som han suttit på hade

ramlat över ända. Kapten Ward hejdade sig då han skulle slå i ett glas åt sig och sade något uppmuntrande. Worth bad sina medhjälpare stå på sig, och själv stod han på sig, han bände på tanden tills det knakade i den, och sedan försökte han dra.

Ingendera av dem lade märke till den lille svarte mannen som linkade uppför trappstegen och stod och såg på. Koho var en konservativ man. Hans fäder före honom hade ej burit några kläder, och det gjorde ej han heller, ej ens ett halsband. De många tomma hålen i näsa, läppar och öron talade om en för länge sedan död passion för att styra ut sig. Hålen i de båda örsnibbarna hade ryckts ut, men hur stora de varit såg man ännu av de vissnade skinnlapparna som hängde ända ner på hans axlar. Nu frågade han endast efter det nyttiga, och i ett av det halva dussinet mindre hål i sitt högra öra bar han en kort lerpipa. Omkring livet hade han spänt ett billigt skärp, och mellan det imiterade

112skinnet och den nakna huden satt en lång knivs bara klinga. Från bältet nedhängde hans betelnöt och hans kalkdosa. I handen höll han en kortpipig Sniderbössa av grov kaliber. Han var obeskrivligt smutsig och här och där märkt av ärr; det värsta var det som Lee-Enfield-kulan lämnat efter sig, och den hade kommit vaden att krympa ihop till hälvten. Hans infallna mun förrådde att han inte hade många tänder kvar. Ansikte och kropp voro skrumpna och vissnade, men hans svarta pärlögon, som voro små och sutto tätt ihop, voro mycket klara och på samma gång rastlösa och jämmerliga, så att de mera liknade en apas än en människas.

Han såg på och grinade som en listig liten markatta. Hans förtjusning över patientens lidande var helt naturlig, ty den värld han levde i var en värld av smärta. Han hade utstått sin beskärda del, och han hade tillfogat andra mer än deras beskärda del. Då tanden släppte sitt tag i käken och tången rasslade över de andra tänderna och ut ur munnen med ett nervraspande ljud, gnistrade det belåtet i Kohos ögon och han såg förtjust på den stackars negern som dignat ned på verandagolvet och stönade förfärligt i det han höll om sitt huvud med bägge händerna.

»Jag tror att han svimmar», sade Grief och lutade sig över offret. »Kapten Ward, ge honom något starkt att dricka. Det är bäst att ni också tar er en klunk, Worth, ni darrar som ett asplöv.»

»Jag tar mig väl också en styrkare», sade Wallenstein och torkade svetten ur sin panna. Han varse-

113

F.n solens son. 8.blev Kohos skugga på golvet och följde den upp till den gamle hövdingen själv. »Hallå, vern är det?»

»God dag, Koho!» sade Grief jovialiskt, men han aktade sig för att trycka hans hand.

Det var en av Kohos t a m b o s som trollkarlarna givit honom vid hans födelse, att hans kropp aldrig skulle få komma i beröring med en vit mans kropp. Worth och kapten Ward på »Underverket» hälsade på Koho, men Worth gjorde en grimas då han fick se Snidergeväret, ty det var en av hans tambosi att ingen besökande bushman skulle få bära vapen på plantagets område. Under sådana omständigheter hade bössor en ful vana att brinna av vid höften. Förvaltaren klappade i händerna, och en svart husdräng, rekryterad från San Cristobal, kom springande. På en vink av Worth tog han geväret från gästen och bar in det i huset.

»Koho», sade Grief och presenterade den tyske ämbetsmannen, »den här stor herre från Bougain-ville — i sanning micke stor herre.»

Koho, som erinrade sig de olika tyska kryssarnas besök, smålog med en obehaglig minnesglimt i ögonen.

»Skaka inte hand med honom, Wallenstein», varnade Grief. »Tambo, ni förstår». Sedan sade han till Koho: »Ni sannerligen för micke fet. Ni kanske gifta er med ny Mary?»

»Mig micke för gammal», svarade Koho med en trött skakning på huvudet. »Mig inte tycka om Mary. Mig inte ticka om kai-kai (mat). Mig micke snart dö.» Han kastade en menande blick på Worth

114som böjde tillbaka huvudet och höll ett högt glas för munnen. »Mig ticka om rom.»

Grief skakade på huvudet.

»Tambo för svart man.»

»Ieke tambo svart man», svarade Koho och gjorde en min åt den stönande arbetaren.

»Han sjuk», förklarade Grief.

»Mig sjuk.»

»Ni stor lögnare», skrattade Grief. »Rom tambo, alltid tambo. Nu, Koho, vi ha stort tal med den här stor herre.»

Och han och Wallenstein och den gamle hövdingen slogo sig ned på verandan för att tala om statsangelägenheter. Koho fick beröm för att han hållit fred, och med många bedyranden om hur gammal och utsliten han var svor han återigen evig fred. Sedan diskuterades frågan om att anlägga ett tyskt plantage tjugu miles nedåt kusten. Mark skulle na-turligtvis köpas av Koho, och priset överenskoms i tobak, knivar, pärlor, pipor, yxor, delfintänder och musselmynt — allting utom rom. Medan samtalet fortgick, såg Koho genom fönstret hur Worth blandade till medikamenter och ställde in flaskor i medikamentskåpet. Han såg också förvaltaren avsluta sitt arbete genom att ta sig en klunk whisky. Koho lade noga märke till flaskan. Och ehuru han stannade kvar en timme efter överläggningens slut, var det aldrig ett ögonblick som det icke var någon inne i rummet. Då Grief och Worth började tala om affärer, uppgav Koho det hela.

115»Mig på skonaren», tillkännagav han och gjorde sedan helt om och linkade ut.

»Tänk så storhet går för fall», skrattade Grief. »Det där var Koho, den vildaste, blodigaste mördare på Salomonöarna, som i hela sitt liv har trotsat två av de största världsmakterna. Och nu går han ombord för att försöka lirka till sig en sup av Denby.»

III.

För sista gången i sitt liv försökte superkargen på Underverket att driva med en infödning. Han satt i kajutan och prickade för på listan över de varor som skickats i land med livbåtarna, då Koho kom linkande utför trappan och slog sig ned midt emot honom vid bordet.

»Mig micke snart dö», var kontentan av den gamle hövdingens jämmer. Alla köttets njutningar hade övergivit honom. »Mig inte ticka om Mary. Mig inte ticka om kai-kai. Mig micke sjuk. Mig nästan slut.» En lång, dyster paus, varunder hans ansikte uttryckte en obeskrivlig oro för magen som han klappade försiktigt och med låtsad smärta. »Migs måge för micke sjuk.» Ännu en paus som utgjorde en invit till Denby att komma med ett förslag. Sedan kornen lång, trött slutsuck och ett: »Mig ticka om rom.»

Denby skrattade hjärtlöst. Det var inte första gången den gamle människoätaren hade tiggt honom om något att dricka, och den strängaste tambo Grief

116och McTavish hade stadgat var den som förbjöd en att lämna ut sprit till infödingarne på Nya Gibbon.

Olyckan var att Koho hade fått smak för sprit. I sina yngre dagar hade han lärt känna rusets häir-lighet då han kapat skonaren »Dorset», men han hade olyckligtvis inhämtat denna lärdom tillsammans med alla sina stamfränder, och förrådet hade icke räckt länge. Sedan, då han drog ut med sina nakna krigare för att förstöra det tyska plantaget, var han klokare, och han tillägnade sig alla starka drycker för egen räkning. Resultatet hade blivit en häpnadsväckande blandning av ett dussin olika slags spirituösa, från öl tillsatt med kinin till absint och aprikosbrännvin. Dryckesvarorna hade räckt i månader, och de hade hos honom framkallat en törst som han skulle få behålla i hela sin livstid. Av naturen begiven på sprit, enligt vildarnas vanliga sätt, kände han hela sin fysik ropa efter den. Detta begär tog hos honom form av kittlande förnimmelser, sällsamma bilder som varmt och vällustigt rörde sig i hans hjärna, en känsla av välbehag och hänryckning. Och under hans kulna ålderdom, då kvinnor och frosseri voro en ansträngning och gammalt hat hade slocknat, längtade han mer och mer efter den livande eld som strömmade ur flaskorna — ur alla slags flaskor, ty han mindes dem mycket väl. Han kunde sitta timtals och steka sig i solen, stundom dreglande, och vemodigt påminna sig den stora orgie han varit med om då

det tyska plantaget skövlades.

Denby visade sig deltagande. Han tog reda på

117den gamle hövdingens symtom och bjöd honom matsmältningstabletter ur medicinlådan, piller och en riklig blandning av oskadliga pastiljer och kapslar. Men Koho avböjde ståndaktigt. En gång, dà han bemäktigade sig Dorset, hade han bitit av en kininkapsel; dessutom hade två av hans krigare smakat på ett vitt pulver och lagt sig att dö en våldsam död bara efter en kort stund. Nej, han svärmade inte för medikamenter. Men vätskorna i buteljer, de svalt eldiga ungdomsgivarna och varmt glödande drömskaparna! leke underligt att de vita männen satte så stort värde på dem och vägrade att lämna dem ifrån sig.

»Rom micke godt», upprepade han om och omigen klagande och med ålderdomens trötta tålamod.

Nu begick Denby sin faute och spelade ut sitt puts. Han gick bakom ryggen på Koho, öppnade medicinskåpet och tog ut en flaska på hundratjugufem gram innehållande senapssprit. Då han låtsades dra ur korken och dricka, såg han i spegeln på förskottet hur Koho halvt vände sig om och betraktade honom uppmärksamt. Denby smackade med läpparna och klarade strupen med gillande min i det han ställde tillbaka flaskan. Försummande att stänga medikamentskåpet slog han sig åter ned på sin stol och gick efter en lämplig paus upp på däck. Han stod bredvid kappen och lyssnade. Efter en stund avbröts tystnaden där nere av en förfärlig, väsande, omotståndlig och kvävande hosta. Han smålog för sig själv och gick långsamt utför kajut-trappan igen. Flaskan stod åter på hyllan dit den

118hörde, och den gamle mannen satt i samma ställning. Denby förvånade sig över hans järnhårda självbehärskning. Munnen, läpparna, tungan och alla känselhinnor brände som eld. Han flämtade och var nära att hosta flera gånger, medan ofrivilliga tårar fyllde hans ögon och runnö utför hans kinder. En vanlig människa skulle ha hostat och kippat efter andan i en halvtimme. Men över gamle Kohos ansikte vilade ett bistert lugn. Det gick upp för honom att man drivit gyckel med honom, och hans ögon fingo ett uttryck av så vildt och infernaliskt hat och ondska att det gick kalla rysningar över Denbys ryggrad. Koho reste sig stolt.

»Mig gå», sade han. »Ni ropa migs båt.»

IV.

Efter att ha sett Grief och Worth ge sig ut på en ridtur över plantaget slog Wallenstein sig ned i sin stora salong och började ta sönder och rengöra sin revolver med maskinolja och gamla trasor. På bordet bredvid honom stod den oundvikliga whiskybuteljen och en mängd sodavattenflaskor. Där stod också en annan halvtömd flaska med whiskyetikett, men den innehöll ett liniment som Worth blandat till åt hästarna och som han glömt att sätta, undan.

Medan Wallenstein arbetade, tittade han ut genom fönstret och såg Koho komma uppför vägen som gick över gårdsplanen. Han linkade mycket

119raskt, men då han gick över verandan och steg in i rummet, var hans gång långsam och värdig. Han slog sig ned och åsåg rengöringen av revolvern. Fastän mun, läppar och tunga brände som eld, förrådde han det ej med en min. Efter fem minuter sade han:

»Rom godt. Mig ticka om rom.»

Wallenstein smålog och skakade på huvudet, men så väckte hans onda genius idén till vad som skulle bli hans sista gyckel med en infödring. Likheten mellan de båda buteljerna var den verkliga anledningen till påhittet. Han lade sina revolverdelar på bordet och blandade till en grogg åt sig. Där han stod mellan Koho och bordet kunde han lätt byta ut de båda buteljerna. Han tömde sitt glas, låtsade som om han sökte något och lämnade rummet. Utifrån hörde han ett spottande och hostande; men då han kom tillbaka, satt den gamle hövdingen i samma ställning som förut. Men linimentet i buteljen hade sjunkit ihop och var ännu i gungande rörelse.

Koho steg upp, klappade i händerna, och då husdrängen visade sig, tecknade han att han ville ha sin bössa. Gossen hämtade vapnet och gick, som bruket föreskrev, före gästen nedåt vägen. leke förr än utanför grinden lämnade han geväret till dess ägare. Småskrattande för sig själv såg Wallenstein den gamle hövdingen linka utför strandsluttningen åt floden till.

Några minuter därefter, då han höll på att sätta ihop sin revolver igen, hörde han ett avlägset ge-

120värsskott. Han tänkte ett ögonblick på Koho, men slog ifrån sig den tanken. Worth och Grief hade tagit med sig skjutvapen, och det var förmodligen en av dem som sköt på en duva. Wallenstein lutade sig tillbaka i stolen, smålog, tvinnade sina gula mustascher och föll i halvslummer. Han väcktes av Worths upphetsade röst som ropade:

»Ring stor klocka! Ring micke hårdt! Ring av bara helvete!»

Wallenstein kom ut på verandan tillräckligt hastigt för att se förvaltaren med sin häst sätta över gårdens låga inhängnad och galoppera utför strandsluttningen efter Grief som red alldeles vildt. En stark knall och rök som steg upp bakom kokosträden antydde vad som händt. Båthusen och barackerna brunno. Den stora plantageklockan klämtade ursinnigt då den tyske residenten sprang nedåt stranden, och han såg livbåtarna hastigt sättas ut från skonaren.

Barackerna och båthusen med sina halmtak och torra som fnöske voro insvepta i lågor. Grief kom utrusande från köksbyggnaden bärande ett naket negerbarn vid benet. Huvudet var borta.

»Kokerskan är där inne», sade han till Worth, »Även hon har mist huvudet. Hon var för tung, och jag måste ge mig av ut.»

»Det var mitt fel», sade Wallenstein. »Koho har gjort det. Jag lät honom ta en klunk av Worths häst-liniment.»

»Han har väl givit sig av till skogen», sade Worth, i det han kastade sig upp på sin häst igen och

121sprängde bort. »Oliver är nere vid floden. Hoppas han inte kom åt honom.»

Förvaltaren galopperade bort mellan träden. Några minuter därefter, då barackernas kolade stomme rasade, hörde de honom ropa och följde ljudet. Vid bädden av flodstranden träffade de på honom. Han satt ännu på sin häst, alldeles vit i ansiktet, och tittade på någonting som låg på marken. Det var Oliver, den unge underförvaltaren, ehuru det var svårt att konstatera detta, ty huvudet var borta. Andfådda efter en språngmarsch från fältet samlades de svarta arbetarna omkring honom, och under Griefs ledning gjorde de en improviserad bår åt den döde mannen.

Wallenstein hade paroxysmer av äkta tysk förtvivlan och ånger. Han hade tårar i ögonen, men så upphörde han att jämra sig och' började svära i stället. Vreden som lågade upp inom honom var lika äkta tysk som svordomarna, och då han försökte rycka till sig Worths bössa hade han skum i mungiporna.

»Inga dumheter», befallde Grief strängt. »Morska upp er, Wallenstein. Var inte galen.»

»Men ämnar ni låta honom undkomma?» utropade tysken vildt.

»Han har undkommit. Buskskogen börjar alldeles här vid floden. Ni kan se var han vadade över. Han är redan på vildsvinsområdet. Det skulle vara som att leta efter en synål i en hövålm, och om vi förföljde honom, skulle några av hans folk skjuta ned oss. För resten är hela vildsvinsområdet ett

122enda försåt — uppgillrade falluckor, förgiftade törnen o. s. v. McTavish och hans bushmän äro de enda som kunna reda -sig där, och tre av hans folk gingo förlorade på det. sättet den sista gången. Kom med tillbaka till huset. I natt få vi höra snäckorna och krigstrumpeterna och hela helvetet bryta lös. De ska inte anfalla oss, men låta alla de sina tätt omringa huset. Kom, nu Worth!»

Då de voro på väg uppför stigen, träffade de på en svart som jämrade sig och skrek alldeles förfärligt.

»Håll käft!» ropade Worth. »Vad vill det säga att ni hålla sådant väsen?»

»Han Koho dödat två kor», svarade den svarte och drog menande med pekfingret över strupen.

»Han har skurit halsen av korna», sade Grief, »Det betyder att ni inte får någon mjölk på en tid, Worth. Jag skall laga att de skicka hit ett par från Ugi.»

Wallenstein var otröstlig ända tills Denby kom i land och erkände sitt tilltag med senapsspriten. Nu blev den tyske ämbetsmannen nästan munter; han strök upp sina gula mustascher ännu mera martialiskt och fortfor att svära över Salomonsöarna på fyra språk.

Följande morgon såg man från Underverkets masttopp att buskskogen var full av signaleldar. Fråri näs till näs och tillbaka genom den tjocka jungeln virvlade rökpelarna, bolmade och talade. Fjärran byar, bortom de avlägsnaste punkter McTavish någonsin trängt fram till, instämde i det upphetsade

123samtalet. Från andra sidan floden hördes en oavbruten vanvettig konsert av snäckor, och från alla håll, drivande miltals genom den stilla luften, kommo de djupa skrällarna av de stora krigstrummorna — väldiga trädstammar urhållcade med eld och snidade med verktyg av sten och musslor.

»Ni är säker så länge ni håller er inne i huset», sade Grief till sin förvaltare. »Jag måste ge mig av till Guvutu. De ska inte ge sig ut på öppna fältet och angripa er. Håll arbetslagen i närheten. Upphör med röjningsarbetet tills den här stormen har dragit förbi. De komma att nedgöra varenda avdelning ni skickar ut. Och vad ni gör, så låt inte narra er att ge er av in i buskskogen efter Kofto. Om ni gör det, blir ni fast för honom. Allt vad ni har att göra är att vänta på McTavish. Jag skall skicka hit honom med en hop av hans Malaitaneg-rer. Han är den enda som kan gå in i skogen till dem. Och tills han kommer, skall jag lämna kvar Denby hos er. Det har ni väl ingenting emot, mr Denby? Jag skall skicka hit McTavish med »Wanda», och ni kan fara tillbaka med henne och sedan gå ombord på Underverket. Kapten Ward kan reda sig utan er för en gångs skull.»

»Det var just vad jag ämnade föreslå», svarade Denby. »Jag har inte en aning om att det kunde bli så mycket bråk för ett gyckel. Ser ni, jag betraktar mig på sätt och vis som ansvarig för alltsammans.»

»Det är jag också», inföll Wallenstein.

»Men jag började», ivrade superkargen.

124»Det gjorde ni kanske, men jag fortsatte.»

»Och Koho slutade», sade Grief.

»Jag ämnar i alla händelser också stanna här», sade tysken.

»Jag tänkte att ni skulle följa med mig till Gu-vutu», invände Grief.

»Det tänkte jag också. Men den här ön hör delvis till min jurisdiktion, och jag har här burit mig åt som en komplett narr. Jag stannar kvar och hjälper till att reparera skadan.»

V.

I Guvutu skickade Grief fullständiga instruktioner till McTavish med ett arbetarvärvande segelfartyg som just skulle avgå till Malaita. Kapten Ward seglade med Underverket till Santa-Cruz-öarna, och Grief, som lånade en roddbåt och en besättning svarta fångar av den engelske residenten, for över sundet till Guadalcanar för att undersöka betesmarkerna bortom Penduffryn.

Tre veckor därefter passerade han för fulla segel och med frisk bris korallgrunden och sträckte över lugnvattnet fram till Guvutus ankarplats. Hamnen var tom så när som på en liten kits som låg tätt inpå strandrevet. Grief kände igen Vanda. Hon hade tydligen nyss kommit in genom Tulagisundet, ty hennes svarta besättning höll ännu på att beslå seglen. Då han lade till vid långsidan, räckte Mo

125Tavish själv ut handen för att hjälpa honom över relingen.

»Vad står på?» frågade Grief. »Har ni inte givit er av än?»

McTavish nickade. »Jo, och kommit tillbaka igen. Ali right ombord.»

»Hur är det på Nya Gibbon?»

»Det ligger ännu kvar på samma ställe, åtminstone gjorde det så den sista gången jag såg det... med undantag av några mindre betydande detaljer som ett skarpt öga kan upptäcka att landskapet har förlorat.»

Han var en sådan där människa som man skulle kunna kalla en iskall brinnande eldslåga, liten som Koho och lika hoptorkad, med mahognybrun hy och små uttryckslösa ögon som mera liknade borrhål än en skottes ögon. Utan fruktan, utan entusiasm, omottaglig för sjukdom, klimat och sentimentalitet, var han mager och vass och farlig som en orm. Att hans bistra blick för tillfället bådade dåliga nyheter, hade Grief alldeles klart för sig.

»Sjung ut!» sade han. »Vad har händt?»

'»Det är någonting högst klandervärdt och en förbannad skam att gyckla så där med hedniska negrer», svarade han. »Och det här skämtet blev ganska dyrbart. Stig ner, mr Grief. Det går bäst att tala om det här med en grogg framför sig. Var så god och stig på.»

»Hur gjorde ni upp saken?» frågade hans förman då de sutto i kajutan.

Den lille skotten skakade på huvudet. »Det var

126ingenting att göra upp. Beror på hur man tar det. Man skulle också kunna säga att det var uppgjort, fullständigt uppgjort, innan jag kom dit.»

»Men plantaget, människa? Plantaget?»

»Finns inget plantage. Allt ert arbete under många år har gått förlorat. Det är som då vi började, då missionärerna började, då tyskarna började — och där de slutade. Av hamnpiren finns inte sten på sten. Husen äro svart aska. Vartenda träd är nedhugget, och vildsvinen böka upp jamsrötterna och1 bataterna. De där pojkarna från Nya Georgien —* det var en präktig samling, fem tjog, och de kosta er en vacker slant. Inte en enda av dem är vid liv.»

Han tystnade och dök ner med handen i en stor låda under kajuttrappan.

»Men Worth? Och Denby? Och Wallenstein?»

»Det är just om dem jag nu skall berätta. Se hit.»

Mc Tavish drog upp en säck flätad av rishalm och tömde ut dess innehåll på golvet. David Grief •ryckte till, ty vad han nu stirrade på var huvudena av de tre män han lämnat kvar på Nya Gibbon. Wallensteins gula mustascher hade förlorat sin martialiska krökning och hängde slappt ner från över-läppen.

»Jag vet inte hur det gick till», fortfor skotten likgiltigt. »Men jag förmodar att de gåvo sig in i skogen efter den gamle djävulen.»

»Och var är Koho?» frågade Grief.

»Han är kvar långt inne i skogen och full som en kaja. Det var därför jag lyckades komma över huvudena. Han var för drucken för att kunna stå

127på benen. De buro honom på ryggen ut ur byn, då jag stormade den. Och om ni vill befria mig från huvudena är jag er mycket tacksam.» Han tystnade och suckade. »Jag förmodar ni ger dem en ordentlig begravning, så att de komma i jorden. Men enligt min tanke skulle de bli ypperliga kuriositeter. Vilket bättre museum som helst skulle betala hundra pund stycket. Ta er en grogg till . . . ni ser litet blek ut. — Ja, nu har ni hört den här historien . . . och om ni vill lyda mitt råd, mr Grief, så utfärdar ni ett strängt förbud mot allt gyckel med negrerna. Det vållar alltid bråk, och det är ett mycket dyrt nöje.»

Femte kapitlet.

EN LITEN UPPGÖRELSE.

I.

Med en sista lång forskande blick ut över havets ödsliga yta svingade David Grief sig ner från salningen och klättrade långsamt och nedslaget utför vevlingarna ner på däcket.

»Leu-Leu-atollen har sjunkit, mr Snow», sade han ti 11 den orolige unge styrmannen. »Så sant jag förstår mig det ringaste på navigation, ligger atollen under vatten, och vi ha seglat fram över den två gånger — eller stället där den skulle vara. Antingen är det så, eiler också har kronometern blivit galen eller också har jag glömt min navigation.»

»Det måste vara kronometern, sir», lugnade styrmannen fartygets ägare. »Ni minns ju att jag gjorde mina observationer på egen hand och skrev upp dem och att de stämde överens med edra.»

»Ja», mumlade Grief och nickade bistert. »Och både edra och mina linjer gingo precis över den döda punkt där Leu-Leu-atollen skulle ligga. Detmåste vara kronometerns fel — den har väl förlorat en kugg eller dylikt.» .

Han gjorde ett kort slag bort till relingen och tillbaka igen och kastade en orolig blick på »Onkel Tobys» kölvatten. Med ganska stark låringsbris gjorde skonaren nio à tio knop.

»Bäst att lägga henne bidevind, mr Snow. Låt henne gå under små segel och kryssa två timmars slag. Det mulnar, och jag tror inte vi kunna göra några stjärnobservationer i kväll, så att det är bäst att vi bara rätta oss efter vädret, ta latituden i morgon och låta Leu-Leu ligga där den ligger. Så skulle alla navigatörer i gamla dagar ha gjort.»

Bred i skrovet, med bastanta rundhult, höga fribord och fyllig, holländsk bog var »Onkel Toby» den långsammaste, klumpigaste, säkraste och till narrstreck oförmögnaste skonare David Grief ägde. Den hade sin trade mellan Banks- och Santa-Cruz-grup-perna och åt nordväst mellan de enstaka atoller eller ringformiga korallrev, där hans infödda handelsagenter samlade torkade kokosnötter, karettsköldpaddor och då och då en ton pärlmusslor. Då Grief påträffat skepparen illa ansatt av feber, hade han avlöst honom och tagit befälet på Onkel Toby på dess halvårstur till atollerna. Han hade beslutat sig för att först landa på Leu-Leu, som låg längst bort, och hade nu förvillat sig på sjön med en kronometer som krånglade.

130

II.

Inga stjärnor visade sig den natten, ej heller syntes solen till följande dag. Det rådde en kvav och disig stiltje avbruten av starka vindstötar och häftiga regnbyar. För att inte ligga upp för långt i lovart lade Onkel Toby bi, och nu följde fyra dagar och nätter med molnbetäckt himmel. Aldrig syntes solen, och då stjärnorna bröto igenom vid flera tillfällen, voro de för matta och fort försvinnande för att låta identifiera sig. Det var nu tydligt även för den oerfarnaste att elementen beredde sig att bryta lös. Då Grief kom upp på däck efter att ha rådfrågat barometern, som envist stod kvar på 29,90, mötte han Jackie-Jackie, vars ansikte var lika mulet och skumt som himlen och luften. Jackie-Jackie, en erfaren Tongan-matros, var ett slags båtsman eller understyrman över den blandade kanakbesättningen.

»Det blir snart vårt väder, tänker jag», sade han. »Jag har sett honom likadan förr, kanske fem eller sex g-ånger.»

Grief nickade. »Ja visst, Jackie-Jackie. Barometern faller snart — ända ner till botten.»

»Säkert», instämde tonganen. »Han kommer att blåsa av bara fan.»

Tio minuter därefter kom Snow upp på däck.

»Han har börjat», sade han, »29,85, han går ner och är ostadig på samma gång. Det är kvävande hett — känner ni inte det ?» Han torkade sig i pannan med händerna. »Det är kväljande. Jag kan ge ifrån mig min frukost när som

helst.»

131Jackie-Jackie gjorde en grimas. »Jag också. Allting går rundt invärtes. Så känns det alltid före en stark storm. Men onkel Toby är ali right. Han tål

vad som helst.»

»Bäst att sätta till gaffelseglet på stormasten och stormklyvaren», sade Grief till styrmannen. »Och tag in alla reven på seglen innan ni beslår dem. Det kan ingen veta vad vi komma att behöva. Dubbla sejsingar, så godt först som sist.»

Om en timme — luften blev allt kvavare och den döda stiltjen fortfor — hade barometern fallit till 29,70. Styrmannen, som var ung, hade icke tålamod att vänta på olycksförebuden. Han upphörde med att rastlöst gå av och an och slog ut med armarna.

»Må han komma, om han nödvändigt skall!» utbrast han. »Vad tjänar det till att hutla så där? Skall det värsta inträffa, så kom an bara! Trevlig belägenhet — förvillade av en galen kronometer och en orkan som inte vill blåsa!»

Den mulna himlen fick en grumlig kopparfärg och tycktes glöda som insidan av en väldig upphettad kittel. Ingen stannade under däck. De infödda matroserna skockade sig i oroliga grupper midskepps och förut, där de talade med dämpade röster och tittade oroligt på den olycksbådande himlen och det lika olycksbådande havet, som andades med långa, djupa, oljiga vågor.

»Ser ut som fotogen blandad med bäverolja», brummade styrmannen och spottade ut sin vämjelse över relingen. »Mor min brukade ge mig in så'n

132där smörja då jag var en liten unge. Herre Gud, så svart det blir I»

Den hemska kopparglöden hade försvunnit, och himlen tjocknade och sänkte sig så att det blev lika mörkt som sent på kvällen. David Grief, som mycket väl kände till orkanens sätt att gå till väga, läste emellertid om »Stormens lagar» och plirade med ögonen i den svaga belysningen för att kunna urskilja bokstäverna. Det var ingenting annat att göra än att vänta på vinden, så att han skulle få veta hur han låg i förhållande till det hastigt flygande och ytterst farliga stormcentrum som nalkades någonstädes ifrån ur mörkret.

Klockan var tre på eftermiddagen, och barometern hade sjunkit till 29,49 då vinden kom. De kunde se den på vattnet, där den kom havsytan att svartna och spetsade till små vita vågtoppar där den rusade fram. Det var endast en styv bris, och Onkel Toby, som gick för fulla stormsegel tills vinden kom rätt emot, saktade farten till fyra knop.

»Ändå ingen kläm», brummade Snow, »efter så stora förberedelser!»

»Barnbris», instämde Jackie-Jackie. »Men han blir snart stora karlen, ska ni få se.»

Grief gav order att focken skulle sättas till, med bibehållna rev, och Onkel Toby ökade farten i den tilltagande brisen. Vinden växte sig hastigt stor, men stannade ej vid det. Det kunde dock endast kallas hård blåst, och den blev alltjämt hårdare och markerade varje kraftökning med, byar åtföljda av våldsammare, allt starkare stötar. Den tilltog oupp-

133hörligt, tills Onkel Tobys reling oftare låg under vattnet än över, medan däcket sjöd av skummande vatten som spygatterna ej kunde leda bort. Grief stüderade barometern, som fortfor att falla.

»Ovädercentrum är i söder», sade han till Snow, »och vi gå tvärs över dess riktning och rätt in i det. Nu ska vi vända och gå åt motsatt håll. Då stiger kanske barometern. Tag in focken — den är redan till mera skada än nytta — och pass på och vänd fördevind.»

Manövern var fullbordad, och genom mörkret, som nästan var lika tjockt som om kvällen, vände Onkel Toby och jagade ursinnigt norrut. »Det var i grevens tid», anförtrodde Grief styrmannen ett par timmar därefter. »Stormen

gör en stor kurva —ingen kan beräkna den kurvan —, och vi måste smita förbi den, om inte stormen skall ta oss. Gudskelov, barometern står sig. Allt beror på hur stor kurvan är. Det är för hög sjö för att vi ska kunna fortsätta så här. Lägg bi! Hon reder sig nog på ett eller annat sätt.»

»Jag trodde att jag visste vad vind var», ropade Snow i Griefs öra nästa morgon. »Det här är inte vind. Det är omöjligt. Den måste tillryggalägga nittio eller hundra miles på en timme. Det är ju meningslöst. Hur skulle jag någonsin kunna komma med ett sådant påstående? Och se på sjön! Jag har seglat överallt i de östra farvattnen, men aldrig har jag sett maken.»

Det dagades, och solen skulle ha varit uppe i en

134timme, men kunde endast åstadkomma en dyster halvdager. Havet var en majestätisk pocession av vandrande berg. Dalarna mellan de stora vågorna voro en tredjedels mil breda. Deras långa sluttningar, som till en viss grad voro skyddade för vindens raseri, brötos av en mängd mindre vittoppiga vågor, men från de stora vågornas höga kammar strök vinden bort det vita skummet innan det hann bilda sig. Det drev ut över havsytan i jämnhöjd med masttopparna och ännu högre.

»Nu ä' vi igenom det värsta», sade Grief. »Sjögången kommer att bli värre då vinden mojnar. Jag går till kojs. Se upp med kastvindarna. De ä' oundvikliga. Purra mig vid åtta glas.»

Midt på eftermiddagen i hög sjö och sedan vinden efter sin sista omkastning nedgått till styv bris, siktade Tongan-mannen en skonare med kölen i vädret. Onkel Toby strök fram för om den och de kunde ej urskilja namnet, men före mörkrets inbrott träffade de på en liten rundbottnad båt, spetsig i båda ändarna; den var visserligen fylld med vatten, men man kunde ännu läsa de vita bokstäverna i fören. Genom kikaren letade Grief sig till namnet Emily L n:o 3.

»En segelskonare», sade Grief. »Men vad en seglare har att göra i de här farvattnen går över min1 horisont.»

»Pärlfiskare kanske ?» funderade Silow. »Sophie Sutherland» och »Herman» hette, som ni minns, ett par seglare som gingo ut från San Francisco med

135sådana sjökort att de alltid kunna gå direkt på målet.. . ända tills de äro framme, och där gå de till botten.»

III.

Efter en vimmelkantig natt med våldsam sjögång, som icke hämmades av en vindfläkt och varunder varenda människa ombord på den rullande Onkel Toby varit ohyggligt sjösjuk, sprang en lätt bris upp och reven började visa sig. Vid middagstiden tunnades skyarna ur över den släta havsytan och solen började titta fram då och då. Två grader och femton minuter sydligt, lydde observationen. Longituden var omöjlig att ta reda på, eftersom kronometern var i olag.

»Vi ä' någonstans inom 500 à 1000 miles på den där latitudlinjen», sade Grief, medan han och styrmannen sutto nedlutade över kartan. »Leu-Leu ligger någonstans söderut, och den här delen av oceanen är alldeles öde. Där finns varken ö eller rev som vi kunna ställa kronometern efter. Det enda vi ha att göra ...»

»Land, kapten!» ropade Tongan-mannen i kajuttrappan.

Grief kastade en hastig blick på den tomma fläcken på kartan, visslade med överraskad min och sjönk tillbaka i sin stol.

»Det går över mitt förstånd», sade han. »Det kanj inte finnas land här i närheten. Aldrig ha vi varit

136så på drift. Hela resan har varit fånig. Vill ni vara snäll och gå upp, mr Snow, och ta reda på vad som går åt Jackie.»

»Det är mycket riktigt land», ropade styrmannen ner en stund därefter. »Ni kan se det från däck •— toppar av kokospalmer — något slags atoll. Kanske det är Leu-Leu, när allt kommer omkring.»

Grief skakade bestämt på huvudet, i det han betraktade palmraden, varav man endast såg topparna som tycktes sticka upp ur sjön.

»Håll dikt bidevind, mr Snow, så ska vi ta oss en titt. Vi ligga nätt och jämnt upp i söder, och om revet breder ut sig där, kunna vi kanske nå det sydvästra hörnet.»

Palmerna måste växa mycket nära för att bli sedda från det låga däcket av en skonare, och hur långsamt än Onkel Toby seglade, dök dock det låga landet snart upp över havsytan, och allt flera palmer betecknade atollcirkelns omkrets.

»Väldigt stiligt», anmärkte styrmannen, »en riktig-cirkel. Tycks vara åtta nio miles tvärsöver. Undrar om det finns något inlopp till den har lagunen. Vem vet? Kanske det är ett splitter nytt fynd.»

De ströko längs västra sidan av atollen och gjorde korta slag inåt den av bränningar sköljda korallklippan och ut igen. Från masttoppen rapporterade en kanak att det låg en liten ö midt i lagunen.

»Jag vet Vad ni tänker», sade Grief till sin styrman.

Snow, som hade mumlat och skakat på huvudet, såg upp med en snabb och misstrogen blick.

»Ni tänker att inloppet ligger i nordväst», fortfor

137Grief som om han läst upp något ur en bok. »Två kabellängder bred, markerad i norr av tre skilda kokospalmer och i söder av pandanusträd. Åtta miles i diameter, en regelbunden cirkel med en ö alldeles i midten.»

»Det tänkte jag verkligen», medgav Snow.

»Och där öppnar sig inloppet just där det skall..»

»Och de tre palmerna», nästan viskade Snow, »och pandanusträden. Om det finns en väderkvarn på ön, är det Swithin Halls ö. Men det är inte möjligt. Alla människor ha sökt efter den i tio års tid.»

»Hall spelade er ett gement puts en gång, inte sant?» frågade Grief.

Snow nickade. »Det är därför jag har tagit hyra hos er. Han ruinerade mig. Det var stöld helt enkelt. Jag köpte vraket av »Kaskaden» nere i Sydney för den första avbetalningen på ett testamente hemifrån.»

»Hon var på väg till Julön, inte sant?»

»Jo, för fulla segel, och om natten. De räddade passagerarna och posten. Sedan köpte jag en liten öskonare, och den slukade resten av mina pengar, och jag måste avvakta testamentsexekutörernas sista utbetalning för att kunna rusta ut den. Vad gjorde Swithin Hall — han var i Iionolulu för tillfället —, jo, han for direkt till Julön. Han hade inte ,de minsta rättigheter, men då jag kom dit, var skrovet och maskinen allt som fanns kvar av Kaskaden. Hon hade haft en präktig silkeslast ombord också. Och den var inte sjöskadad. Det fick jag sedan veta

138av superkargen själv. Han kapade åt sig ungefär sextio tusen dollars.»

Snow ryckte på axlarna och betraktade buttert lagunens lugna yta. där små krusiga vågor dansade i eftermiddagssolen.

»Vraket var mitt. Jag köpte det på offentlig auktion. Jag hade spelat ett högt spel och förlorat. Då jag kom tillbaka till Sydney, blev skonaren belagd med kvarstad av besättningen och köpmännen som givit mig kredit. Jag pantsatte mitt ur och min sextant och var kollämpare en tid och tog mig slutligen fram till Nya Hebriderna som självständig handlare, slog vantarna i bordet, for som styrman på en arbetsvärvare till Tanna och över till Fiji, fick plats som uppsyningsman på ett tyskt plantage bakom Apia och tog till sist hyra på Onkel Toby.»

»Har ni någonsin träffat Swithin Hall ?»

Snow skakade på huvudet.

»Nå, då kommer ni sannolikt att träffa honom nu. Där är väderkvarnen.»

Midt i lagunen, då de döko ut ur inloppet, upptäckte de en liten tätt trädbevuxen ö, mellan vars träd en stor holländsk väderkvarn reste sig.

»Ingen hemma, tycks det», sade Grief, »annars kunde ni nu ha fått ett tillfälle att driva in er fordran.»

Styrmannens ansikte fick ett hätskt uttryck, och han knöt händerna.

»Lagligen kan jag inte komma åt honom. Han har för mycket pengar nu. Men jag kan skära ut

139för 60,000 dollars värde ur hans hud. Jag hoppas att han är hemma.»

»Då hoppas jag det samma», sade Grief med ett gillande leende. »Ni har väl fått beskrivningen på hans ö av Bau-Oti?»

»Ja, jag som alla andra. Det ledsamma är att Bau-Oti inte kan uppge latitud och longitud. Han säger att de seglade ett långt stycke från Gilberts-öarna — det är allt vad han vet. Jag undrar vad som blev av honom.»

»Jag såg honom för ett år sedan på stranden i Tahiti. Han sa' att han funderade på att ge sig ut på en resa till Paumotuöarna. Seså, här ä' vi nu, nästan framme. Hyva lodet, Jackie-Jackie. Klart att låta gå, mr Snow. Enligt Bau-Oti är ankarplatsen tre hundra yards från västra kusten, på nio famnars djup, korallgrund i sydost. Där ä' grunden. Hur mycket har ni, Jackie ?»

»Nio famnar.»

»Låt gå, mr Snow.»

Onkel Toby svajade om kättingen och strök segel, och kanakerna togo hand om fall och skot.

IV.

Livbåten låg utmed den lilla hamnpiren av korallsten, och David Grief och hans styrman gingo i land.

»Man skulle kunna tro att stället vore övergivet», sade Grief medan de gingo uppför sandgången till

140boningshuset. »Men jag känner en lukt soin jag ofta har känt. Någonting är i görningen, om inte min näsa ljuger. Lagunen är beklädd med musslor. De hålla på att röka ihjäl djuren i musslorna ett bra stycke härifrån. Känner ni lukten?»

Swithin Halls bungalow var ej lik något boningshus i tropikerna. Den var byggd i missionsstil, och då de kommit in genom den olåsta skärmdörren, funno de att det var dekorerat och möblerat i samma stil. Golvet i den stora salongen var betäckt med de finaste Samoamattor. Där funnos chäslonger, säten i fönstersmygarna, trevliga hörn och en biljard. Ett sybord och en sykorg full med fint linne, i vars franska broderi en nål var instucken, antydde en kvinnas närvaro. Genom skärmar och verandamarkiser dämpades det bländande solskenet till ett svalt, matt skimmer. Blanka strömbrytare av pärlemor tilldrogo sig Griefs uppmärksamhet.

»Elektrisk ström, ta mig tusan, driven av väderkvarnen !» utbrast han och tryckte på knapparna. »Och osynliga elektriska lågor 1»

Undangömda glödlampor strålade upp, och rummet fylldes med ett matt gyllene ljus. Väggarna voro beklädda med bokhyllor. Grief började granska titlarna. Själv ganska beläst för att vara sjöfarande såg han här framför sig prov på en mångsidig och förfinad smak som han aldrig kunnat köpa sig till. Han träffade på gamla vänner och andra som han hade hört talas om men aldrig läst. Där

141funnos kompletta upplagor av Tolstoy, Turgenjeff och Gorki, Cooper och Mark Twain, Hugo, Zola och Sue, Flaubert, Maupassant och Paul de Kock. Han bläddrade nyfiket i Metschnikoff, Weininger och Schopenhauer och med förvåning i skrifter av Ellis, Lydston, Krafft-Ebing och Fovel. Han höll Woo-druffs »Rasernas utbredning» i sin hand, då Snow kom tillbaka från sin husvisitatiqn.

»Emaljerat badkar, särskilt duschrum och sitt-bad!» utbrast han. »Inredning som åt en kung! Och jag antar att somligt är betalt med mina pengar. Huset måste vara bebott. Jag såg nyöppnade konservburkar med smör och mjölk i skafferiet, och där hängde färskt sköldpaddkött. Nu skall jag gå och se efter vad jag mera kan träffa på.»

Även Grief gick ut genom en dörr i andra ändan av salongen. Han befann sig nu tydligen i en dams sovrum. Tvärsöver det såg han genom en ståltråds-gallerdörr in i en med skärmar avdelad och förmörkad alkov. På en chäslong låg en kvinna och sov. I den matta belysningen föreföll hon ovanligt vacker, i den mörka spanska stilen. Bredvid henne låg en uppslagen roman på en stol. Av färgen på hennes kinder drog Grief den slutsatsen att hon ej hade levat länge i tropikerna. Efter detta enda ögonkast smög han sig tyst tillbaka, och i detsamma såg han Snow komma in i salongen genom den andra dörren. Han höll om den nakna armen på en av ålderdom rynkig neger som gjorde grimaser av skräck och tecknade att han var dövstum.

»Jag träffade på honom sovande i ett litet kyffe

142på baksidan», sade styrmannen. »Kan inte få ett ord ur honom. Vad har ni upptäckt ?»

»En sovande prinsessa. Schy! Nu kommer det någon.»

»Om det är Hall. . .» mumlade Snow och knöt sin näve.

Grief skakade på huvudet. »Intet bråk. Det finns en kvinna här. Och om det är Hall, skall jag, innan vi gå, laga så att ni får ta i tu med honom.»

Dörren öppnades, och en reslig och kraftigt byggd man steg in. I hans bälte satt en tung, långpipig Coltrevolver. Han kastade en snabb, orolig blick på dem, sedan gick det ett älskvärdt leende över hans ansikte, och han sträckte ut handen.

»Välkomna, främlingar. Men om det tillåtes mig att fråga... hur i ali världen ha ni burit er åt för att finna min ö ?»

»Vi ha kommit ur kursen», svarade Grief och tryckte hans hand.

»Mitt namn är Hall, Swithin Hall», sade den andre och vände sig om för att ge Snow en handtryckning. »Och jag nekar inte för att ni ä' de första gäster jag någonsin har tagit emot här.»

»Och detta är er hemliga ö som alla människor ha talat om i åratal ?» svarade Grief. »Ja, nu vet jag då sättet att finna den.»

»Nå?» frågade Hall hastigt.

»Man skall slå sönder sin kronometer, råka ut för en orkan och sedan hålla ögonen öppna efter kokospalmerna som resa sig ur havet.»

143»Och vad heter ni?» frågade Hal!, sedan han skrat tat för formens skull.

»Anstey — Phil Anstey», svarade Grief skyndsamt. »På väg med Onkel Toby från Gilbertsöarna till Nya Guinea och försöker finna min longitud. Det här är min styrman, mr Gray, skickligare navigatör än jag, men hans lokalsinne råkade i olag på samma gång som vår kronometer.»

Grief visste ej varför han ljög, men han hade känt frestelsen och dukade under för den. Han anade dunkelt att någonting var på tok, men kunde ej säga vad det var. Swithin Hall var en fet karl med rundlagt ansikte, leende mun och skrattrynkor i ögonvrårna. Men Grief hade i sin tidiga ungdom kommit under fund med hur missledande denna typ kunde vara och att blå ögon kunde vara bedrägliga då de gåvo ytan en humoristisk prägel men dolde vad som försiggick där bakom.

»Vad vill ni min kock? Ha ni förlorat er egen och Vill tvångsvärva honom i stället?» sade Hall.

»Det är bäst att ni släppa honom, om ni vill ha något att äta i kväll. Min hustru är här, och hon skall bli glad att få ta emot er — middag kallar hon det, och hon grälar på mig för att jag kallar det för kväll, men jag är gammalmodig. Mitt folk har alltid brukat äta middag midt på dagen. Man kommer inte ifrån gamla vanor. Vill ni

inte tvätta er? Det vill jag. Se på mig. Jag arbetar som en slav — ute bland dykarna — musslor, förstår ni. Men det känner ni naturligtvis på lukten.»

144

V.

Snow skyllde på att han måste se till skonaren och gick ombord. Förutom att han kände motvilja för att låta traktera sig av den man som hade ,be-stulit honom, insåg han nödvändigheten av att hindra kanakerna från att röja Griefs osanningar. Klockan elva kom Grief ombord och fann styrmannen väntande.

»Det försiggår någonting på Swithin Halls ö», sade Grief och skakade på huvudet. »Jag kan inte räkna ut vad det är, men jag har en känsla av det. Hurudan människa är Swithin Hall?»

Snow skakade på huvudet.

»Den där karlen har aldrig köpt böckerna på hyllorna», förklarade Grief i övertygad ton. »Ej heller har han någonsin brytt sig om att sätta upp sådana där osynliga glödlampor. Han har en viss yttre polityr, men under ytan är han skrovlig som ett rivjärn. Han är en skenhelig bitvarg. Och folket han har med sig — Watson och Gorman heta de, de komimo in sedan ni gick — äro riktiga sjöbjörnar, medelålders karlar, ärriga och väderbitna, hårda som rostiga spikar och dubbelt så farliga, riktigt ruskiga figurer med revolvrar i bältet, och det förefaller mig som om de inte alis vore den rätta sorten för att stå på så kamratlik fot med en Swithin Hall. Och kvinnan? Hon är en dam. Ja, det är jag säker på. Hon känner ganska bra till Sydamerika och Kina också. Jag är övertygad om att hon är spanjorska, fastän hon talar flytande

145

Hu solens son. 10.engelska. Hon har rest. Vi talade om tjurfäktningar. Hon har varit med om sådana i Guayaquil, i Mexiko och Sevilla. Hon förstår sig bra på sälskinn.

»Men vad som i synnerhet satte mig myror i huvudet är att hon är musikalisk. Jag frågade henne om hon spelade. Och han har redt in huset som ett palats. Varför har han då inte skaffat henne ett piano? En annan sak: hon är pigg och livlig och han ger alltid akt på henne då hon talar. Han sitter som på glödande kol, avbryter oupphörligt och leder samtalet. Säg, har ni någonsin hört talas om att Swithin Hall var gift?»

»Det vet jag sannerligen inte», svarade styrmannen. »Föll mig aldrig in att tänka på det.»

»Han presenterade henne som mrs Hall. Och Watson och Gorman kalla honom Hall. De ä' ett konstigt par, de där båda karlarna. Jag förstår det inte alis.»

»Vad ämnar ni ta er till ?» frågade Snow.

»A, hålla till litet hos dem. De ha åtskilliga böcker som jag skulle vilja läsa. Ni tar väl ner rnäxs-stången i morgon förmiddag och ger den en grundlig överhalning. Vi ha ju varit ute för en orkan. Se om tacklingen, medan ni är i farten. Gör allting väl i ordning och tag god tid på er.»

VI.

Följande dag fingo Griefs misstankar ytterligare näring. Han gick tidigt i land och drev tvärsöver den lilla ön till barackerna där dykarna bodde. Dehöllo just på att gå ombord på båtarna då han kom, och det slog honom att de, för att vara kanaker, betedde sig mera som galärslavar. De tre vita männen voro där, och Grief lade märke till att de alla tre buro gevär. Hall hälsade på honom ganska jovialiskt, men Gorman och Watson sågo vresiga ut, då de brummade ett kort god morgon.

Ett ögonblick därefter gav en av kanakerna, i det han lutade sig fram för att haka på sin åra, Grief en hemlig, menande vink. Mannens ansikte föreföll honom bekant, en av de tusentals matroser eller dykare han träffat på

under sina handelsresor mellan öarna.

»Tala inte om för dem vem jag är», sade Grief på tahitiska. »Har ni seglat med mig någon gång?»

Mannens huvud nickade och han öppnade munnen, men innan han hann säga något, tystades han ned av ett ilsket: »Tig I» från Watson, som redan kommit akterut.

»Ber om ursäkt», sade Grief. »Jag borde ha tänkt mig för.»

»Det har ni rätt i», inföll Hall. »Saken är den att de prata för mycket och arbeta för litet. Man måste vara sträng mot dem, annars skulle de inte samla så mycket musslor att det räckte till deras mat.»

Grief nickade instämmande. »Jag känner dem. Har själv haft en besättning så'na där — lata svin. Måste hålla efter dem som negrer för att få dem att göra ett halvt dagsverke.»

»Vad sa' ni till honom?» frågade Gorman barskt.

147»Jag frågade hurudana musslorna ä' och hur djupt de dyka.»

»Djupt», svarade Hall i den andres ställe. »Vi arbeta nu på ungefär tio famnars djup. Det är där borta, inte hundra yards härifrån. Har ni lust att följa med?»

Halva dagen tillbragte Grief där ute på båtarna och åt sedan lunch i bungalow'n. På eftermiddagen latade han sig, höll siesta i den stora salongen, läste litet och pratade en halvtimme med mrs Hall. Efter middagen spelade han biljard med hennes man. Grief hade aldrig förr träffat Swithin Hall, men han visste att denne var vida omtalad, från Levuka till Honolulu, för sin skicklighet som biljardspelare. Men den man Grief spelade med den kvällen visade ßig vara en ganska medelmåttig spelare. Hans hustru skötte sin kö mycket behändigare.

Då Grief kom ombord på Onkel Toby, befallde han Jackie-Jackie att stiga upp ur kojen. Han beskrev barackernas läge och sade till Tonganmannen att simma dit i tysthet och prata med kanakerna. Inom två timmar var Jackie-Jackie tillbaka. Han skakade på huvudet där han stod drypande framför Grief.

»Mycket besynnerligt», rapporterade han. »En vit man var där hela tiden. Han har ett stort gevär. Han stod i vattnet och vaktade. Vid tolvtiden kom en annan vit man och övertog geväret. Den första vite mannen gick till sängs. Den andre låg nu med geväret. Inte bra. Mig inte kunna tala med kanakerna. Skall komma igen.»

148»För tusan», sade Grief till Snow, sedan tonganen hade gått tillbaka till sin koj. »Jag vädrar något annat än musslor. De där tre männen vakta sina kana-ker. Den här karlen är lika litet Swithin Hall som jag.»

Snow visslade, då han nu kom på en ny idé.

»Jag har det I» utbrast han.

»Och jag skall sätta pricken över i», svarade Grief. »Ni tänker att »Emily L.» var deras skonare?»

»Alldeles. De hålla på att röka musslorna, medan den har seglat bort efter flera dykare eller proviant eller båda delarna.»

»Det har ni rätt i.» Grief tittade på kajutklockan och visade sig hågad att gå till kojs. »Han är sjöman. Det ä' de alla tre. Men de ä' inte från öarna här. De ä' nykomna i de här farvattnen.»

Åter visslade Snow.

»Och Emily L. har gått under med man och allt», sade han. »Det veta vi. De hålla till här tills Swithin Hall kommer. Då slår han ned på dem och alla musslorna.»

»Eller också bemäktiga de sig hans skonare.»

»Hoppas de göra det», mumlade Snow hätskt. »Någon borde ta itu med honom, önskar jag vore i deras kläder. Jag skulle nog ge honom kvitto för mina sextio tusen.»

VII.

En vecka gick, varunder Onkel Toby blev färdig till avgång, medan Grief lyckades dämpa alla strandbefolkningens misstankar mot honom. Till och

149med Gorman och Watson accepterade honom som den han påstod sig vara. Under hela veckan ansatte Grief dem med försök att få veta öns longitud.

»Ni vill väl inte att jag skall ge mig härifrån alldeles redlös», sade han slutligen. »Utan en longitud kan jag inte alis använda min kronometer.»

Hall skrattade och avslog.

»Ni är en alltför god navigatör, mr Anstey, för att inte kunna ta er fram till Nya Guinea eller någon annan hög punkt.»

»Och ni är alltför god navigatör, mr Hall», svarade Grief, »för att inte veta att jag när som helst kan ta mig fram till er ö genom att beräkna dess latitud.»

Den sista kvällen i land, då Grief som vanligt var bjuden på middag, fick han för första gången se pärlorna som de hade samlat. Mrs Hall, vars entusiasm väckts, hade bedt sin man ta fram »skön-heterna» och hade tillbragt en halvtimme med att visa dem för Grief. Hans förtjusning över dem var uppriktig och likaså hans förvåning över att de kunnat göra en så rik fångst.

»Lagunen är orörd», förklarade Hall. »Ni såg själv att de flesta musslorna äro stora och gamla. Men det är egendomligt att vi funno de flesta av de dyrbara pärlorna på ett litet grund under loppet av en vecka. Det var en liten skattkammare. Varenda mussla tycktes vara full — fjärdedelen var naturligtvis sandpärlor, men de felfria — de flesta i den där högen — togos på det lilla grundet.»

Grief kastade en blick på dem och visste att deras

150värde varierade mellan hundra och tusen dollars stycket, medan några utvalt stora betingade ett långt högre pris.

»Å, sådana skönheter!» utropade mrs Hall, i det hon plötsligt böjde sig fram och kysste dem.

Några minuter därefter reste hon sig för att säga godnatt.

»Det är detsamma som farväl», sade Grief, i det han tog hennes hand. »Vi segla i dagningen.»

»Så snart!» utbrast hon, och Grief kunde ej undgå att se den belåtna glimten i hennes mans ögon.

»Ja», fortfor Grief. »Alla reparationer äro avslutade. Jag kan inte locka ur er man öns longitud, fastän jag ännu hoppas han skall ge med sig.»

Hall skrattade och skakade på huvudet, och då hans hustru lämnade rummet, föreslog han en sista avskedsgrogg, och de sutto vid den, rökande och pratande.

»Vad anser ni att de äro värda ?» frågade Grief och pekade på pärlorna, som lågo utbredda på bordet. »Jag menar, vad skulle pärluppköparna ge er på den öppna marknaden?»

»Å, sjuttiofem eller åttio tusen», sade Hall nonchalant.

»Jag är rädd att ni underskattar dem. Jag förstår mig litet på pärlor. Se på den där största till exempel. Den är fulländad. Inte en cent mindre än fem tusen dollars. Någon mångmillionär kommer att fördubbla den summan en dag, då mellanhänderna ha fått sin andel. Och tala inte om sandpärlor .. . en fjärdedel av dem äro ju »barocker», sneda pär-

151lor, och de hålla på att bli moderna nu. De stiga och fördubblas i värde med varje år.»

Hall ägnade pärlskörden en längre och noggrannare undersökning, värderade de olika slagen och adderade

summan högt.

»Ni har rätt», medgav han. »De äro värda hundra tusen i denna stund.»

»Och vad uppskattar ni ert arbete till ?» fortfor Grief. »Er tid, edra båda medhjälpare och dykarna ?»

»Fem tusen räcker.»

»De äro alltså värda nittiofem tusen netto?»

»Någonting i den vägen. Men varför så nyfiken?»

»A, jag ville bara...» Grief tystnade och tömde sitt glas. »Jag ville bara komma till ett slags rättvis uppgörelse. Tänk om jag skulle ge er och ert folk fri överfart till Sydney och de fem tusen dollars — eller rättare sagt sju tusen fem hundra. Ni har arbetat hårdt.»

Utan att göra en rörelse blev den andre klarvaken och spänt uppmärksam. Hans jovialiska min slocknade som lågan av ett putsat ljus. Intet leende kom ögonen att glittra, och i deras djup trädde mannens hårda, farliga själ fram. Han talade med låg, betänksam röst.

»Vad i helvete menar ni med det där?»

Grief tände nonchalant sin cigarr som slocknat.

»Jag vet inte hur jag skall börja», sade han. »Situationen är — hm — genant — för er. Ser ni, jag försöker vara rättvis. Ni har, som sagt, arbetat

152hårdt. Jag vill inte lägga beslag på pärlorna helt enkelt. Jag vill betala er för er tid, ert besvär och edra omkostnader.»

Den andres ansikte fick plötsligt ett uttryck, som om ett ljus gått upp för honom.

»Jag trodde att ni var i Europa», mumlade han. Men hoppet glimmade upp ett ögonblick. »Hör nu, ni skojar med mig. Hur skall jag kunna veta att ni är Swithin Hall ?»

Grief ryckte på axlarna. »Ett sådant skoj skulle vara dumt efter den gästfrihet ni bevisat mig. Och det är lika dumt att ha två Swithin Halls på ön.»

»Efter ni är Swithin Hall, vem tusan är då jag ? Vet ni det också?»

»Nej», svarade Grief i lätt ton, »men det skulle jag gärna vilja veta.»

»Det angår er inte.»

•»Medges. Vem ni är hör inte hit. För resten vet jag namnet på er skonare, och därav kan jag sluta mig till vem ni är.»

»Vad heter skutan ?»

»Emily L.»

»Riktigt. Jag är kapten Raffy, ägare och skeppare.»

»Sälfångaren ? Jag har hört talas om er. Vad i ali världen har fört er hit ner till mina trakter?»

»Behövde pengar. Sälhjordarna ä' nästan slut.»

»Och det har blivit strängare polisuppsikt i de där avlägsna delarna av världen ?»

»Ungefär så. Men apropå den här historien. Det

153tjänar till ingenting att spjärna emot. Vad bjuder ni ?» j

»Det jag sa'. Och litet till. Vad är Emily L. värd ?»

»Hon har sett sina bästa dagar. Inte över tio tusen, det skulle vara att stjäla. Varenda gång hon är ute i svår sjö är

jag rädd att hon skall spricka och tappa ballasten.»

»Det har hon redan gjort, kapten Raffy. Jag har sett henne ligga och driva med kölen i vädret efter grundstötningen. Vi kunna ju säga att hon var värd sju tusen fem hundra. Jag skall betala er femton tusen och fri resa. Låt edra händer ligga orörliga i knät.» Grief reste sig och gick bort till honom och tog hans revolvrar. »Bara ett oundvikligt försiktighetsmått, kapten. Gå nu ombord med mig. Jag skall sedan meddela mrs Raffy nyheten och föra henne till er.»

»Ni uppför er som en gentleman, mr Hall, det måste jag erkänna», sade kapten Raffy, då livbåten lade till vid Onkel Tobys långsida. »Men akta er för Gorman och Watson. De ä' ena fula fiskar. Och apropå, jag nämner det inte så gärna, men ni har sett min hustru. Jag har givit henne fyra eller fem pärlor. Det hade Watson och Gorman ingenting emot.»

»Ni behöver inte säga mera, kapten,. Hon skall få behålla dem. — Är det ni, mr Snow? Här är en vän som jag vill att ni skall ta hand om — kapten Raffy. Nu far jag i land efter hans hustru.»

154

VIII.

David Grief satt och skrev vid skrivbordet i bungalow’ns salong. Ute började det dagas. Han hade haft en besvärlig natt. Mrs Raffy hade behövt två hysteriska timmar för att packa sina och kapten Raffys tillhörigheter. Gorman hade överraskats i sömnen, men Watson, som vaktat dykarna, hade visat sig stridslysten. Det hade inte blivit någon skottväxling av, men först sedan man bevisat för honom att spelet var förlorat gick han in på att låta föra sig ombord till kamraterna. Tills vidare blevo han och Gorman bundna i styrmannens hytt, mrs Raffy spärrades in i Griefs och kapten Raffy var fastkedjad vid kajutbordet.

Grief avslutade sitt skriveri och läste igenom vad han hade skrivit:

Till Swithin Hall, för pärlor tagna i hans lagun och uppskattade till

doll.

100,000

Till Herbert Snow, full betalning för räddning från ångaren Kaskaden, i pärlor

doll.

60,000

Till kapten Raffy, arbetskostnader för pärlfiske

»

7.500

Till kapten Raffy, ersättning för den under storm förlorade skonaren Emily L.

»

7.500

Till mrs Raffy för hennes älskvärdhet, fem vackra pärlor värderade till

»

1,100

Överfart till Sydney, fyra personer à 120 d.

»

480

Blyvitt att måla Swithin Halls båda livbåtar med

»

9

Till Swithin Hall, saldo i pärlor, som ligga i skrivbordslådan

»

23,411

____

doll.

100,000

doll.

100.000

Grief skrev under, daterade och tillade längst ner: »P. S.. Är vidare skyldig Swithin Hall tre böcker lånade ur boksamlingen: Hudsons »Lagen för fysiska fenomen», Zolas »Paris» och Mahans »Asiens problem». Dessa böcker eller deras fulla värde i pengar kan hämtas på David Griefs kontor i Sydney.»

Han släckte det elektriska ljuset, tog bokpacken, stängde omsorgsfullt farstudörren och gick ner till den väntande livbåten.

Sjätte Kapitlet.

EN NATT PÅ GOBOTO.

I.

På Goboto stiga byteshandlarna i land från sina skonare, likaså plantageägare som komma seglande från fjärran vilda kuster, och alla ta på sig skor, vita lärftbyxor och diverse andra civilisationens tillbehör. På Goboto hämtar man post, betalar räkningar, och där kommer man över tidningar, sällan över fem veckor gamla, ty den lilla av korallrev omgivna ön erbjuder säker ankarplats, är anhaltsstation för ångare och utgör distributionsplats för hela den vidsträckta ögruppen.

Livet i Goboto är hett, ohälsosamt och kvavt, och för att vara så liten erbjuder den flera fall av akut alkoholism än något annat ställe i världen. Guvutu, en av Salomonöarna, påstår att man där super mellan suparna. Det nekar Goboto inte för. Den konstaterar endast i förbigående att Gobotos kronologi ej vet av några sådana mellantider. Den påpekar också att dess importstatistik utvisar en långt större konsumtion per man av sprithaltiga drycker.

Guvutu förklarar detta därmed att Goboto driver större affärer och har flera besökande. Goboto

157

svarar att dess bofasta befolkning är mindre och de besökande törstigare. Och diskussionen fortgår i oändlighet, huvudsakligast på grund av den omständigheten att de disputerande ej leva tillräckligt länge för att få tvisten avgjord.

Goboto är icke stor. Ön är endast en kvarts mile i diameter, och där finns ett flottans kolmagasin (där några ton kol ha legat orörda i tjugu år), bostäder för en handfull svarta arbetare, en stor butik med plåttäckta förrådshus och en bungalow bebodd av förvaltaren och hans båda biträden. Det är den vita befolkningen. Var tredje man ligger alltid i feber. Arbetet på Goboto är tungt. Bolagets politik går ut på att traktera sina kunder väl, det veta de konkurrerande bolagen, och det är förvaltarens och biträdenas uppgift att sköta om trakteringen. Hela året om anlända köpmän och värvare från långa, torra sjöfärder och plantageägare från lika avlägsna och torrlagda kuster, som komma dit med väldigt törstiga strupar. Goboto är ett paradis för dryckeshjältar, och sedan de ha fuktat strupen återvända de till sina skonare och plantager för att sova ruset av sig.

Några av de minst tilltagsna komma ej tillbaka på sex månader. Men för förvaltaren och hans biträden existera inga sådana vilotider. De äro på platsen, och vecka efter vecka, drivna dit av monsunen eller sydostpassaden, ankra skonare lastade med copra, elfenbensnötter, pärlemor, karett-sköldpaddor — och törst.

Det ä* ett mycket träget arbete på Goboto. Där-

158för är avlöningen dubbelt så hög som på andra stationer, och därför väljer bolaget endast duktigt och oförskräckt folk till denna station. De stå ej ut längre än ett år eller så; då skeppas vrakspillrorna tillbaka till Australien eller de som stanna kvar ligga begravna i sanden på öns lovartsida. Johnny Bassett, som nästan är en sagolik hjälte på Goboto, slog alla rekord. Han var en kronisk feberpatient med ovanligt stark fysik, och han stod ut i sju år. Hans sista bön på dödsbädden utfördes samvetsgrant av hans biträden, som lade in honom i salt och ättika i ett romfat (som de betalade med sina egna pengar) och skickade honom tillbaka till hans släktingar i England.

De försökte emellertid vara gentlemän på Goboto. Det var visserligen något på tok 'med dem, men de voro gentlemän och hade alltid varit gentlemän. Det var därför Gobotos oskrivna lag påbjöd att besökande skulle vara klädda i byxor och skor. Simbyxor, lava-lavas och bara ben tåldes ej. Då kapten Jensen, den vildaste av negerjägarna, ehuru härstammande från en gammal holländsk Newyork-släkt, ville stiga i land klädd i ländskynke, undertröja och bälte med två revolvrar och en slidkniv, hejdades han vid stranden. Det var på Johnny Bassetts tid, ty han var alltid noga med etiketten. Kapten Jensen stod i aktern på sin livbåt och förklarade att det inte fanns några 'byxor ombord på hans skonare. Han bedyrade också att han ämnade stiga i land. Gobotoborna kurerade honom från en kula i axeln och bådo honom till på köpet vackert

159om ursäkt, ty de hade verkligen ej påträffat några byxor på skonaren. Och till sist, den första dagen han kunde sitta uppe, hjälpte Johnny Bassett artigt men bestämt honom på med >ett par av sina egna byxor. Det var det stora prejudikatet. Under alla de följande åren hade de aldrig överträdts. Vita män och byxor voro oåtskiljaktiga. Endast niggrer gingo nakna. Byxor betydde rasmärke.

II.

Den kvällen var allt, med »ett enda undantag, alldeles som andra kvällar. Sju stycken med glimmande ögon och stadiga ben hade tillbragt en whiskydag med bräddade cocktails och slogo sig nu ned för att äta middag. Det med jacka, byxor och skor utrustade sällskapet bestod av: Jerry McMurtrey, förvaltaren, Eddy Little och Jack Andrews, biträdena, kapten Stapler på värvarkitsen »Merry», Darby Shryleton, plantageägare från Tito-Ito, Peter Gee, halvblodskines och pärluppköpare som for mellan Ceylon och Paumotusöarna, och Alfred Deacon, en turist som stannat kvar efter den sista ångaren. Först serverade de svarta uppas-sarna vin till dem som drucko sådant,

men alla gingo snart tillbaka till whisky och soda och kryddade därmed maten medan de åto den, innan den kom ner i deras oxiderade och pepprade magar.

Vid kaffet hörde de en ankarkätting gnissla genom ett klys, tecken till att ett fartyg anländt.

160»Det är David Grief», 'anmärkte Peter Gee.

»Hur vet ni det?» frågade Deacon barskt och fortfor sedan att bestrida halvblodets påstående. »Ni grabbar ä' alldeles för tvärsäkra och iskrävliga i så'na där fall. Jag har själv 'seglat åtskilligt, och det där att namnge en -skuta då lion bara är en vit prick, det är bluff. . . eller att 'säga namnet på en karl, då man hör hans ankare gå — det är — det är oförfalskat nonsens.»

Peter Gee höll på att tända en cigarrett och svarade icke.

»Somliga negrer ä' märkvärdiga därvidlag», inföll McMurtrey i försiktig ton.

Halvkinesens sätt hade retat förvaltaren såväl som de andra. Alltsedan Peter Gee kom på eftermiddagen hade Deacon visat sig benägen att hacka på honom. Han hade sagt emot honom och i allmänhet taget varit obehaglig.

»Det är kanske för att Peter har kinesblod i ådrorna», hade Andrews antagit. »Deacon är au-stralier, som ni vet, och där nere ä' de ytterst kinkiga i fråga om färg.»

»Ja, det är nog så», hade McMurtrey instämt. »Men vi kunna inte tillåta att någon blir brutalt behandlad, i synnerhet en sådan man som Peter Gee, som är vitare än de flesta vita.»

Däri hade förvaltaren fullkomligt rätt. Peter Gee var en sällsynt varelse, en både god och begåvad eurasier. Det var i själva verket det kinesiska blodets lugna omutlighet som dämpade hänsynslösheten och självsvåldet hos det engelska blodet i hans

161

En solens son. ii.fars ådror. Ocli lian var bättre uppfostrad än någon man där, talade bättre engelska och även andra språk, och han kände till och tillämpade praktiskt mera av deras gentlemanideal än de själva. Därtill var han en vänlig själ. Våldsamheter ville han ej vara med om, fastän han på sin tid hade dödat flera människor. Han avskydde oväsen, skydde det alltid som pesten.

Kapten Stapler grep in för att hjälpa McMurtrey:

»Jag kommer ihåg, att då jag bytte skonare och löpte in till Altman, sågo negrerna redan av skutans sätt att föra sig, att det var jag. Jag var inte väntad, och ännu mindre väntade de att jag skulle komma med ett annat fartyg. De talade om för handelsmannen att det var jag. Han tog till kikaren och ville inte tro dem. Men de visste det. Talade om för mig sedan att det syntes på hela skonaren att det var jag som förde befälet.»

Deacon låtsade ej höra, utan fortsatte med sin attack på pärlköparen.

»Hur kan ni höra på ankarets ljud att det är . . . vad han nu heter?» sade han utmanande.

»Det är så många omständigheter som ligga till grund för ett sådant omdöme», svarade Peter Gee. »Det är mycket svårt att förklara. Därtill skulle det fordras en hel bok.»

»Kan tänka mig det», sade Deacon försmädligt. »Det är lätt att komma med förklaringar som ingenting förklara.»

»Vem har lust att spela bridge?» avbröt Eddy Little, andre bokhållaren, i det han såg upp med en

162förväntansfull blick och började blanda korten. »Ni spelar, inte sant, Peter?»

»Om han gör det, bluffar han nog där också», inföll Deacon vasst. »Jag börjar bli trött på allt detta struntprat. Mr Gee, ni gör mig en tjänst och ställer er själv i en bättre dager, om ni vill tala om hur ni kan veta vem den mannen är som fällde ankar nyss. Sedan skall jag spela ett parti piquet med er.»

»Jag skulle föredra bridge», svarade Peter. »Vad det andra beträffar, förhåller det sig ungefär så här: Att döma efter ljudet var det ett litet fartyg -— ingen råseglare. Ingen ångvissla, ingen mistlur blåste — alltså ett litet

fartyg. Det ankrade tätt inpå stranden här — alltså ett litet fartyg, ty ångare och större seglare måste kasta ankar utanför mellersta grundet. Inloppet är trassligt. Det finns ingen arbetarvärvare eller kofferdikapten i de här farvattnen som vågar ge sig in i rännan efter mörkrets inbrott. En främmande skulle alldeles säkert inte göra det. Det har funnits två undantag. Den förste var Margonville. Men han blev avrättad av överdomstolen på Fiji. Återstår det andra undantaget, David Grief. Han tar sig fram här natt och dag, i alla väder. Det vet varenda människa här. Om Grief vore på annat håll, skulle man kanske kunna tänka på någon ung dumdristig skeppare. Men först och främst känner varken jag eller någon annan till någon sådan. För det andra är David Grief i de här farvattnen, ombord på »Gunga», som enligt turlistan snart skall avgå härifrån till Karo-Karo.

163Jag talade med Grief på Gunga i Sandfly-sundet i förrgår. Han skulle landsätta en handelsagent vid en ny station. Han sade att han skulle lägga till i Babo och sedan komma till Goboto. Han har haft god tid på sig att komma hit. Jag hörde ett ankare gå. Vilken annan kunde det vara än David Grief? Kapten Donovan är skeppare på Gunga, och honom känner jag för väl för att tro att han skulle ha gått till Goboto i mörkret, om inte ägaren hade fört kommandot. Om några minuter skall David Grief komma in genom den där dörren och säga: »På Guvutu supa de bara mellan suparna.» lag slår vad om femtio pund att det är han som; kommer in och att han säger: »På Guvutu supa de bara mellan suparna.»

Deacon var stukad för tillfället. Det koleriska blodet sköt upp i hans ansikte.

»Nåja, nu fick ni ju svar», skrattade Mc Murtrey godmodigt. »Och jag håller också ett par pund på att han vinner vadet.»

»Bridge! Vem vill spela?» ropade Eddy Little otåligt. »Kom nu, Peter!»

»Ni andra kan spela», sade Deacon. »Han och jag ska spela piquet.»

»Jag föredrar bridge», sade Peter Gee saktmodigt.

»Spelar ni inte piquet?»

Pärlköparen nickade.

»Kom an då. Jag kanske kan visa att jag förstår mig bättre på det än på ankring.»

»Nej, hör nu . . .» började Mc Murtrey.

164»Spela er bridge, ni», klippte Deacon av. »Vi föredra piquet.»

Peter Gee tvingades motvilligt in i ett spel som han visste skulle bli otrevligt.

»Bara en robbert», sade han, i det han kuperade till givningen.

»Hur högt spela vi?» frågade Deacon.

Peter Gee ryckte på axlarna. »Efter behag.»

»Fem pund spelet?»

Det gick Peter Gee in på.

»Med dubbla betar naturligtvis, tio pund?»

»Gärna det», sade Peter Gee.

Vid ett annat bord sutto de andra vid ett parti bridge. Kapten Stapler, som ej spelade kort, såg på och fyllde de höga whiskyglasen som stodo till höger om var och en. Mc Murtrey följde med illa dold oro så godt han kunde vad som tilldrog sig vid piquetbordet. Även de andra engelsmännen hade tagit anstöt av australierns uppförande och voro rädda för någon opassande handling från hans sida. Att han höll på att hetsa upp sig mot halvblodet och att utbrottet kunde komma när som helst, var tydligt för alla.

»Jag hoppas att Peter förlorar», sade Mc Murtrey med dämpad röst.

»Inte om han har den allra minsta tur», svarade Andrews. »Han är styv i piquet. Det vet jag av erfarenhet.»

Att Peter Gee satt med tur såg man av Deacons ständiga nervositet; han fyllde oupphörligt på sitt glas. Han hade förlorat det första spelet och att

165döma av hans yttranden höll han på att förlora det andra, då David Grief kom in.

»På Guvutu supa de bara mellan suparna», sade han liksom i parentes till det församlade sällskapet, innan han tryckte förvaltarens hand. »Tjänis, Mac! Hör nu, min skeppare sitter nere i livbåten. Han har silkesskjorta, halsduk och tennisskor, allt i komplett skick, men han vill att ni skall skicka ner ett par byxor. Mina äro för små, men edra ska passa honom. God afton, Eddy! Hur är det med er ngari-ngari? Jaså, ni är uppe på benen, Jock? Det var då ett underverk. Ingen ligger i feber, och ingen är märkbart full.» Han suckade. »Nåja, det är ju inte så långt lidet på kvällen än. God dag, Peter! Råkade ni ut för den väldiga regnbyn en timme se'n ni skildes från oss? Vi måste låta andra ankaret gå.»

Medan han presenterades för Deacon, skickade McMurtrey en dräng med byxorna, och då kapten Donovan kom, var det som en vit man ägnar och anstår — åtminstone på Goboto.

Deacon förlorade det andra spelet och tillkännagav detta genom ett ilsket utrop. Peter Gee sysslade med att tända en cigarrett och höll sig tyst.

»Vad nu? Slutar ni för att ni har vunnit?» frågade Deacon.

Grief höjde ögonbrynen och såg frågande på Mc Murtrey, som gjorde en bister min för att ge uttryck åt sitt missnöje.

»Robberten är slut», svarade Peter Gee.

166»Det går tre spel på en robbert. Det är min tur att ge. Sätt er, ni.»

Peter Gee gav vika, och det tredje spelet började.

»Ung valp — han behöver ett kok stryk», mumlade McMurtrey till Grief. »Seså, god' vänner, sluta upp med spelet nu. Jag vill hålla ögonen på honom. Om han går för långt, kastar jag ut honom, antingen bolagets reglemente tillåter det eller inte.»

»Vem är han?» frågade Grief.

»En kvarleva efter den sista ångaren. Bolaget har ålagt oss att bemöta honom artigt. Han vill köpa sig andelar i ett plantage. Han har ett kreditiv på tio tusen pund hos bolaget. Han vurmar för »Australien åt de vita!» För att hans skinn är vitt och hans far en gång i tiden var statens gene-ralprokurator, inbillar han sig kunna spela kaxe. Det är därför han hackar på Peter, och som ni vet är Peter den som minst av alla människor i världen ställer till bråk. Det fördömda bolaget! Jag är inte anställd för att mata dess barnungar med bankkonton. Seså, fyll på ert glas, Grief. Karlen är ett skadedjur, ett satans skadedjur.»

»Han är kanske bara ung», föreslog Grief.

»Han har dåligt ölsinne, det är tydligt.» Förvaltaren gjorde en grimas av motvilja och förargelse. »Om han rör Peter med ett finger, så hjälp mig. . . jag skall själv ge honom en avbasning, den lilla brådmogna slyngeln!»

Pärlköparen strök till sig spelmarkerna ur lådan och sköt tillbaka sin stol. Han hade vunnit det

167tredje spelet. Han tittade bort till Eddy Little och sade:

»Nu är jag färdig till bridgen.»

»Jag skulle inte vilja dra mig ur spelet så där»,

väste Deacon.

»Jag är verkligen trött på det», försäkrade Peter Gee med sitt vanliga lugn.

»Seså, kom an nu och spela», röt Deacon. »En gång till. Ni kan inte få stoppa på er mina pengar på det där sättet. Jag satsar femton pund. Kvitt eller dubbelt.»

Mc Murtrey ämnade lägga sig emellan, men Grief hejdade honom med en blick.

»Nåja, om det är absolut sista spelet», sade Peter Gee och tog kortleken. »Det är visst jag som skall ge. Den här sista omgången gäller alltså femton pund. Ni blir antingen skyldig mig trettio, eller också kvitta vi?»

»Just så, min gosse lilla. Antingen ä' vi kvitt eller också betalar jag er trettio pund.»

»Jag tror ni håller på att ta humör?» sade Grief och slog sig ned på en stol.

De andra stodo eller sutto omkring bordet, och Deacon spelade åter med otur. Det var tydligt att han var en skicklig spelare. Han fick bara inga kort. Det var också tydligt att han inte kunde bära sin otur med jämnmod. Han slungade ut ilskna, grova svordomar, och han fräste och grälade på det orubbligt lugna halvblodet. Till sist gick Peter Gee ut, medan Deacon ännu ej hade kommit upp

168i femtio points. Han stirrade stum på sin motspelare.

»Bet, tycks det», sade Grief.

»Dubbelt, med andra ord», sade Peter Gee.

»Det behöver ni inte tala om för mig», snäste Deacon. »Jag kan min multiplikationstabell. Jag är skyldig er fyrtiofem pund. Där 'har ni!»

Redan hans sätt att slänga ut de nio fempunds-sedlarna på bordet var en förolämpning. Peter Gee var lugnare än någonsin och visade inga 'tecken till missnöje.

»Ni har en förbannad bondtur, men kort kan ni inte spela, så mycket ni vet det», fortfor Deacon. »Det skulle jag vilja lära er.»

Halvblodet smålog och nickade godmodigt, i det han vek ihop sedlarna.

»Det finns ett litet spel som heter kasino — jag undrar om ni niågonsin har hört talas om det? Ett barnspel.»

»Jag har sett det spelas», mumlade halvblodet saktmodigt.

»Såå?» fnös Deacon. »Ni tror kanske att ni kan spela det?»

»Nej, inte än. Jag är rädd att jag inte har tillräckligt godt huvud . . .»

»Kasino är ett bussigt spel», inföll Grief muntert. »Det tycker jag mycket om.»

Deacon låtsade ej höra.

»Jag vill spela om tio sovereigns partiet — spelet fortgår till trettioen points», sade han utmanande till Peter Gee. »Då skall jag bevisa er hur ni för-

169står er på kortspel. Kom an! Finns här en fullständig kortlek?»

»Nej tack», svarade halvblodet. »De vänta på mig som fjärde man i bridge.»

»Ja, kom nu», bad Eddy Little ivrigt. »Kom, Peter, och låt oss börja.»

»Han är rädd för ett sådant barnispel som kasino!» hånade Deacon. »Kan|ske insatsen är för hög. Då skall jag spela med er om pennies — eller farthings, om ni hellre vill det.»

Mannens beteende var sårande och förolämpande för dem alla. Mc Murtrey kunde ej stå ut längre.

»Sluta nu, Deacon. Han säger att han inte vill spela. Låt honom vara i fred.»

Deacon vände sig ursinnigt mot sin värd, men innan han hunnit slunga ut sina skällsord, hade Grief ställt sig i breschen.

»Jag vill gärna spela kasino med er.»

»Vad vet ni om det spelet?»

»Inte mycket, men jag har lust att lära mig.»

»Jag ämnar inte ge spellektioner för några pennies i kväll.»

»Det blir nog bra med det», svarade Grief. »Jag spelar hur högt som helst — inom förnuftiga gränser naturligtvis.»

Deacon försökte göra sig kvitt denne nye motståndare i ett enda slag.

»Hundra pund partiet då, om n,i har lust.»

Grief strålade av förtjusning. »Det blir bra, det blir alldeles utmärkt. Låt oss börja då. Räknar ni table rase också?»

170Deacon blev överraskad. Han hade ej vänitat sig annat än att en Gobotokrämarc skulle baxna för ett sådant förslag.

»Räknar ni table rase?» upprepade Grief.

Andrews hade kommit fram med en ny lek och tog bort jokern, högsta trumfkortet med sin skämtsamma inskription.

»Visst inte», svarade Deacon. »Det brukas bara bland flickor.»

»Så mycket bättre», sade Grief. »Jag tycker inte heller om flickspel.»

»Jaså, inte det? Då skall jag säga er vad vi ska göra. Vi spela om fem hundra pund partiet.»

Deacon blev återigen överraskad.

»Det går jag in på», sade Grief och började blanda. »Först räknar man kortantalet och spaderna naturligtvis och sedan storan och lillan och ässen efter deras värde i bridge. Inte sant?»

»Ni ä' minsann ena riktiga spelorrar här nere», skrattade Deacon, men hans skratt lät ansträngt. »Men hur skall jag kunna veta att ni har så mycket pengar?»

»På samma sätt som jag vet att ni har dem. Mac, hur står mitt konto hos bolaget?»

»Oinskränkt kredit», svarade förvaltaren.

»Garanterar ni det personligen?» frågade Deacon.

»Ja visst», sade Mc Murtrey. »Ni kan lita på att bolaget diskonterar hans reverser till samma belopp — minst sagt — som ert kreditiv.»

»Lägsta kortet ger», sade Grief och lade kortleken på bordet framför Deacon.

171Den senare tvekade midt under kuperingen och såg sig omkring med en misstänksam min. Kontoristen och kaptenen vinkade. »Ni ä' allesammans främlingar för mig», klagade Deacon. »Hur skall jag kunna veta —? Pengar på papperet ä' inte alltid god valuta.»

Då grep Peter Gee in; han tog upp en liten portfölj ur fickan och lånade en reservoarpenna av Mc Murtrey.

»Jag har ännu inte börjat köpa», förklarade halvblodet, »så att mitt rörelsekapital är orört. Jag transporterar det på er, Grief. Det är ju femton tusen. Se själv.»

Deacon snappade till sig kreditivet då det räcktes över borde.t. Han läste det långsamt och såg sedan upp på Mc Murtrey.

»Är det rätt?»

»Ja. Det är likadant som ert eget och lika giltigt. Bolagets papper ä' alltid goda.»

Deacon kuperade, fick given och blandade sedan grundligt omigen. Men han hade fortfarande otur -och förlorade spelet.

»Ett spel till», sade han. »Vi sa' inte hur många, och ni kan inte dra er tillbaka, då jag har förlorat. Jag vill ha revansch.»

Grief blandade och lade fram kortleken till kupe-ring.

»Låt oss spela om tusen», sade Deacon, då han hade förlorat det andra spelet. Och då de tusen hade gått samma väg som de båda fe,mhundralap-

172parna, föreslog han att de skulle spela om två tusen.

»Det är progressionsspel», varnade Mc Murtrey och fick en arg blick till svar från Deacon;. »Sådant får ni inte inlåta er på, Grief, det är vanvett.»

»Vern är det som spelar det här spelet?» utbrast Deacon häftigt. Sedan vände han sig till Grief: »Jag har förlorat två tusen till er. Vill ni speja om två tusen?»

Grief nickade, det fjärde spelet började, och Deacon vann;. Alla tyckte att det heja var orättvist. Deacon hade förlorat tre spel av fyra, men ändå hade han icke förlorat några pengar. Med detta barnsliga sätt att fördubbla insatsen vid varje förlust, måste han vid det första Spel han vanp, om det än dröjde aldrig så länge, få pius och minus att ta ut varandra.

Han tycktes nu vilja sluta, fastän han ej sade det, men Grief lade fram leken till kupering.

»Vad?» utbrast Deacon. »Vill ni ha mera?»

»Har inte fått något alis än», mumlade Grief sarkastiskt, i det han började ge. »De vanliga fem hundra, förmodar jag?»

Deacon måste ha haft en kän'sla av att han betett sig skamligt, ty han svarade: »Ne,j, vi spela om tusen. Och hör nu, trettioen1 points är för långrandigt. Varför inte låta spelet bara fortgå till tjuguen points — går det kanske för fort för er?»

»Det blir ett litet raskt och trevligt spel», tyckte Grief.

De spelande efter samma metod som förut. Dea-

173con förlorade två spd, dubblerade insatsen och blev kvitt igen. Men Grief var tålig, ehuru detta upprepades flera gånger under loppet av en, timme. Sedan inträffade vad han väntat på — en förlängning av Deacons förlustserie. Den senare fördubblade till fyra tusen och förlorade, dubblerade till åtta tusen och förlorade och föreslog sedan dubblering till sexton tusen.

Grief skakade på huvudet. »Det går inte för sig, det vet ni nog. Ni har bara tio tusen hos bolaget.»

»Menar ni att ni inte vill ge mig revansch?» frågade Deacon hest. »Menar ni att ni ämnar dra er tillbaka med åtta tusen av mina pengar i er ficka?»

Grief smålog och skakade på huvudet.

»Det är stöld, retot av stöld», fortfor Deacon. »Ni tar mina pengar och vill inte ge mig revansch.»

»Nej, ni misstar er. Jag är fullkomligt villig att spela om vad ni har kvar. Ni har ännu två tusen pund att dra på.»

»Nåja, då spela vi om dem», instämde Deacon. »Kupera.»

Partiet spelades under tystnad utom att Deacon då och då gav ifrån sig svordomar eller retliga anmärkningar. Åskådarna fyllde tyst sina höga whiskyglas och läppjade på dem. Grief frågade ej efter sin motspelares utbrott, utan koncentrerade sig på spelet. Ha/n var en verklig kortspelare, och det fanns femtiotvå kort i leken att hålla

reda på, och det gjorde han också. Då de hunnit igenom två tredje-

174delar av det sista spelet, lade han sina kort ifrån sig.

»Nu liar jag gått ut på mina stick», sade lian. »Jaig har lagt ner tjugusju kort.»

»Om ni har räknat galet. . .» hotade Deacon blek och med spänd min.

^Då har jag förlorat. Räkna dem.»

Grief gick igenom sina hemtagna stick, och' Deacon övertygade sig med skälvande fingrar att han räknat rätt. Han sköt sin stol halvt tillbaka från bordet och tömde sitt glas. Han såg sig omkring, men mötte intet deltagande hos omgivningen.

»Jag tänker jag ger mig av med nästa Sydneyångare», sade han, och för första gången talade han lugnt och utan översitteri.

Efteråt sade Grief till dem: »Om han jämrat sig eller ställt till bråk, skulle jag inte lia givit honom den där sista möjligheten. Men nu tog han in me-dikamenterna som en man, och därför gjorde jag som jag gjorde.»

Deacon såg på sitt ur, låtsade en trött gäspning och ämnade resa sig.

»Vänta», sade Grief. »Vill ni spela mera?»

Den andre sjönk ned på sin stol, försökte tala, men kunde icke, slickade sig om de torra läpparnia och nickade.

»Kapten Donovan här seglar i dagningen till Karo-Karo med Gunga», började Grief, som det tycktes utan något sammanhang med det föregående. »Karo-Karo är en ring av sand i havet med några tusen kokosträd. Där växer pan|danus, men

175där kan varken odlas batater eller tarorötter. Där finns omkring åtta hundra infödingar, en kung och två ministrar, och de sista tre äro de enda som ha kläder. Det är ett slags av Gud bortglömd liten håla, och en gång om året skickar jag dit era skonare från Goboto. Dricksvattnet är kärvt, men Tom Butler har levat på det i tolv år. Han är den en^de vite mannen där, och han har en besättning av-fem Santa-Cruz pojkar som skulle rymma eller slå ihjäl honom, om de kunde. Det är därför de skickades dit. De kunna inte rymma. Han får alltid utskummet från plantagerna. Där finns inga missionärer. Två infödda predikanter från Samoa blevo ihjälslagna på stranden, då de stego i land för flera år sedan.

»Naturligtvis undrar ni varför jag säger allt detta. Alen ge er till tåls. Som sagt, kapten Don-ovan ger sig ut på sin årliga resa till Karo-Karo i dag^ bräckningen i morgon. Tom Butler är gammal och håller på att bli alldeles hjälplös. Jag har försökt övertala honom att återvända till Australien, men han säger att han vill stanna kvar på Karo-Karo och dö där, och det kommer han att göra nästa, år eller så. Han är en konstig gammal tvärvigg.. Nu är tiden innie för mig att skicka någon vit man som övertar hans arbete. Jag undrar vad nä skulle tycka om det där jobbet. Ni måste stanna där i två år.

»Tyst! Jag har inte slutat än. Ni har visst trott att ni har visat er mycket energisk här i kväll. Men; det kräver ingen enjergi att spela bort vad man

176aldrig arbetat sig till. De pengar ni förlorat till mig har ni ärvt efter er far eller någon annan släkting som har arbetat för dem. Men två års arbete som byteshandlare på Karo-Karo skulle vara något att tala om. Jag håller de tio tusen jag har vunnit av er mot två år av er tid. Om ni vinner, ä' pengarna edra. Om n<i förlorar, tar ni platsen på Karo-Karo och seglar i daggryningen. Det där är något som verkligen kräver energi. Vill ni spela?»

Deacon kunde ingenting säga. Han var tjock i halsen, och han nickade, i det han sträckte sig efter korten.

»En sak till», sade Grief. »Jag vill öikal på villkoren. Om ni förlorar, äro två år av er tid mina — naturligtvis utan lön. Men jag vill betala er lön. Om ert arbete är tillfredsställande, om ni iakttar alla instruktioner och regler, skall jag betala er fem tusen pund om året i två års tid. Pengarna ska sättas in hos bolaget att utbetalas till er med ränta, då tiden är utlupen. Är det bra?»

»Alldeles fö»r bra», stammade Deacon. »Ni är orättvis mot er själv. En handelsagent får bara tio à femton pund i månaden.»

»Ge mig clå valuta i energi», sade Grief i en ton som om saken nu vore avgjord. »Och innan vi börja, skall jag skriva ned några av reglerna. Dem skall ni läsa högt varje morgon i tvä år — om ni förlorar. De ä' till ert eget bästa. Då ni har läst dem högt sjuhundratrettio Karo-Karo-mornar, hoppas jag de ska sitta kvar i ert minne. Låna mig1 en penna, Mac. Låt se nu.. . .»

177

En solens son. 13,Han skrev raskt och oavbrutet i några minuter och läste sedan upp vad han skrivit:

»Jag måste alltid komma ihåg att en man alltid är sd god som en annan, utom sd vida han tror att lian är bättre.»

»Hnr full jag är, får jag aldrig försumma att vara en gentleman. En gentleman är en man som är gentle, väluppfostrad. Märk väl: det är bäst att aldrig vara full.»

»DA jag spelar med män, måste jag spela som en man.»

»En bra svordom, väl och sällan använd, kan göra nytta. För mänga svordomar förta svordomens verkan. Märk väl: en svordom kan inte ge en bättre kort på handen och inte heller ställa så till att man får bris.»

»Det finns ingen möjlighet att köpa sig licens att vara mindre än människa. En sådan licens får man inte för tio tusen pund.»

I början av läsningen hade Deacon bleknat av förargelse. Sedan spred sig långsamt över hela hans ansikte en djup rodnad som blev ännu mörkare då uppläsningen var slut.

»Ja, det är alltsammans», sade Grief, i det han vek ihop papperet och slängde ut det midt på bordet. »Är ni fortfarande hågad att spela?»

»Det är rätt åt mig», mumlade Deacon med bruten röst. »Jag har varit en åsna. Innan jag får veta om jag förlorar eller vinner, vill jag be er om

178ursäkt, mr Gee. Det var kanske whiskyn, det vet jag inte, men jag är en åsna, en slusk, en slyngel — allt som är uselt.».

Han räckte ut handen, och halvblodet tog den med strålande inin.

»Hör nu, Grief», utbrast han, »det är ju en präktig pojke. Ta tillbaka allt vad ni har sagt och låt oss skölja ner alltsammans med en sista nattgrogg.»

Grief tycktes fundera på saken, men Deacon utropade :

»Nej, det tillåter jag inte.]ag hör inte till dem som. smita. Skall det bli Karo-Karo, så blir det Karo-Karo. Det är nog av det.»

»Mycket rätt», sade Grief och började blanda korten. »Om han är rätte mannen för Karo-KaJro, skall Karo-Karo inte göra honom någon skada.»

Spelet blev intensivt och gick raskt. Under tre givningar hade ingendera haft flera kort i sina stick än den andre. Vid början av det femte och sista partiet behövde Deacon tre points för att gå ut och Grief behövde fyra. Endast »kortantal» kupde Deacon gå ut på, och han spelade för att ta hem så många kort som möjligt. Han brummade och svor nu ej längre; han spelade bättre än(någon gång förut under kvällen. En gång tog han in de båda svarta ässen och hjärteräss.

»Jag förmodar ni kan säga vilka fyra kort jag har på hand», sade han i utmanande ton, då han tagit upp sina kort efter den sista givningen.

Grief nickade.

»Säg dem då.»

179»Spaderknekt, spadertvå, hjärtertre och ruteräss», svarade Grief.

De som stodo bakom Deacon och sågo hans kort ändrade inte en min. Men han hade räknat rätt.

»Ni spelar allt kasino bättre än jag», erkände Deacon. »Jag kan bara säga tre av edra kort, en knekt, ett äss och stora kasino.»

»Orätt. Det finns inte fem äss i leken. Ni har tagit hem tre och ni håller det fjärde i handen nu,.»

»Det har ni, ta mig tusan, rätt i», medgav Deacon. »Jag har ju tagit hem tre. I alla händelser får jag nu större kortantal i mina stick än ni, och det är allt vad jag behöver.»

»Lilla kasino får ni räkna er till godo . . .» Grief tystnade och gjorde sina beräkningar. »Ja och likaså ässet, men jag får ändå flera kort och går ut på storan. Spela.»

»Nej, det är jag som vinner!» stoltserade Deacon då de sista korten voro utspelade. »Jag går ut på lillan och de fyra ässen. På storan och spaderna kommer ni bara upp till tjugu.»

Grief skakade på huvudet. »Misstag, är jag rädd.»

»Nej», förklarade Deacon bestämt. »Jag räknade vartenda kort jag tog hem. De,t är det enda jag var noga med. Jag har tjugusex, och ni har tjugusex.»

»Räkna omigen», sade Grief.

Sorgfälligt och långsamt, med skälvande fingrar, räknade Deacon de kort han taigit hem. Det var tjugufem. Han sträckte sig över till bordshörnet, tog reglerna som Grief hade skrivit, vek ihop dem

180och stack dem i sin ficka. Sedan tömde han sitt glas och reste sig. Kapte.,n Donovan såg på sin klocka, gäspade och reste sig också.

»Går ni ombord, kapten?» frågade Deacon.

»Ja», lydde svaret. »Hur dags skall jag skicka båten efter er?»

»Jag följer med er nu. Vi hämta mitt bagage på »Billy» i förbifarten. Jag skulle ha följt meid den till Bobo nu på morgonen.»

Deacon skakade hand med alla efter att ha inhämtat ytterligare e,n god underrättelse om Karo-Karo.

»Spelar Tom Butler kort?» frågade han Grief.

»Nej, men solitär», lydde svaret.

»Då skall jag lära honom solitär à deux». Deacon vände sig mot dörren,, där kaptein Donovan stod och väntade, och tillade med en suck: »Jag antar att han kommer att klå mig, om han, spelar . som ni andra öbor.»

Sjunde kapitlet.

SOLENS PILAR.

I.

Det var ön Fitu-Iva — den sista självständiga polynesiska besittningen i Söderhavet. Tre omständigheter voro orsaken till Fitu-Ivas oberoende. Den första och den andra voro dess isolerade läge och dess krigiska befolkning. Men detta skulle ändå ej ha räddat ön, om det icke fallit sig så att Japan, Frankrike, Storbritannien, Tyskland och Förenta staterna samtidigt hade upptäckt dess värde. Det var som då pojkar slåss om en kopparslant. De spärrade vägen för varandra. De fem makternas krigsskepp trängdes i Fitu-Ivas enda lilla hamn. Det var krigsrykten och krigshotelser. Hela världen läste vid frukostkaffet spalter om Fitu-Iva. Det var som en amerikansk blåjacka uttryckte det vid tillfället: de stucko alla på en gång sina framfötter i lion.

Därav kom det sig att Fitu-Iva till och med slapp ett samfällt protektorat och att kung Tulifau eller Tui Tulifau fortfor att skipa lag och rättvisa i det träslott som en Sydneyköpman byggt åt honom av

182kalifornisk rödfuru. Tui Tulifau var icke allenast en kung i varje tum, utan också i varje sekund. Då han hade regerat i femtioåtta år och fem månader, var han endast femtioåtta år och fem månader gammal. Det vill säga, han hade regerat i över fem millioner sekunder längre än han hade levat, ty han hade blivit krönt två månader innan han föddes.

Han var en kunglig kung, en majestätisk man på sex och en halv fot, och utan att vara ovanligt fet vägde han hundrafyrtiofem kilo. Men detta var ingenting ovanligt för polynesisk »prima vara». Sepeli, hans drottning, var sex fot och tre tum och vägde hundraaderton kilo, medan hennes bror Uili-ami, som förde befälet över armén då han ej var premiärminister, var en tum längre än hon och tjugutre kilo tyngre. Tui Tulifau var en glad själ, en väldig frossare och drinkare. Alla hans undersåtar voro glada själar utom då de voro arga, ty då kunde de ibland till och med göra sig skyldiga till att kasta döda svin på den som retade dem. I alla händelser kunde de vid tillfälle slåss som maoris, det hade sandelträhandlare, negerjägare och andra sjörövare fått bittert erfara.

II.

Griefs skonare, »Cantani», hade passerat Pelarklipporna vid inloppet två timmar förut och glidit inåt hamnen för en viskande bris som ej kundeförmå sig att blåsa. Det var en kall, stjärnklar kväll, och de stodo och hängde på akterdäck väntande på att komma till ankarplatsen med denna snigelfart. Willie Smee, superkargen, dök upp från kajutan; man lade märke till honom emedan han var klädd till att gå i land. Styrmannen såg på hans skjorta av det finaste och vitaste silke och fnittrade menande.

»Det skall förmodligen bli dans i kväll?» anmärkte Grief.

»Nej», sade styrmannen. »Det är för Taituas skull. Willie är förtjust i henne.»

»Har du sett mig flyga?» snäste superkargen.

»Då är hon kär i dig, och det kommer på ett ut», fortfor styrmannen. »Innan du har varit en halvtimme i land, har du en blomma bakom örat, en krans om huvudet och armen om Taituas liv.»

»Bara svartsjuka», fnös Willie Smee. »Du skulle gärna vilja ha henne själv, men det går inte.»

»Jag kan inte skaffa mig en sådan där skjorta, det är hela saken. Jag slår vad om en halv krona att du inte har den där skjortan kvar, då du seglar från Fitu-Iva.»

»Och om inte Taitua får den, är det en given sak att Tui Tulifau tar den», sade Grief varnande. »Bäst att inte låta honom få se den, annars har ni sett den för sista gången.»

»Mycket sant», instämde kapten Boig i det han tog ögonen från ljusen på stranden. »Under den sista resan fråndömde han en av mina kanaker ett grannt bälte och en slidkniv.» Han vände sig till

184styrmannen. »Ni kan låta ankaret gå när som helst, mr Marsh. Fira inte ut för mycket av kättin-gen. Det är inga tecken till vind, och på morgonen ska vi kanske lägga oss midtför copramagasinen.»

En minut därefter gick ankaret. Den redan ut-hissade livbåten låg långsides och de som ämnade sig i land, stego i den. Utom kanakerna, vilka alla skulle i land, var det endast Grief och superkargen. På den lilla korallstenspiren skildes Willie Smee med en frammumlad ursäkt från sin förman och försvann i en palmallé. Grief gick åt motsatt håll förbi den gamla missionskyrkans fasad. Här mellan gravarna på stranden dansade ynglingar och flickor, lätt klädda i a h u och lava-lav a, blom-stersmyckade, med stora lysande stockrosor i håret. Längre bort gick Grief förbi det långa, av halmflätning byggda h i m i n e-huset, där några tjog av de äldre sutto i långa rader och sjöngo gamla psalmer som nu glömda missionärer hade lärt dem. Han gick också förbi Tui Tulifaus palats, där han av belysningen och larmet förstod att det vanliga kalasandet pågick. Ty av alla de lyckliga Söderhavsöarna var Fitu-Iva den lyckligaste. De kalasade och roade sig vid barnfödelser och dödsfall, och både döda och ofödda firades

med samma festligheter.

Grief gick alltjämt Ginstvägen som slingrade och krökte sig genom en yppig rikedom av blommor och ormbunkslika algarobas. Den varma luften var mättad av dofter, och över hans huvud avtecknade sig mot stjärnhimlen av frukter dignande mango-

185träd, ståtliga västindiska lagrar och smalstammiga palmer. Här och där stodo halmhyddor. Röster och skratt trängde genom mörkret. Ute på vattnet tillkännagåvo fladdrande ljuslågor och mjuka körsånger att fiskarna voro på hemfärd från reven.

Slutligen vek Grief av från vägen och snavade över ett svin som grymtade ilsket. Då han tittade in genom en öppen dörr, såg han en grovlemmad äldre infödning sitta på en hop halmmattor. Då och då gned han mekaniskt sina nakna ben med en flugsmälla av kokosfibrer. Han bar glasögon och läste med pedantisk långsamhet i en bok som Grief kände igen; det var en engelsk bibel. Ty detta var Jeremiah, hans handelsagent, så kallad efter profeten.

Jeremiah hade ljusare hy än Fitu-Ivanerna, och det var ju helt naturligt, ty han var en fullblods-samoan. Uppfostrad av missionärerna hade han som lekmannapredikant gjort deras sak stora tjänster där borta på de av människoätare bebodda atol-lerna västerut. Till belöning hade han blivit skickad till paradiset Fitu-Iva, där alla voro eller hade varit goda proselyter, för att samla in dem som återfallit i hedendom. Jeremiah hade tyvärr blivit alldeles för väl uppfostrad. En händelsevis överkommen bok av Darwin, en gnatig hustru och en vacker Fitu-Ivansk änka hade drivit honom in bland avfällingarna. Darwin hade endast verkat tröttande på hans hjärna. Vad tjänade det till att söka förstå denna invecklade och gåtfulla värld, i synnerhet då man var gift med en gnatig hustru? Då Jere-

186miah slappnade i sitt arbete, hotade missionen allt högljuddare med att skicka honom tillbaka till atol-lerna, medan hans hustrus tunga blev allt vassare. Tui Tulifau var en älskvärd monark, vars gemål påstods slå honom ibland, då han var mer än vanligt drucken. Av politiska skäl — drottningen till hörde eti lika kunglig ätt som han själv och hennes bror förde befälet över krigshären — kunde Tui Tulifau ej skilja sig från henne, men han kunde däremot låta Jeremiah skiljas, och denne slog sig genast på handel och förenade sig med sin älskade. Som självständig affärsman hade han misslyckats, huvudsakligast på grund av Tui Tulifaus olycks-bringande beskydd. Att vägra kredit till denne gladlynte monark var det samma som konfiskation; att bevilja honom kredit var säker bankrutt. Efter ett års overksamhet hade Jeremiah blivit David Griefs agent, och i ett dussin år hade han tjänat honom på ett hedrande och verkningsfullt sätt, ty Grief hade visat sig vara den förste som med framgång vägrat kungen kredit eller drivit in sina fordringar då kredit beviljats.

Jeremiah tittade gravitetiskt över sina glasögon, då hans principal kom in, märkte gravitetiskt stället i bibeln, lade undan den och tryckte gravitetiskt hans hand.

»Det gläder mig att du kom själv», sade han.

»Hur skulle jag annars komma?» skrattade Grief.

Men Jeremiah hade intet sinne för humor och han fäste sig ej vid inpasset.

»De kommersiella förhållandena på ön äro för-

187bannat dåliga», sade han högtidligt och tuggade salvelsefullt på de mångstaviga orden. »Min kassabok är bedrövlig.»

»Dålig omsättning?»

»Tvärtom. Den har varit utmärkt. Hyllorna äro tomma, ovanligt tomma. Men . . .» Hans ögon glimmade stolt. »Men det ligger många varor kvar i magasinet; jag har hållit det omsorgsfullt stängt.»

»Har du beviljat Tui Tulifau för mycket kredit?»

»Tvärtom. Det har inte alis varit någon kredit. En mycket gammal skuld har blivit betald.»

»Jag förstår dig inte, Jeremiah», erkände Grief. »Vad är det för ett skämt? Hyllorna tomma, ingen kredit, gamla skulder betalda, magasinet omsorgsfullt stängt — vad vill det säga?»

Jeremiah svarade ej genast. Han trevade under den bortre ändan av mattorna och tog fram ett stort kassaskrin. Grief såg till sin förvåning att det ej var låst. Samoanen hade alltid varit ytterst försiktig då det gällde att förvara pengar. Skrinet tycktes vara fullt med pappersmynt. Han tog den översta sedeln och räckte fram den.

»Där är svaret.»

Grief såg för sig en ganska väl utförd sedel. »Den första kungliga banken på Fitu-Iva betalar till innehavaren på begäran ett pund s t e r 1 i n g», läste han. På midten fanns en suddig avbildning av ett infödingsansikte. Nederst syntes Tui Tulifaus namnteckning jämte en namn-

188teckning av Fulualea med det tryckta tillägget: »F inansminister ».

»Vern tusan är Fulualea?» frågade Grief. »Är det inte fijianska och betyder solens pilar?»

»Alldeles. Det betyder solens pilar. Så kallar denne eländige inkräktare sig. Han har kommit från Fiji för att vända Fitu-Iva upp och ned — d. v. s. kommersiellt.»

»Någon av de där slipade Levuka-männen, förmodar jag?»

Jeremiah skakade dystert på huvudet. »Nej, den där uslingen är en vit man och en skurk. Han har antagit ett fint och klingande Fiji-namn och släpat det i smutsen för att befordra sina skändiga syften. Han har gjort Tui Tulifau till drinkare. Till en svår drinkare. Han har hållit honom berusad hela tiden. Till lön för det har han blivit finansminister och allt möjligt. Han har utfärdat de här falska papperen och tvingat folket att ta emot dem. Han har påbjudit magasinskatt, copraskatt och tobaksskatt. Så är det hamnumgälder och andra avgifter. Men folket beskattades inte — bara köpmännen. Då copraskatten påbjöds, sänkte jag inköpspriset i mån därefter. Då började folket knota och »Solens pilar» utfärdade en ny lag som återställde det gamla priset och förbjöd alla att sänka det. Mig dömde han att plikta två pund och fem svin, eftersom det var väl känt att jag rådde om fem svin. Du kan själv se att de stå uppförda på förlustkontot i kassaboken. Havvkins, som är agent för Fulcrum-bolaget, dömdes först att plikta med svin, sedan

189med brännvin, och då han fortfor att knota högljudt, kom armén och brände ned hans magasin. Då jag vägrade att sälja, pliktfällde den där Solens pilar mig återigen och lovade att bränna ned magasinet, om jag försyndade mig ännu en gång. Jag sålde därför allt vad som fanns på hyllorna och här är nu skrinet fullt av värdelöst papper. Jag blir ledsen om du betalar ut min lön i papper, men det skulle vara rättvist, ingenting annat än rättvist. Nå, vad ska vi ta oss till?»

Grief ryckte på axlarna. »Jag måste först träffa den där Solens pilar och få en inblick i situationen.»

»Då måste du träffa honom snart», rådde Jere-miah. »Annars kräver han dig på en hel massa plikter. På det sättet suger han till sig alla pengar i landet. Han har alltsammans nu, utom vad som ligger nedgrävt i jorden.»

II.

Under återvägen träffade Grief i skenet av lyktorna, som markerade ingången till palatsets område, en kortväxt och trind herre i ostärkta lärft-byxor, slätrakad och med blomstrande hy; han kom just ut i det samma. Det var något i hans försiktiga men på samma gång dryga sätt att gå som föreföll bekant. Grief kände genast igen det. Han hade sett det förr i ett dussin söderhavshamnar.

190/

»Nå, sannerligen är det inte Cornelius Deasy!» utbrast han.

»Och det är ju Grief själv, den gamle rackaren», lydde svaret på hälsningen, i det de skakade hand med varandra.

»Om ni vill komma med ombord, har jag litet fin irländsk tobak.»

Cornelius rätade upp sig och blev stel.

»Går inte för sig, mr Grief. Nu är jag Fulualea. Man snärjer mig nu inte med artighet som i gamla dagar. För resten är jag på grund av hans majestät kung Tulifaus nådiga utnämning finansminister och överdomare, utom vid vissa tillfällen då kungen roar sig med att leka med rättvisans vågskål.»

Grief visslade och såg överraskad ut. »Jaså, det är ni som är Solens pilar.»

»Jag föredrar infödingsspråket», rättade den andre, »Fulualea, om jag får be. Med tanke på gamla tider, mr Grief, är det med sorg i hjärtat jag ber att få göra er ett meddelande. Ni måste betala lagstadgad importavgift som alla andra byteshandlare som ha till syfte att plundra de fromsinta polynesiska vildarna på deras korallöars produkter. — Var var jag nu? Jo, jag minns. Ni har över-trädt reglementena. I onda avsikter har ni löpt in i Fitu-Ivas hamn efter solnedgången utan tända sidolanternor. Avbryt mig inte. Jag såg det med mina egna ögon. För den förseelsen dömes ni att plikta fem pund. Har ni något brännvin? Det är en svår överträdelse. Det är lättsinnigt att sätta besättningens liv på spel bara för att spara för en penny

101olja. Frågade jag om ni har något brännvin? Det är hamnfogden som frågar.»

»Ni har tagit många bördor på edra axlar», sade Grief småleende.

»Det är den vite mannens 'börda. De skojar-aktiga handelsmännen ha velat vältra alltsammans på den stackars Tui Tulifau, den beskedligaste gamle monark som någonsin suttit på en Söderhavstron och lapat whisky ur den kungliga kalebassen. Det är mig, Cornelius — eller rättare sagt Fulualea — som det åligger att skipa rättvisa här. Fastän det bjuder mig emot, är det min plikt som hamnfogde att förklara er skyldig till brott mot karantänslagen.»

»Karantänslagen ?»

»Ja, eller hamndoktorns föreskrifter. Ingen får stiga i land förr än fartyget ar visiterat. Vilken grym olycka för de troskyldiga infödingarna om det funnes vattenkoppor eller kikhosta ombord "hos er! Vem skall beskydda de fromma, omisstänksamma polynesierna? Jag, Fulualea, Solens pilar, å mitt höga ämbetes vägnar.»

»Vem i helvete är hamndoktorn?» frågade Grief.

»Det är jag, Fulualea. Ert brott är av allvarlig beskaffenhet. Ni kan anse er pliktfälld till att betala ut fem lådor förstklassigt holländskt brännvin.»

Grief fick sig ett hjärtligt skratt. »Vi ska kompromissa, Cornelius. Kom med ombord och drick ett glas.»

192Solens pilar gjorde en majestätiskt avvisande åtbörd. »Det är mutor. Sådant vill jag inte vara med om — jag är trogen min överhet. Och varför visar ni inte edra skeppspapper? Som generaldirektör i tullen dömer jag er latt plikta fem pund och ytterligare två lådor brännvin.»

»Hör på, Cornelius. Skämt kan nog vara bra, men det här har gått för långt. Vi ä' inte på Levuka nu. Jag har nästan lust att vrida om näsan på er. Mig skrämmer ni inte.»

Solens pilar drog sig oroligt tillbaka.

»Inga våldsamheter mot mig», hotade han. »Ni har rätt. Vi ä' inte på Levuka nu. Och just på grund därav och med Tui Tulifau och den kungliga armén till stöd är det min rätt och min avsikt att skrämma er. Betala genast de där plikterna, annars lägger jag beslag på ert fartyg. Ni är inte den förste. Hur gjorde den där kinesiske pärlupp-köparen Peter Gee? Smög han sig inte in i hamnen, bröt mot alla reglementen och ställde till ett sju helsikes oväsen bara för några små ynkliga pliktfällelser ? Nej, han ville inte betala sin plikt, och nu ligg'er han vid stranden här och får bittert ångra sig.»

»Ni menar väl inte . . .»

»Jo, just det menar jag. Jag lade å ämbetets vägnar beslag på hans skonare. En femtedel av den reguljära armén är nu kommenderad som vakt ombord på den. Fartyget kommer att bli sålt i den här veckan. Över tio ton musslor i

lastrummet, och jag undrar just om jag kan få byta bort dem

19 3

En solens son. 13.till er mot brännvin? Det blir en präktig affär för er, må ni tro. Hur mycket brännvin sa' ni att ni hade?»

i

»Jaså, ni vill ha ännu mera brännvin?»

»Varför inte? Tui Tulifau är en kunglig fylltratt. Jag har ali möda i världen att tillfredsställa honom, så frikostig är han med att bjuda. Alla hövdingarna som vi ha till påhäng här ä' alltjämt fulla som kajor. Det är oanständigt. Nå, ämnar ni betala plikten, mr Grief, eller måste vi tillgripa strängare åtgärder?»

Grief svängde sig otåligt om på klacken.

»Ni är påstruken, Cornelius. Tänk er för och ta reson. De gamla oefterrättliga söderhavsdagarna ä' förbi nu. Det går inte längre att spela sådana där puts.»

»Om ni ämnar gå ombord, mr Grief, vill jag bespara er besväret. Jag känner er, jag. Jag förutsåg er styvnackade tjarskallighet. Och nu har jag kommit er i förväg. Er besättning träffar ni i land. Fartyget är belagt med kvarstad.»

Grief vände sig mot honom igen och trodde nästan ännu att han skämtade. Fulualea drog sig åter oroligt tillbaka. En reslig gestalt skymtade fram bredvid honom i mörkret.

»Är det du, Uiliami?» kuttrade Fulualea. »Här är en ny sjörövare. Stå mig bi med din arms styrka, o du min herkuliske broder.»

»God afton, Uiliami», sade Grief. »Hur länge har Fitu-Iva varit regerat av en Levuka-strandplundra-

194re? Han säger att min skonare är beslagtagen. Är det sant?»

»Det är sant», bullrade Uiliami med sin djupa basröst. »Har ni flera sådana silkesskjortor som Willie Smees? Tui Tulifau skulle gärna vilja ha en sådan skjorta. Han har hört talas om dem.»

»Hugget som stucket», avbröt Fulualea. »Skjortor eller skonare . . . kungen skall ha allt vad han vill.»

»Ni är fräck, Cornelius», mumlade Grief. »Det här är ren stöld. Ni har lagt beslag på mitt fartyg utan mitt hörande.»

»Utan ert hörande? Då vi stodo här nyss för inte fem minuter sedan, vägrade ni inte då att betala er plikt ?»

»Då var det ju redan beslagtaget.»

»Ja visst, och varför inte? Jag visste ju att ni skulle vägra. Alltsammans har gått rätt till, ingen orättvisa är begången, — Rättvisan är just den klara stjärna vid vars strålande altare Cornelius Deasy — eller Fulualea med andra ord — alltid förrättar sin andakt. Ge er av nu, herr handelsman, annars skickar jag palatsvakten på er. Uiliami, den här karlen är en hänsynslös sälle. Ropa på vakten.»

Uiliami blåste i visselpipan som hängde på hans breda bröst vid ett snöre av kokosfibrer. Grief sträckte förargad ut handen efter Cornelius, som knäsvag satte sig i säkerhet bakom Uiliamis massiva kroppshydda. Ett dussin resliga polynesier, ingen under sex fot, kommo springande utför palatsvägen och ställde upp sig bakom sin anförare.

195»Ge er av nu, herr handelsman», befallde Cornelius. »Audiensen är slut. Vi ska granska edra förseelser var för sig i morgon. Infinn er i palatset på slaget tio för att stå till svars för följande anklagelser: fredsbrott; upproriska och förrädiska yttranden; våldsamt anfall mot hög ämbetsman i avsikt att sarga, såra, lemlästa och mörbulta; brott mot karantän; överträdelse av hamnreglementet och grovt brott mot tullförordningarna. I morgon, broder, i morgon skall rättvisa skipas, medan brödfrukten faller. Herren vare din själ nådig.»

III.

Före den till rannsakningen utsatta timmen fick Grief, åtföljd av Peter Gee, audiens hos Tui Tulifau. Omgiven av ett halvt dussin hövdingar låg kungen på halmmattor i skuggan av avocadoträden på palatsets gård. Fastän det var tidigt på dagen, serverade palatstjänarinnor beskäftigt stora mått gene-ver. Kungen var glad åt att träffa sin gode vän Davida och beklagade att han hade överträdt de nya reglementena. För övrigt undvek han hårdnackat att diskutera saken. Alla protester mot ex-proprieringen sköljdes bort med uppmaningar att dricka. »Ta en klunk», lydde regelbundet hans svar; blott en gång lättade han på sitt hjärta med att säga att Solens pilar var en underbar människa. Aldrig hade palatsets affärer varit så blomstrande. Aldrig hade det funnits så mycket pengar i skatt-

196kammaren eller så mycket brännvin att traktera med. »Jag är mycket nöjd med Fulualea», sade han slutligen. »Ta en klunk.»

»Vi måste komma ur den här klämman», viskade Grief till Peter Gee några minuter därefter, »annars bli vi fulla som kajor. Jag kommer för resten att bli rannsakad för mordbrand eller kätteri eller spetälska om en stund, och därför måste jag hålla mina tankar klara.»

Då de avlägsnade sig från audiensen, såg Grief en skymt av Sepeli, drottningen. Hon tittade ut på sin kunglige gemål och hans supbröder, och den sura minen i hennes ansikte gav Grief en idé. Vad som skulle uträttas måste ske genom henne.

I ett annat skuggigt hörn av den stora gården höll Cornelius domstol. Han hade börjat tidigt, ty då Grief kom höll just Willie Smees mål på att avgöras. Hela den kungliga armén, utom den del därav som var upptagen på de beslagtagna fartygen, var närvarande. .

»Må svaranden stiga upp», sade Cornelius, »och åhöra den rättvisa och milda domen för ett självsvåldigt och skamligt uppförande, opassande för en superkarg. Svaranden säger att han inte har några pengar. Det är bra. Domstolen beklagar att den inte har något fängelse. I stället, och på grund av svarandens utblottade tillstånd, dömer domstolen svaranden att betala i plikt en vit silkesskjorta av samma slag, fason och kvalitet som den han nu har på sig.»

Cornelius gav en vink till några av soldaterna,

197som ledde bort superkargen bakom ett avocadoträd. En minut därefter kom han tillbaka, minus det omtalade plagget, och slog sig ned bredvid Grief.

»Varför är ni här?» frågade Grief.

»Det vete tusan. Vad har ni begått för brott?»

»Nästa mål», sade Cornelius i sin högtidligaste domareton. »David Grief, svarande, stig upp. Domstolen har undersökt målet eller målen och avkunnar följande dom: — Håll käften!» röt han till Grief, som hade försökt avbryta. »Som sagt, målet har undersökts, noga undersökts. Domstolen hyser ingen önskan att bereda svaranden ytterligare svårigheter, och domstolen passar på tillfället att varna svaranden för en viss benägenhet att visa ringaktning. För öppen och hänsynslös kränkning av hamnreglementena, brott mot karantänen och åsidosättande av skeppslagarna är hans skonare »Cantani» härmed förklarad konfiskerad av Fitu-Ivas regering, och den skall tio dagar från dags dato säljas på offentlig auktion med alla tillbehör och hela sin last. För svarandens personliga förseelser, som bestå i våldsamt och förargelseväckande uppförande och notoriskt förakt för rikets lagar, ådömes han en plikt av hundra pund sterling och femton lådor brännvin. Jag frågar er inte om ni har något att invända. Men vill ni betala? Det är frågan.»

Grief skakade på huvudet.

»Tills vidare», fortfor Cornelius, »kan ni betrakta er som fånge på hedersord. Här finns intet fängelse att spärra in er i. Och slutligen har det kommit till domstolens kunskap, att svaranden tidigt påmorgonen egenmäktigt och

demonstrativt har skickat hos sig anställda kanaker ut till reven för att fånga fisk till frukost. Detta är avgjort ett brott mot Fitu-Iva-fiskarnas privilegier. Den inhemska industrien måste skyddas. Detta svarandens beteende klandras skarpt av domstolen, och om förseelsen upprepas skall brottslingen eller brottslingarna, alla som en, omedelbart sättas till straffarbete vid Ginstvägen, som håller på att undergå reparation. Domstolssammanträdet är upplöst.»

Då de lämnade gården, gav Peter Gee Grief en vink att se på Tui Tulifau där han låg på sina halmmattor. Superkargens skjorta, stärkt och nystruken, beklädde redan den kungliga korpulensen.

IV.

»Saken är klar», sade Peter Gee under en konferens i Jeremiahs hus. »Deasy har nästan samlat in allt mynt. Under tiden håller han kungen glad med brännvinet han har beslagtagit på våra fartyg. Så snart han kan komma åt, tar han kassan och schappar på ert fartyg eller mitt.»

»Han är en simpel karl», förklarade Jeremiah och gjorde en paus i glasögonputsningen. »Han är en bov, en bandit. Man borde kasta ett dött svin på honom, ett riktigt otäckt dött svin.»

»Det har du rätt i», sade Grief. »Vi ska prygla honom med ett dött svin. Det skulle inte förvåna mig, om du, Jeremiah, grep dig an med att slå till

199honom med ett dött svin. Men se till att du väljer ett riktigt otäckt dött svin. Tui Tulifau är nere vid båthuset och slår upp en låda av min whisky. Jag skall gå upp till palatset och tala kökspolitik med drottningen. Under tiden lagar ni så att det finns litet saker från magasinet på hyllorna. Dem skall jag låna er, Hawkins. Och nu, Peter, gå till det tyska magasinet. Alltsammans ska ni börja sälja för pappersmynt. Kom ihåg att jag ersätter förlusterna. Om jag inte misstar mig, ha vi na-tionalkonselj eller revolution om tre dagar. Ni, Jeremiah, skickar bud till fiskare och jordbrukare överallt på öarna, också till getjägarna i bergstrakten. Säg till dem att samlas vid palatset om tre dagar.»

»Men soldaterna?» invände Jeremiah.

»Dem åtar jag mig. De ha inte fått betalt på två månader. För resten är Uiliami drottningens bror. Ha inte för mycket på edra hyllor på en gång. Så snart soldaterna komma stickande med papper, så sluta upp att sälja.» ,

»Då bränna de ned magasinen», sade Jeremiah.

»Så låt dem göra det. Kung Tui Tulifau får betala för det, om de göra det.»

»Betalar han mig för min skjorta?» frågade Willie Smee.

»Det är en rent personlig och privat fråga mellan er och Tui Tulifau», svarade Grief.

»Den börjar spricka i ryggen», klagade superkar-gen. »Det lade jag märke till i morse, då han bara hade haft den på sig i tio minuter. Den har

200kostat mig trettio shillings, och jag har bara haft den på mig en gång.»

»Var skall jag få ett dött svin ifrån?» frågade Jeremiah.

»Slakta ett naturligtvis», sade Grief. »Slakta en mindre gris.»

»En liten gris är värd tio shillings.»

»För då in den i kassaboken under rubriken av-bränningar.» Grief teg ett ögonblick. »Om du vill ha ett riktigt otäckt dött svin, så är det bäst att slakta det genast.»

V.

»Du har talat väl, Davida», sade drottning Sepeli. »Den där Fulualea har fört galenskap med sig hit, och Tui Tulifau håller på att drunkna i brännvin. Om han inte går in på att sammankalla den stora konseljen, ger jag honom ett kok stryk. Det är lätt att prygla honom då han är drucken.»

Hon knöt näven, och hon var en sådan jättelik amazon och hade ett så beslutsamt uttryck i sitt ansikte att Grief förstod att konseljen skulle bli sammankallad. Fitu-Iva-dialekten var så lik den samoanska att han talade den som en inföding.

»Och du, Uiliami», sade hon, »har anmält att soldaterna ha begärt riktigt mynt och vägrat att ta emot pappersmyntet som Fulualea har erbjudit dem. Säg till dem att de måste ta emot papperet och laga att de få ut sin sold i morgon.»

201»Varför bråka?» invände Uiliami. »Kungen är alltid glad så länge han är drucken. Det finns mycket pengar i skattkammaren. Och jag är belåten. I mitt hus finns det två lådor brännvin och många varor från Hawkins magasin.»

»Du min broder, du gödda svin!» utbrast Sepeli. »Har inte Davida talat? Har du inga öron? Då brännvinet och varorna i ditt hus äro slut och inga flera handlare komma med brännvin och varor och Solens pilar har rymt till Levuka med alla kontanta pengar på Fitu-Iva, vad vill du då göra? Kontanta pengar ä' silver och guld, men papper är bara papper. Folket knotar, säger jag. Det finns ingen fisk i palatset. Jamsrötter och batater tyckas vara utrotade här, ty de komma inte. Bergsborna ha inte skickat några vildgetter på en vecka. Solens pilar tvingar visserligen handlarna att köpa copra till det gamla priset, men folket säljer inte, för de vill inte ha pappersmynt. Senast i dag har jag skickat bud till tjugu hus. Det finns inga ägg. Har Solens pilar förhäxat hönorna? Det vet jag inte. Jag vet bara att det inte finns några ägg. Det är då väl att de som dricka mycket äta litet, annars skulle det vara hungersnöd i palatset. Säg till dina soldater att de ta emot sin betalning. Och det måste vara i hans papperspengar.»

»Och kom ihåg», sade Grief, »att man säljer visserligen varor i magasinen, men då soldaterna komma med sitt papper, få de nej. Och om tre dagar blir det konselj, och Solens pilar skall då vara död som ett dött svin.»

202

VI.

På konseljdagen strömmade öns befolkning till huvudstaden. I kanoter och andra roddbåtar, till fots och på åsnerygg hade Fitu-Ivas fem tusen invånare myllrat in. De tre mellanliggande dagarna hade ej varit utan spännande händelser. Först hade det sålts mycket från handlarnes klent försedda hyllor. Men då soldaterna infunno sig, avvisades de som hundar och man sade till dem att gå till Fulualea och hämta riktigt mynt. »Står det inte så på sedlarna», frågade köpmännen, »att klingande mynt lämnas i utbyte till den som fordrar det ?»

Endast Uiliamis stora myndighet hade kunnat hindra dem från att bränna ned köpmännens hus. Ett av Griefs copraskjul gick verkligen upp i rök och uppfördes vederbörligen av Jeremiah på kungens konto. Jeremiah själv hade fått höra otidig-heter och gyckel och fått sina glasögon sönderslagna. Willie Smee hade inte längre något skinn på sina knogar. Det berodde på tre bråkiga soldater, vilkas käkar kommit i våldsam beröring med dem. Även kapten Boig var illa åtgången. Peter Gee hade lyckats komma undan oskadd, emedan det råkade vara brödkorgar och icke käkar som hans händer varit i delo med.

Tui Tulifau med Sepeli vid sin sida och omgiven av sina dryckesbröder och hövdingar satt på den stora gården som ordförande i konseljen. Hans högra öga och käk voro svullna som om även han

203varit i för nära beröring med någon näve. Palatsskvallret den morgonen hade att förkunna att Sepeli givit sin herre och man ett kok stryk. I alla händelser var hennes gemål nykter, och hans feta hull trängde slappt ut genom revorna i Willie Smees silkesskjorta. Hans törst var oerhörd, och man räckte honom oupphörligt unga kokosnötter att stilla den med. Utanför gården, hållen tillbaka av armén, stod massan av det simpla folket. Endast

de lägre hövdingarna, byns flickor och sprättar och talmännen med deras biträden släpptes innanför stängslet. Cornelius Deasy satt på kungens högra sida, som det anstod en hög och gynnad ämbetsman. Till vänster om drottningen, rnidtemot Cornelius och omgiven av de vita köpmän han skulle representera, satt Jeremiah. Berövad sina glasögon plirade han närsynt bort till finansministern.

Lovartkustens talman, läkustens talman och bergsbyarnas talman, var och en omgiven av sin grupp av lägre talmän och hövdingar, reste sig och höllo tal. Vad de sade var ungefär det samma. De kno-tade över pappersmyntet. Affärerna voro ej blomstrande. Ingen ville röka copra vidare. Folket var misstänksamt. Det hade gått ända därhän att alla ville betala sina skulder men ingen ville ha betalt. Kreditorer började gömma sig undan för sina gäldenärer. Pengarna voro värdelösa. Priserna gingo upp, och det var ondt om varor. Det kostade tre gånger så mycket som vanligt att köpa en höna, och då var hon ändå seg och nära att dö av ålderdom, om hon ej blev såld genast. Utsikterna voro mörka.

204Järtecken hade visat sig. I somliga distrikt grasse-råde råttor. Skörden var dålig. Anonaäpplena voro små. De bästa avocadoträden på lovartsidan hade på ett hemlighetsfullt sätt fällt sina blad. Mango-frukten hade förlorat sin smak. Pisangen var uppäten av mask. Fisken hade övergivit havet och massor av tigerhajar visade sig. De vilda getterna hade flytt upp till oåtkomliga bergstoppar. Kolo-kasiarötterna i sina gropar hade blivit beska. Man hörde dån i bergen, andar voro ute om nätterna; en kvinna av Punta-Puna-stammen hade blivit mållös, och i byn Eiko hade en get blivit född med fem fötter. Och att allt detta berodde på Fulualeas besynnerliga mynt var en fast övertygelse hos de äldre i den församlade konseljen.

Uiliami talade för armén. Hans soldater voro missnöjda och upproriska. Ehuru köpmännen genom kungligt dekret voro befallda att ta emot myntet, vägrade de att göra det. Han ville inte påstå något bestämt, men det såg ut som om Fulualeas underliga mynt hade något att göra med det.

Sedan uppträdde Jeremiah som talman för köpmännen. Då han reste sig, såg man att han stod med benen skrevande över en stor halmkorg. Han talade om handlarnas tyger, hur omväxlande, vackra och varaktiga de voro och hur mycket de överträffade Fitu-Ivas bräckliga och grova bast. Ingen gick längre klädd i bast. Men alla hade haft bastkläder, ingenting annat än bastkläder, innan handlarna kommo. Och myggnäten sedan, som man kunde köpa för en spottstyver och som inte den skickligaste

205inhemska nätvävare kunde åstadkomma maken till på tusen år. Han uppehöll sig vid de ojämförliga goda egenskaperna hos gevär, yxor, stålmetkrokar, ja ända ner till nålar, tråd och metrevar, vitt mjöl och fotogenolja.

Han höll ett långt föredrag, med diverse indelningar och underindelningar, om organisation, ordning och civilisation. Han förfäktade att handlaren var civilisationens bärare och att han måste skyddas i sin handelsverksamhet, annars kom han icke. Västerut lågo öar som inte ville beskydda handlarna. Vad blev resultatet? Handlarna ville inte komma, och folket var som vilda djur. De hade inga kläder, inga silkesskjortor (här tittade han plirande och blinkande på kungen), och de åto upp varandra.

Solens pilars underliga papper var icke mynt. Handlarna förstodo sig på mynt, och de ville ej ta emot det. Om Fitu-Iva envisades att söka förmå dem att ta emot det, skulle de ge sig av och aldrig komma tillbaka. Och då skulle Fitu-Ivanerna, som hade glömt konsten att göra bastväv, ränna omkring nakna och äta upp varandra.

Han sade mycket mera, talade en dryg timme och kom alltid tillbaka till vad deras hemska öde skulle bli då handlarna ej längre kommo dit. »Och den dagen», deklamerade han, »hur skola Fitu-Ivanerna bli då omtalade ute i världen? K a i-kan ak, människoätare, skall man kalla dem. Kai-kanak! K a i-k a n a kl»

Tui Tulifau talade kort. Saken hade framlagts, sade han, inför folket, armén och handlarna. Nu

206var det Solens pilars tur att svara. Det kunde ej förnekas att han framkallat förvåning med sitt finansiella system. »Många gånger har han förklarat för mig innebörden av detta system», sade Tui Tulifau slutligen. »Det är mycket enkelt. Och nu skall han förklara det för er.»

Det var en intrig av de vita köpmännen, påstod Cornelius. Jeremiah hade rätt beträffande det vita mjölets och

fotogenoljans mångfaldiga välsignelser. Fitu-Iva ville ej bli ka i-kana k. Fitu-Iva ville ha civilisation, det ville ha allt större och större civilisation. Men nu kom han just till huvudsaken, och nu måste de följa med mycket noga. Pappersmynt var ett kännetecken på högre civilisation. Det var därför han, Solens pilar, hade infört det. Och det var därför köpmännen opponerade sig däremot. De ville inte se Fitu-Iva civiliserat. Varför foro de över den stora oceanen med sina varor till Fitu-Iva? Han, Solens pilar, skulle säga dem det rent ut, offentligt i denna stora församling. Människorna i deras egna länder voro för civiliserade för att låta köpmännen skörda så omåttlig vinst som den de kapade åt sig hos Fitu-Ivanerna. Om Fitu-Iva-nerna blevo tillräckligt civiliserade, skulle det vara slut med handlarnas stora vinst. Då skulle varenda Fitu-Ivan kunna bli handlare, om han hade lust.

Det var därför de vita köpmännen bekämpade det pappersmyntsystem han, Solens pilar, hade infört. Varför kallades han Solens pilar? Emedan han var Ljusbringaren från Världen bortom mol-

20 7nen. Pappersmyntet var ljuset. De roffande vita handlarna kunde ej fladdra omkring i ljuset. Därför bekämpade de ljuset.

Han ville bevisa det för det goda Fitu-Iva-folket, och han ville bevisa det med sina fienders egen utsago. Det var ett välkänt faktum att alla högt civiliserade länder hade pappersmyntsystem. Han ville fråga Jeremiah om det inte var så.

Jeremiah svarade icke.

»Där ser ni», fortfor Cornelius, »han svarar inte. Han kan inte förneka vad som är sant. England, Frankrike, Tyskland, Amerika, alla de stora Papa-1 a n g i-länderna, ha pappersmyntsystem. Det gäller. Från århundrade till århundrade gäller det. Jag trotsar er, Jeremiah, som hederlig man, som en man som en gång varit en nitisk arbetare i Herrans vingård, jag trotsar er att kunna förneka att systemet gäller i de stora P a p a 1 a n g i-länderna.»

Jeremiah kunde ej neka, och hans fingrar lekte nervöst med knäppet på korgen som han hade i knät.

»Ser ni, det är som jag har sagt», fortfor Cornelius. »Jeremiah erkänner att det är så. Därför frågar jag er, hela Fitu-Ivas goda folk, om ett system är bra för P a p a 1 a n g i-länderna, varför är det då inte bra för Fitu-Iva?»

»Det är inte det samma!» utropade Jeremiah. »Solens pilars papper är olikt de stora ländernas papper.»

Det var tydligt att Cornelius varit beredd på

212detta. Han höll upp en Fitu-Iva-sedel, som alla kände igen.

»Vad är detta?» frågade han.

»Papper, bara papper», svarade Jeremiah.

»Och det här?»

Nu höll Cornelius upp en av Engelska bankens sedlar.

»Det är engelsmännens pappersmynt», förklarade han för konseljen, i det han samtidigt lämnade den till Jeremiah för att han skulle få granska den. »Är det inte sant, Jeremiah, att det är engelsmännens pappersmynt?»

Jeremiah nickade motvilligt.

»Ni har sagt att Fitu-Ivas pappersmynt var pap-i per, men hur är det med engelsmännens? Vad är det? Ni måste svara som en ärlig man. Alla vänta på ert svar, Jeremiah.»

»Det är . . . det är . . .» började den förbryllade Jeremiah och sluddrade sedan hjälplöst på målet, ty denna illfundighet gick över hans horisont.

»Papper, bara papper», sade Cornelius i hans ställe, härmande hans sluddriga sätt att tala.

Allas ansikten uttryckte fast övertygelse. Kungen klappade händerna av beundran och mumlade: »Det är klart, alldeles klart.»

»Ser ni, han erkänner det själv.» Deasys röst och hållning uttryckte självsäker triumf. »Han vet ingen skillnad. Det finns ingen skillnad. Det är just så mynt skall se ut. Det ä r mynt.»

Under tiden viskade Grief något i örat på Jeremiah, som nickade och började tala:

209

En solens son. 14.»Men det är väl känt för alla Papalangi att den engelska regeringen inlöser sedlarna med klingande mynt.»

Nu var Desays seger obestridlig. Han höll upp en Fitu-Iva-sedel.

»Står det inte också skrivet på detta papper?»

Åter viskade Grief.

»Att Fitu-Iva betalar med klingande mynt ?» frågade Jeremiah.

»Så står det skrivet.»

För tredje gången sufflerade Grief.

»På anfordran?» frågade Jeremiah.

»På anfordran», svarade Cornelius.

»Då begär jag klingande mynt nu», sade Jeremiah och tog upp en liten sedelbunt ur pungen han bar vid sin gördel.

Cornelius betraktade sedelpacken med en hastig, värderande blick.

»Det är bra», sade han, »jag skall ge er klingande mynt nu. Hur mycket är det?»

»Och vi ska få se systemet tillämpas», förklarade kungen, som delade sin finansministers triumf.

»Ni ha hört! Plan betalar ut klingande mynt nu!» ropade Jeremiah med hög röst till församlingen.

Samtidigt dök han ner med bägge händerna i korgen och tog upp flera buntar Fitu-Iva-sedlar. Man lade märke till att en besynnerlig lukt spred sig över församlingen.

»Här har jag», tillkännagav Jeremiah, »ett tusen tjuguåtta pund, tolv shillings och sex pence. Här är en påse att lägga det klingande myntet i.»

2 ICCornelius studsade. Han hade icke väntat sig en sådan summa, och överallt, vart han såg i kretsen, höllo hövdingar och talmän på att ta fram sedelbuntar. Armén med sina två månaders sold i handen trängde sig fram till konseljen, och bakom rusade folkmassan in på gården med mera sedlar.

»Det är en stormning av banken som ni har satt i gång», sade han förebrående till Grief.

»Här är påsen att lägga myntet i», upprepade Jeremiah.

»Det måste uppskjutas», sade Cornelius förtvivlad. »Det är inte banktid nu.»

Jeremiah svängde med en sedelpacke. »Här står ingenting skrivet om banktid. Där står: vid an-fordran, och nu anfordrar jag.»

»Låt dem komma i morgon, Tui Tulifau», sade Cornelius och vände sig till kungen. »I morgon ska du få betalt.»

Tui Tulifau tvekade, men hans gemål fixerade honom, och hennes armmuskler spändes i det hon knöt handen på ett fruktansvärdt sätt. Tui Tulifau försökte titta bort, men det hjälpte inte. Han har-skade sig nervöst.

»Vi vilja se systemet tillämpas», förklarade han. »Folket har kommit långväga ifrån.»

»Det är stora pengar du tvingar mig att betala ut», viskade Deasy till kungen.

Sepeli hörde vad han sade och brummade så ilsket att kungen ryckte till och ofrivilligt flyttade sig ett stycke ifrån

henne.

21 i»Glöm inte svinet», viskade Grief till Jeremiah, som genast reste sig upp.

Med en stor åtbörd tystade han ned det sorl som började mullra.

»Det var ett gammalt hederligt bruk på Fitu-Iva», sade han, »att då en man överbevisades om att vara en notorisk brottsling, krossade man hans leder med en klubba och satte ut honom på grunt vatten att bli levande uppäten av hajar. Den tiden är olyckligtvis förbi. Men ett annat gammalt hederligt bruk ha vi kvar. Ni veta alla vad jag menar. Då en man har visat sig vara en tjuv och en lögnare, kastar man ett dött svin på honom.»

Han stack ner högra handen i korgen, och fastän han förlorat sina glasögon, träffade dock det svinkadaver han nu drog fram Deasy rätt i skallen. Det hade kastats med sådan kraft att finansministern ramlade över på sidan där han satt. Innan han hunnit hämta sig, hade Sepeli, med en vighet som man ej kunde vänta av en kvinna på ett hundra aderton kilo, sprungit över till honom. Med ena handen grep hon honom i skjortlinningen, med den andra svängde hon svinet och under hela det förtjusta kungarikets skallande åtlöje gav hon honom en kunglig bastonad. För Tui Tulifau fanns ingen annan utväg än att hålla god min vid gunstlingens avstraffning, och hans fettberg vräkte sig baklänges på halmmattorna och skakades av ett riktigt Gargan-tuaskratt.

Då Sepeli släppte både svin och finansminister, tog en talman från lovartkusten upp kadavret.Cornelius hade rest sig och sprang, men då träffade svinet honom i knävecken så att han ramlade omkull. Folket och armén deltogo i leken under skrän och skratt. Hur han än svängde sig och smet, möttes eller upphanns finansministern överallt av det flygande svinet. Han skuttade som en skrämd hare ut och in mellan palmer och avocadoträd. Ingen lade hand på honom, och hans plågoandar öppnade väg för honom, men de förföljde honom oavbrutet, och svinet flög alltjämt så fort händerna kunde få tag i det.

Medan den vilda jakten försvann nedåt Ginstvägen, tog Grief handelsmännen med sig till den kungliga skattkammaren, och det blev kväll innan den sista Fitu-Iva-sedeln hade blivit inlöst med klingande mynt.

VII.

I skymningens lena svalka paddlade en man ut från ett jungelbuskage till »Cantani.» Det var en läckande och ruskig gammal kanot, och han rodde långsamt och upphörde då och då för att ösa. Kanakmatroserna fnittrade muntert då han lade till och med svårighet klättrade över relingen. Han var nedsmord och smutsig och tycktes vara halvt från sina sinnen.

»Kan jag få tala ett ord med er, mr Grief?» frågade han jämmerligt och ödmjukt.

»Sitt i lä och längre bort», svarade Grief. »Litet längre bort. Så, det är bättre.»

213Cornelius satte sig på relingen och fattade om sitt

huvud med bägge händerna.

»Det är rätt», sade han. »Jag luktar som ett slagfält. Mitt huvud värker så det kan spricka. Min hals är nästan avbruten. Tänderna sitta lösa. Hela getingsvärmar surra i mina öron. Min förlängda märg är rubbad ur sitt esse. Jag har varit med om jordbävning och pest, och det har regnat som från himlen.» Han tystnade med en suck som slutade i ett stönande. »Det är ett förfärligt dödssätt. Ett som poeterna aldrig ha drömt om. Att bli uppäten av råttor eller kokt i olja eller söndersliten av vilda hästar — det skulle vara obehagligt. Men att bli ihjälpryglad med ett svinkadaver!» Han ryste över det ohyggliga. »Det är mer än en människas fantasi kan fatta.»

Kapten Boig fnissade hörbart, flyttade sin tältstol längre åt lovart och slog sig ned igen.

»Jag hör att ni skall fara över till Yap, mr Grief», fortfor Cornelius. »Och jag vill be er om två saker: att få följa med . . . och så den där cigarren jag sade nej till samma kväll ni kom i land.»

Grief klappade i händerna åt den svarte stewarden och sade till om tvål och handdukar.

»Gå först bort till fören och tvätta er ren», sade han. »Pojken skall ge er ett par sjömansbyxor och en skjorta. Apropå, säg mig innan ni går, hur kommer det sig att vi träffade på mera kontanta pengar i skattkammaren än de sedlar ni hade utfärdat?»

214»Det var min egen insats som jag hade tagit med mig hit för den här historiens skull.»

»Vi har beslutat att låta Tui Tulifau betala oss våra liggdagspengar och andra utgifter och förluster», sade Grief. »Så att det saldo vi träffade på skall utbetalas till er. Men tio shillings måste vi dra av.»

»För vad då?»

»Tror ni att döda svin växa på träd? Tio shillings för det där svinet stå införda i kassaboken.»

Cornelius böjde på huvudet till samtycke och sade rysande:

»Ja, jag är minsann tacksam för att det inte var ett femton- eller tjugushillings-svin.»

Åttonde kapitlet.

PARLAYS PÄRLOR.

I.

Kanaken stod vid ratten och styrde upp rakt mot vinden, och »Malahini» lade sig på rätt köl. Hennes försegel tömdes, det blev ett rassel av revsejsin-gar, ett raskt skifte av bomtaljor, och hon krängde och lade sig över på annan bog. Ehuru det var tidigt på morgonen och frisk bris, voro de fem vita männen som halvlågo på hyttdäcket lätt klädda. David Grief och hans gäst, Gregory Mulhall, en engelsman, voro ännu i pyamas med de bara fötterna instuckna i kinesiska tofflor. Kaptenen och styrmannen voro klädda i tunna tröjor och ostärkta lärftbyxor, medan superkargen ännu höll i sina händer tröjan som han ogärna ville ta på sig. Svetten pärlade på hans panna, och han tycktes begärligt bjuda ut sitt nakna bröst åt vinden som ej svalkade.

»Ganska kvavt för att vara en sådan bris», klagade han.

»Och hur står det till där borta i väster? Det skulle jag just vilja veta», lydde Griefs bidrag till det allmänna knotet.

216»Det här kommer inte att bli långvarigt, och inte har det varat länge heller», sade Hermann, den holländske styrmannen. »Vinden har kastat från alla håll hela natten — fem minuter här och tio minuter där och en timme från ett helt annat väderstreck.»

»Det är något i görningen, det är något i görningen», knorrade kapten Warfield i det han redde ut sitt buskiga skägg med bägge händernas fingrar och sköt ut sin borstiga haka mot brisen under fåfängt sökande efter svalka. »Vädret har varit fånigt i fjorton dagar. På tre veckor ha inte de rätta passadvindarna blåst. Allting är en röra. Barometern var ostadig i solnedgången i går kväll, och det är den nu också, fastän vädret säger absolut ifrån att det inte betyder något. Men det retar mig i alla fall att se hans krumbukter. Det gör mig nervös, så att säga. Den var så där ostadig den gången då vi förlorade »Lancaster». Jag var bara pojken då, men jag minns det mycket väl. Splitter nytt, fyr-mastat stålfartyg, första resan; gubben blev alldeles förbi. Han hade tjänat bolaget i fyrtio år. Tynade bort och dog året därpå.»

Trots vinden och den tidiga morgontimmen var hettan kvävande. Vinden viskade om svalka, men gav ingen svalka. Den kunda ha blåst från Sahara, om den inte varit så mättad med fukt. Det fanns ingen tjocka eller dimma, ingen antydning därtill, men man fick det intrycket av den disiga horisonten. Det var inte precis mulet, men luften var så tjock att solen ej kunde bryta sig igenom..

217»Klart att vända!» kommenderade kapten War-field långsamt men skarpt.

De bruna kanakerna med sina ländskynken gingo raskt men likgiltigt till sina försegelskot och bom-taljor.

»Hårdt i lä!»

Rormannen lät ratten gå helt tvärt och Malahini lovade vackert och vände.

»För tusan, hon är ju en riktig häxa!» sade Mul-hall beundrande. »Jag visste inte att ni Söderhavshandlare va' sådana kappseglare.»

»Hon har ursprungligen varit Gioucester-fiskebåt», förklarade Grief, »och Gloucesterbåtarna äro kappseglingsyachter i fråga om byggnadssätt, rigg och segelduglighet.»

»Men ni styr ju rätt in i. inloppet — ja, varför inte?» sade engelsmannen med kritisk min.

»Försök det, kapten Warfield», föreslog Grief. »Visa honom hur ett laguninlopp tar sig ut i stark ebb.»

»Dikt bidevind!» kommenderade kaptenen.

»Dikt bidevind», upprepade kanaken och lättade på röret.

Malahini stävade rätt in i den trånga passage som utgjorde laguninloppet till en stor, lång och smal atolloval. Atollen var skapad som om tre atol-ler, medan de höllo på att byggas, hade tornat ihop och växt samman utan att ändå skjuta upp skiljeväggarna. Kokospalmer växte fläckvis på den runda sandytan, och det var många sänkor där sanden höjde sig för litet över vattenytan för

218att kokospalmer skulle kunna växa där, och där kunde man se den skyddade lagunen där vattnet låg slätt som den skrovliga ytan av en spegel. 'Många kvadratmiles vatten täckte den oregelbundna lagunen, och vid ebb forsade det ut genom den enda trånga rännan. Rännan var så smal och vattenutflödet så ymnigt att inloppet mera liknade en forsande flod än inloppsrännan till en atoll. Vattnet kokade och virvlade och dansade och drev ut i ett vitt skum av tappra vågor som trängdes. Varenda stöt av de anstormande vågorna mot Mala-hinis bog sökte svänga henne ur kursen och liksom med stålkilar driva henne åt sidan av rännan. Hon var delvis inne, då hennes närhet till korallkanten tvingade henne att vända. På motsatt bog, med bredsidan mot strömmen, sköt hon ut till havs med strömmens fart.

»Nu är det dags att visa vad er nya, dyra maskin duger till», sade Grief med godmodigt gyckel.

Det var tydligt att maskinen var kapten Warfields ömtåliga punkt. Plan hade tiggt och bedt om den tills Grief slutligen hade givit sig samtycke.

»Den skall nog hedra sig», svarade kaptenen. »Vänta så får ni se. Dön gör assurans överflödig, och som ni vet vilja inte bolagen bevilja assurans för Paumotuöarnas distrikt.»

Grief pekade på en liten kutter som höll samma kurs akter om dem.

»Jag vågar fem francs på att den där lilla »Nuhiva» går om oss.»

»Ja visst», instämde kapten Warfield. »Den harför stark maskin. Vi ä' som ett linjeskepp bredvid henne och vi ha bara fyrtio hästkrafter. Hon har tio, och hon är en liten skumslev. Hon skulle kunna pila fram över helvetets fradga, men ändå kan hon inte rå på deh här strömmen. Nu går den med tio knops fart.»

Och med tio knops fart, knuffad och guppande av och han följde Malahini med flodvattnet ut till havs.

»Det stillnar av om en halvtimme, och då ska vi få fart», sade kapten Warfield med en retlighet som förklarades av hans därpå följande ord. »Han har ingen rättighet att kalla den här atollen för Parlay. På amiralitetets kartor och på de franska också heter den Hikihoho. Bougainville upptäckte den och gav den namn efter invånarna.»

»Vad gör namnet till saken?» frågade superkar-gen och passade på att, medan han talade, stanna med armarna instuckna i undertröjans ärmar. »Där ligger den, midtför näsan på oss, och där är gamle Parlay med sina pärlor.»

»Vem har sett de där pärlorna?» frågade Hermann och tittade från den ene till den andre.

»De ä' allmänt kända», svarade superkargen. Han vände sig till rorsmannen: »Tai-Hotauri, hur förhåller det sig med Parlays pärlor?»

Kanaken drejade ratten en spak och såg belåten och smickrad ut.

»Min bror dyka åt Parlay i tre, fyra månader, och han tala mycket om pärlorna. Hikihoho myck-ket bra ställe för pärlor.»»Och pärluppköparna ha aldrig kunnat förmå honom att göra sig av med en enda pärla», inföll kaptenen.

»Och det sägs att han hade en hel hatt full för Armandes räkning då han seglade till Tahiti», fortfor superkargen. »Det är femton år sedan, och han liar ökat på sitt förråd alltsedan dess — och även samlat musslorna på lager. Det ha alla människor sett — hundratals ton. Det påstås att lagunen är länsad nu. Det är kanske därför han har utlyst auktion.»

»Om han verkligen säljer, blir det den största årsavkastningen av pärlor i Paumotudistriktet», sade Grief.

»Nej, hör nu», utbrast Mulhall, som plågades lika mycket av den fuktiga hettan som de andra, »vad vill allt det där säga? Vem är den där gamle strandrövaren? Vad är det med alla de där pärlorna? Varför håller han så avundsjukt på dem?»

»Hikihoho tillhör gamle Parlay», svarade superkargen. »Han har samlat en hel förmögenhet i pärlor, år efter år, och för några veckor sedan tillkännagav han att han skulle auktionera bort dem i morgon. Ser ni de där skonarmasterna som sticka upp inne på lagunen?»

»Åtta, så vidt jag kan se», sade Hermann.

»Vad ha de att göra vid en sådan här liten atoll?» fortfor superkargen. »Det finns inte en skonarelast copra om året på den här platsen. De ha kommit hit för auktionens skull. Det är också därför vi ä' här. Det är därför lilla Nuhiva där

TI [borta, knogar i väg akter om oss, men vad hon skall kunna köpa går över min horisont. Narii Herring — han är en engelsk halvblodsjude — äger och för henne, och hans enda tillgångar ä' hans fräckhet, hans skulder och hans whiskyräkningar. Därvidlag är han ett geni. Han är skyldig så mycket att det inte finns en köpman i Papeete som inte har intresse av hans välgång. De göra allt i världen för att skaffa honom inkomster. Det måste de, och det är minsann bondtur för Narii. Jag är inte skyldig någon en penny. Vad är följden? Om jag fick slag och ramlade omkull på stranden, skulle de låta mig ligga där och dö. De skulle inte förlora någonting på mig. Men Narii Herring? Vad skulle de göra om han fick slag? Det allra bästa skulle inte vara godt nog åt honom. De ha lagt ner för mycket pengar hos honom för att låta honom dö. De skulle ta honom hem till sig och pyssla om honom som en bror. Ser ni, att vara hederlig och betala sina räkningar är inte alis så fördelaktigt som folk påstår.»

»Vad har den där Narii med allt detta att göra?» frågade engelsmannen retligt. Han vände sig till Grief och sade: »Vad betyder allt detta dumma prat om pärlor? Börja från början.»

»Då måste ni hjälpa till», sade Grief till de andra, i det han började. »Gamle Parlay är en karaktär. Av allt vad jag har sett av honom tror jag att han är litet rubbad. Ja, så här lyder historien. Parlay är fullblodsfransman. Han sa' mig en gång att han är från Paris. Hans uttal är äkta parisiskt.Han kom hit ner i gamla dagar. Gjorde affärer o. s. v. Så kom han till Hikihoho. Började med byteshandel på den tiden då den hade sin blomstringstid. Vid pass hundra fattiga Paumotaner bodde på ön. Iian gifte sig med drottningen — på infödingarnas vis. Då hon dog, var allting hans. Så bröt mässlingen ut, och inte mer än ett dussin blevo vid liv. Han födde dem och lät dem arbeta åt sig och var kung. Men innan drottningen dog gav hon livet åt en flicka. Det är Armande. Då hon var tre år skickade han henne till klostret i Papeete. Då hon var sju eller åtta skickade han henne till Frankrike. Nu börjar ni förstå situationen. Det bästa och mest aristokratiska klostret i Frankrike var nätt och jämnt godt nog åt dottern till en kung och kapitalist på en Paumotuö, och som ni vet var inte det gamla Frankrike så kinkigt i rasfrågor. Hon uppfostrades som en prinsessa, och det ansåg hon visst själv att hon var. Hon trodde också att hon var absolut vit och hade ingen aning om något nedsättande tvärband över vapenskölden.

»Nu kommer tragedien. Den gamle mannen hade alltid varit konstig och virrig och hade spelat despot på Hikihoho så länge att han hade fått den idén i sitt huvud att det inte fanns det ringaste att anmärka på kungen — eller på prinsessan. Då Armande var aderton år skickade han efter henne. Han hade högtals med pengar. Han

hade byggt det stora huset på Hikihoho och en väldigt fin bungalow i Papeete. Hon skulle komma med postångaren från Nya Zealand, och han seglade med en

223skonare för att möta henne i Papeete. Och han skulle ha klarat skivan, trots nippertipporna och grovhuggarna i Papeete, om inte orkanen hade kommit. Var det inte det året som »Manu-Huhi» gick till botten och elva hundra drunknade?»

De andra nickade, och kapten Warfield sade: »Jag seglade på »Magpie» den gången, och vi slungades upp på land, alle man och kocken, Magpie och hela klabbet, en kvarts mile in i palmskogen i ändan av Taiohaeviken — och det lär vara en hamn som påstås vara oberoende av alla orkaner.»

»Ja», fortfor Grief, »Parlay blev fast för samma orkan och kom till Papeete med sin hatt full av pärlor tre veckor för sent. Han hade måst stötta upp sin skonare och bygga en halv miles stapel innan han kunde få ut henne i sjön igen.»

»Och under tiden var Armande i Papeete. Ingen frågade efter henne. Hon gjorde på franskt manér visit hon guvernören och hamndoktorn. De togo emot henne, men ingenderas hönshjärna till fru var »hemma» för henne eller besvarade hennes visit. Hon stod utanför kasten, var utan kast, fastän hon aldrig haft en aning om detta, och på det fina viset underrättade de henne om det. Det fanns en livad ung löjtnant på den franska kryssaren. Han förlorade sitt hjärta till henne, men han tappade inte huvudet för det. Ni kan tänka er överraskningen hos denna unga dam, förfinad, vacker, uppfödd som en aristokrat, bortklemad med allt det bästa som man kunde köpa för pengar i Frankrike. Och ni kan gissa slutet.» Han ryckte på axlarna. »Detfanns en japansk tjänare i bungalovv'n. Han såg det. Han sa" att hon gjorde det alldeles i de gamla samuraiernas stil. Hon tog en stilett — ingen stöt, intet hugg, ingen vild rusning efter förintelse — hon tog stiletten, satte spetsen över hjärtat och tryckte till med bägge händerna, långsamt och stadigt.

»Sedan kom gamle Parlay med sina pärlor. Det var en enda bland dem som lär ha varit värd sextio tusen francs. Peter Gee såg den och har talat om för mig att han bjöd så mycket för den. Den gamle mannen blev alldeles ifrån sig en tid. De hade honom i två dagar på Kolonialklubben, klädd i tvångströja . . .»

»Hans gemåls farbror, en gammal paumotan, skar loss honom ur tvångsjackan och släppte honom lös», insköt superkargen.

»Och sedan grep gamle Parlay sig an med att göra tableras omkring sig», fortfor Grief. »Han satte tre kulor i löjtnantsvalpen . . .»

»Som fick ligga till sängs i tre månader», inföll kapten Warfield.

»Slängde ett glas vin i synen på guvernören, utmanade hamndoktorn på duell, stormade och rev ner sjukhuset, bröt av två revben och nyckelbenet på en sjukskötare och gav sig sedan i väg; han rusade ner till sin skonare med en bössa i vardera handen, trotsade polischefen och alla gendarmerna att arrestera honom och seglade till Hikihoho. Och det påstås att han aldrig lämnat ön sedan dess.»

225

En solens son. 15.Superkargen nickade. »Det var femton år sedan, och har har aldrig rört sig ur Häcken.»

»Och han har bara ökat på sin pärlhög», sade kaptenen. »Han är spritt galen. Jag riktigt ryser då jag tänker på honom. Han är rent a.v som en finne.»

»Vad menas med det?» frågade Mulhall.

»Han befaller över vädret — så tro åtminstone infödingarna. Fråga Tai-PIotauri där. Hej, Tai-Hotauri! Vad tror du att gamle Parlav gör med vädret?»

»Han vara en stor väderdjävul», svarade kanaken. »Jag veta. Han vilja ha stor blåst, göra stor blåst. Han vilja ha ingen vind, ingen vind komma.»

»En riktig gammal häxmästare», sade Mulhall.

»Ingen god lycka hans pärlor», utbrast Tai-Hota-uri och skakade olycksbådande på huvudet. »Han säger han sälja. Många skonare komma. Sedan han göra stor orkan, alla gå till botten, ni förstå. Så säga alla infödingar.»

»Det är orkanårstid nu», skrattade kapten War-field bistert. »De ha kanske inte så orätt. Det lagar sig till något otrevligt nu, och jag skulle känna mig mycket lugnare om Malahini vore tusen mil härifrån.»

»Han är lite vriden», sade Grief slutligen. »Jag har försökt att sätta mig in i hans sätt att se saker och ting. Det är — ja, det är virrigt. För aderton år sedan hade han gjort Armande till medelpunkten för allting. Ibland tror han att hon ännu lever och inte har kommit tillbaka från Frankrike. Det är

226ett av skälen varför han tjuvhöll pärlorna. Och alltjämt hatar han de vita. Han glömmer aldrig att de togo livet .av henne, fastän han långa tider glömmer bort att hon är död. — Hallå, vart tar vinden vägen?»

Seglen slogo i tömning över deras huvuden, och kapten Warfield brummade missbelåtet. Hettan hade varit outhärdlig, men då vinden tog slut blev den nästan överväldigande. Svetten lackade om allas ansikten, och de drogo djupt efter andan och tittade mekaniskt efter mera luft.

»Här kommer han igen — en åttaknopsbris! Skot an! Kvicka tankar!»

Kanakerna skyndade att utföra kaptenens order, och i fem minuter strök skonaren direkt in i rännan och vann till och med på strömmen. Åter mojnade brisen, blåste sedan upp från det gamla hållet så att man blev tvungen att stagvända.

»Här kommer Nuhiva», sade Grief. »Hennes maskin är i farten nu. Se så hon kilar.»

»Allt klart?» sade kaptenen till maskinisten, ett portugisiskt halvblod, vars huvud och axlar sköto upp ur den lilla luckan för om kajutan och som torkade svetten ur ansiktet med en knippa flottigt trassel.

»Allt klart», svarade han. »Låt gå då.»

Maskinisten försvann ner i sin håla, och ett ögonblick därefter började det spotta och fräsa om bogen. Men skonaren kunde ej behålla ledningen. Den lilla kuttern gjorde tre fot mot hennes två,

227låg snart sida med och prässade sig före. Den hade endast infödda på däck, och rorsmannen viftade en hånfull avskedshälsning med handen.

»Det är Narii Herring», sade Grief till Mulhall. »Den stora karlen vid ratten — den fräckaste och samvetslösaste skurk i Paumotufarvattnet.»

Fem minuter därefter kom ett glädjerop från deras kanaker som kommo allas ögon att riktas på Nuhiva. Hennes maskin hade krånglat och de höllo på att hinna upp henne. Malahinis matroser kilade upp i riggen och hurrade då de ströko förbi, den lilla kuttern fick slagsida och drev tillbaka med tidevattnet.

»Nej, tacka vet jag vår maskin», sade Grief, då lagunen öppnade sig framför dem och de styrde kurs till ankarplatsen.

Kapten Warfield var tydligen mycket belåten, men han brummade endast: »Var inte rädd, den gör allt sin plikt.»

Malahini hade kommit midt in i den lilla flottiljen innan den fick svängrum till att ankra.

»Det är Isaacs på »Dolly», anmärkte Grief och viftade med handen till hälsning. »Och Peter Gee på »Roberta». Han kunde inte hålla sig undan från en sådan här pärlauktion. Och där är Francini på »Cactus». De äro här, alla uppköparna. Gamle Parlay kommer säkert att få en präktig dagkassa.»

»De ha inte fått bukt med maskinen än», brummade kapten Warfield med skadeglädje.

Han tittade tvärs över lagunen dit bort där Nuhivas segel skymtade fram mellan de glesa kokospalmerna.

II.

Parlays hus var ett stort tvåvåningsåbäke, byggt av californiskt timmer med galvaniserat plåttak. Det var så oproportionerligt mot atollens lilla ring att det sköt upp över sanden som en jättelik utväxt. Malahinimännen avlade artighetsvisit i land omedelbart efter ankringen. I det stora rummet voro andra kaptener och uppköpare sysselsatta med att granska pärlorna som skulle säljas följande dag. Paumo-tanska tjänare, infödda på Hikihoho och släktingar till ägaren, gingo omkring och serverade whisky och absint. Och i den egendomliga samlingen gick Parlay själv och småpratade och snäste, det murkna vraket av vad som en gång hade varit en reslig och imponerande man. Hans ögon voro djupt insjunkna och feberaktiga, hans kinder infallna och glåmiga. Håret tycktes ha gått ut fläckvis, och även hans mustascher och pipskägg hade glesnat på samma osymmetriska sätt.

»För tusan», mumlade Mulhall för sig själv, »en långbent Napoleon den tredje, men utbränd, stekt och sprucken av ugnshettan. Och skabbig! Inte underligt att han lutar huvudet åt ena sidan. Han måste hålla balansen.»

»Här blir blåst», lydde den gamle mannens hälsning till Grief. »Ni måste vara angelägen efter pärlor, efter ni kommer en sådan dag som den här.»

»De äro värda att man reser till helvetet för deras skull», svarade Grief godmodigt skrattande och lätblicken glida ut över bordet där pärlorna voro utställda.

»Andra ha redan gjort den resan för deras skull», kacklade gamle Parlay. »Se på den där!» Han pekade på en väldig fulländad pärla, stor som en liten valnöt, som låg litet avsides på ett stycke sämskskinn. »De bjödo mig sextio tusen francs för den i Tahiti. De ska bjuda mig lika mycket och mera för den i morgon, om inte stormen då har tagit dem. Denna pärla hittades av min kusin, min gemåls kusin. Han var inföding, ser ni. Tjuv var han också. Iian gömde undan den. Den var min. Hans kusin, som också var min kusin — vi äro alla besläktade här — dödade honom för den sakens skull och flydde på en kutter till Noo-Nau. Jag förföljde honom, men hövdingen på Noo-Nau hade dödat honom innan jag kom dit. Ja, det är många döda människor representerade på det där bordet. Ta er ett glas, kapten. Jag känner inte igen ert ansikte. Är ni främmande här på öarna?»

»Det är kapten Robinson på »Roberta», presenterade Grief.

Under tiden hade Mulhall skakat hand med Peter

Gee

»Jag hade aldrig tänkt mig att det fanns så mycket pärlor i världen», sade Mulhall.

»Jag har inte heller sett så många på en gång», medgav Gee.

»Vad kunna de vara värda ?»

»Femtio eller sextio tusen pund — det vill säga för oss uppköpare. I Paris» — han ryckte på ax-

230iarna och höjde på ögonbrynen då han ej kunde nämna summan.

Mulhall torkade svetten ur ögonen. Alla svettades ymnigt och andades tungt. Det fanns ingen is i dryckerna som serverades, och whiskyn och absin-ten ströko med i ljumt tillstånd.

»ja, ja», kacklade Parlay, »många döda människor ligga på bordet där. Jag känner alla de där pärlorna. Ser ni de där tre? Alldeles lika, inte sant? En dykare från Östra ön skaffade mig dem inom en vecka. Veckan därpå fick en haj fatt i honom, bet armen av honom, och blodförgiftning gjorde resten. Och den där stora sneda pärlan — det är inte mycket med den —, om jag blir bjuden tjugu francs för den i morgon, är det tur; den hittades på tjugutvå famnars vatten. Mannen var från Rara-tonga. Han slog alla dykrekord. Han hämtade upp den från tjugutvå famnars djup. Jag såg honom. Han sprängde sina lungor vid det där tillfället eller fick blodstörtning, ty han dog efter två timmar. Han skrek då han dog. Det hördes på flera miles' avstånd. Han var den starkaste infödingen jag någonsin har sett. Ett halvt dussin av mina dykare ha dött av blodstörtning. Och flera ska dö, flera ska dö.»

»A, låt bli att kraxa, Parlay», tillrättavisade en av kaptenerna. »Det blir ingen storm.»

»Om jag vore en kraftig man, kunde jag inte fort nog ta till båtshaken och staka mig ut», svarade den gamle mannen med sin gubbfalsett. »Om jag vore en kraftig man som ännu hade smak för vin. Men

231inte ni. Ni komma att stanna allesammans. Jag skulle inte råda er, om jag trodde att ni skulle ge er av. Man kan inte driva bort getingar från ett as. Ta ett glas till, mina präktiga sjöbussar. Tänk bara, vad människor kunna riskera för några små musselpärlor! Där ligga de nu, skönheterna. Auktion i morgon, på slaget tio. Gamle Parlay säljer ut, och getingarna komma i svärmar — gamle Parlay som var en starkare man på sin tid än några av dem och som ännu skall få se de flesta av dem dö.»

»Är han inte ett otäckt gammalt odjur!» viskade superkargen på Malahini till Peter Gee.

»Men om det nu blir storm?» sade kaptenen på »Dolly». »Den har aldrig gått fram över Hikihoho.»

»Så mycket säkrare då att det kommer att inträffa nu», svarade kapten Warfield. »Jag känner mig inte lugn.»

»Vem är det nu som kraxar ?» sade Grief i förebrående ton.

»Det vore då avskyvärdt om vi förlorade maskinen innan den har visat vad den duger till», svarade kapten Warfield dystert.

Parlay trippade förvånande raskt tvärs över det fullpackade rummet till barometern på väggen.

»Titta hit, mina präktiga sjöbussar!» ropade han triumferande.

Den som stod närmast tittade. Det nedslående resultatet syntes tydligt av hans min.

»Den har fallit tio streck», var allt vad han sade, men allas ansikten blevo ängsliga, och det såg utsom om var och en önskade att genast få rusa på dörren.

»Hör I» befallde Parlay.

Under tystnaden tycktes de yttre bränningarna ha blivit ovanligt högljudda. Man hörde ett starkt dån.

»Det börjar bli hög sjö», sade någon, och alla rusade bort till fönstren.

Mellan de glesa kokospalmerna tittade de ut till havs. En regelbunden rad av stora, blanka sjöar rullade in mot korallkusten. I några minuter betraktade de den egendomliga synen och talade med låg röst, och under dessa få minuter blev det klart för alla att vågorna tilltogo i storlek. Det var hemskt med denna stigande sjögång i den döda stiltjen, och deras röster blevo omedvetet ännu mera dämpade. Gamle Parlay skrämde dem plötsligt med sitt kackel.

»Ännu är det tid att ge sig ut till sjöss, mina värda herrar. Ni kunna låta edra livbåtar bogsera er över lagunen.»

»Det här reder sig nog, min gubbe lilla», sade Darling, styrmannen på Cactus, en reslig ungdom på tjugufem. »Vinden är nordlig och stryker förbi. Vi få inte en pust med av den.»

Det gick som en suck av lättnad genom rummet. Samtalet började på nytt, och rösterna blevo högre. Flera av uppköparne gingo till och med tillbaka till bordet för att fortsätta med att se på pärlorna.

Parlays gälla kackel steg allt högre.

233\Det är rätt,» uppmuntrade han, »om också världen förgås, ska ni fortsätta med att köpa.»

»Vi ska i alla fall köpa i morgon,» försäkrade Isaacs honom.

»Då få ni avsluta edra inköp i helvete.»

Kören av misstroget skratt eggade den gamle mannen. Han vände sig häftigt till Darling.

»När ha så'na barnungar som ni lärt sig att bedöma stormar? Och vem är den man som har tänkt ut orkanernas vägar här i Paumotufarvatt-nen ? I vilka böcker står det? Jag har seglat på Paumotu innan de äldsta av er sågo dagen. Jag vet det. I öster äro orkanernas vägar en så stor cirkel att de bilda en rak linje. I väster här göra de en skarp kurva. Kom ihåg edra sjökort. Hur kom det sig att orkanen 1891 sopade bort Auri och Hiolau? Kurvan, min

präktiga gosse, kurvan ! Om en timme, två eller tre på sin höjd, kommer stormen. Hör!»

Ett kolossalt dån skakade atollens korallgrund. Huset skalv. De infödda tjänarna med whisky- och absintbuteljer i händerna skockade ihop sig som för att söka skydd och stirrade förfärade ut genom fönstren på det väldiga vågsvallet som sköljde högt uppåt stranden till hörnet av ett copraskjul.

Parlay såg på barometern, fnittrade och såg på sina gäster. Kapten Warfield steg fram för att se.

»29,75», läste han. »Den har gått ner fem till. För tusan, den gamle djävulen har rätt. Stormen

234är i annalkande, och jag för min del ämnar gå ombord.»

»Det mörknar,» viskade Isaacs.

»Det är sannerligen som på teatern», sade Mulhall till Grief och såg på sitt ur. »Klockan är tio på morgonen, och det är som i skymningen. Rampen skruvas ner till tragedien. Var är den dystra musiken ?»

Till svar skakades atollen och huset av ett nytt brak. Nästan i panisk förfäran rusade sällskapet mot dörren. Deras svettiga ansikten sågo spöklika ut i den skumma belysningen. Isaacs stönade asma-tiskt i den kvävande hettan.

»Varför har ni så brådtom?» fnissade Parlay och betraktade hånfullt sina bortilande gäster. »Ett avskedsglas, mina värda herrar.» Ingen lade märke till honom. Då de sprungo utför den snäckkantade vägen ner till stranden stack han ut huvudet genom dörren och ropade: »Glöm inte, mina herrar, att klockan tio i morgon säljer gamle Parlay sina pärlor.»

III.

På stranden uppfördes ett sällsamt skådespel. Livbåt efter livbåt bemannades skyndsamt och sköt ut. Det hade blivit ännu mörkare. Den dova stiltjen fortfor, och sanden skalv under deras fötter för varje stöt av havet mot den yttre stranden. Narii Herring gick där helt lugnt i sanden. Han smålog åt kap-

235tenernas och uppköparnas alltför tydliga brådska Han hade med sig tre av sina kanaker och även Tai-Hotauri.

»Gå i båten och tag en åra,» befallde kapten Warfield den senare.

Tai-Hotauri gick till honom med obesvärad min, medan Xarii Herring och hans tre kamrater stannade och sågo på från fyrtio fots avstånd.

»Jag arbetar inte längre för er, skeppare», sade Tai-Hotauri fräckt och högröstadt. Men hans ansikte svor mot orden, ty han blinkade så besynnerligt med ögonen. »Avskeda mig, skeppare», viskade han hest och blinkade åter på ett menande sätt.

Kapten Warfield förstod meningen och beslöt sig för att hjälpa till. Han hötte med knytnäven och höjde rösten.

»Gå i båten», dundrade han, »annars klår jag dig gul och blå!»

Kanaken drog sig trotsigt tillbaka, och Grief trädde emellan för att lugna sin kapten.

»Jag går och arbetar på Nuhiva», sade Tai-Hotauri och slöt sig till den andra gruppen.

»Kom tillbaka hit!» hotade kaptenen.

»Han är en fri man, skeppare», sade Narii Herring. »Han har seglat med mig förr, och det gör han nu också, det är alltsammans.»

»Kom nu, vi måste gå ombord», ivrade Grief. »Se så mörkt det blir.»

Kapten Warfield gav efter, men då båten sköts ut stod han ännu i aktern och hötte med knytnäven.

»Er träffar jag alltid, Narii», ropade han. »Ni

236är den ende skepparen som stjäl andras matroser.» Plan slog sig ned och frågade med dämpad röst: »Vad har

Tai-Hotauri för sig? Han har något i kikaren, men vad är det?»

IV.

Då båten kom långsides med Malahini, hälsade Hermanns oroliga ansikte dem över relingen.

»Barometern har fallit så långt det går», tillkännagav han. »Vi få storm. Jag har låtit överhala styrbords ankare.»

»Se om det stora också», befallde kapten War-field, i det han övertog befälet. »Och hitåt, några . . . hissa in den där båten. Fira ner den till däck och gör fast den i botten.»

Det blev ett beskäftigt arbetande ombord på alla skonarna. Det var ett väldigt rassel av kättingar som firades ut, och man såg det ena fartyget efter det andra svänga, fira ut kätting och låta det andra ankaret gå. De som i likhet med Malahini hade tre ankaren beredde sig att fälla det så snart vinden visat från vilket håll den ämnade blåsa.

De stora bränningarnas dån växte alltjämt, ehuru lagunen låg blank som en spegel. Där Parlays stora hus reste sig över sanden syntes intet livstecken. Båtskjul och copramagasin och husen där musslorna förvarades — allt var öde.

»Jag skulle helst vilja lätta ankar och ge mig ut», sade Grief. »Det skulle jag avgjort göra om vi hade

2 37öppen sjö. Men de där atollkedjorna i norr och öster hålla oss instoppade som i en säck. Vi ha bättre utsikter här. Vad tror ni om det, kapten Warfield ?»

»Jag ger er rätt, fastän en lagun inte är någon lämplig kvarndamm att rida ut stormen på. Jag undrar varifrån den skall komma? — Så där ja! Där gick ett av Parlays copraskjul.»

De sågo det halmtäckta skjulet resa sig och störta samman, medan en fors av skum rann över sanden och föll ut i lagunen.

»Det bräcktes tvärs av!» utropade Mulhall. »Det var ju en vacker början. Där ha vi det igen!»

Vraket av skjulet slungades i vädret och hamnade på sandåsen. En tredje våg slog sönder det i bitar som sköljdes utför sluttningen ner till lagunen.

»Blir det storm, så borde det väl bli svalare», brummade Hermann. »Jag kan inte andas längre. Det är förbannat hett. Jag är torr som en skorstenspipa.»

Han öppnade en kokosnöt med sin stora slidkniv och drack ur innehållet. De övriga följde hans exempel och hejdade sig en gång för att se ett av Parlays musselskjul störta samman. Barometern visade nu 29,50.

»Nu måste det vara ganska nära det lägsta möjliga trycket», sade Grief muntert. »Aldrig förr har jag varit med om en orkan. Det blir en ny erfarenhet för er också, Mulhall. Att döma av den hastighet varmed barometern faller måste det bli en väldig storm.»

Kapten Warfield brummade, och allas ögon rik-

238t<ades på honom. Han tittade i kikaren åt sydost, nedåt lagunens längdlinje.

»Där kommer han», sade han lugnt.

De -behövde ingen kikare för att se. En flygande, skarpt markerad hinna tycktes breda sig över lagunens yta. Framför den, med samma hastighet, gick en vind som böjde kokospalmerna och drev upp en skur av virvlande blad. En skarpt tecknad mörk rand på vattnet betecknade vindens anfallslinje. Framför detta bälte gingo vindilar som tiraljörer. Bakom låg ett bälte, kanske en kvarts mil bredt, som föreföll glasblankt stilla. Sedan kom en annan mörk strimma av vind, och där bortom var hela lagunen ett kokande vitt skumfält.

»Vad är det där släta?» frågade Mulhall.

»Stiltje», svarade Warfield.

»Men det rör sig lika fort som vinden», invände den andre.

»Det måste det, annars skulle det bli upphunnet, och då vore det inte längre stiltje. Den här orkanen är tvehövdad. Jag såg en likadan utanför Savaji en gång. Riktigt en tvehövdad storm. Pang! kastade den sig över oss, sedan mojnade den till ingenting, och så gav den oss ett nytt tjuvnyp. Klart att hålla an! Här ha vi honom över oss. Se på Roberta!»

Roberta, som låg närmast vinden för slaka kättingar, svängdes om på bredsidan; det gick som en dans. Sedan gav det ett väldigt ryck i hennes kätting, och hon låg där med fören rätt mot vinden. Skonare efter skonare, Malahini som de andra,

239sattes nu i dans av den första stormilen och tvärstannade med spänd kätting. Muihall och flera av karlarna ramlade omkull då Malahini ryckte och slet i sina ankaren.

Och så blev det vindstilla. Den glidande stiltjeströmmen hade nått dem. Grief strök eld på en tändsticka och den oskyddade lågan brann utan att fladdra i den stillastående luften. Det rådde en töcknig skymning. Molnhimlen, som fortfarande sänkte sig liksom den gjort i timtal, tycktes nu ligga ända nere på havsytan.

Roberta stramade till sina kättingar, då orkanen stångades med sitt andra huvud, och skonare efter skonare följde raskt hennes exempel. Havet kokade, vitt av raseri, med små spottande vågor. Malahinis däck skälvde under besättningens fötter. De hårdt spända fallen hamrade mot masterna, och hela riggen började trumma vildt som om den misshandlats av någon stark hand. Det var omöjligt att vända ansiktet mot vinden och andas. Det upptäckte Muihall, där han tillsammans med de andra sökt skydd bakom kajutan, och hans lungor fylldes på ett ögonblick av en sådan massa luft som han ej kunde driva ut, att han nästan var kvävd innan han kunde vända bort huvudet.

»Det är otroligt», flämtade han, men ingen hörde honom.

Herrmann och flera kanaker kröpo föröver på händer och fötter för att låta det tredje ankaret gå. Grief rörde vid kapten Warfields arm och pe-

240kade på Roberta. Hon höll på att driva ner på dem. Warfield satte sin mun till Griefs öra och ropade:

»Vi driva också!»

Grief sprang till ratten och lade den hårdt över så att Malahini svängde åt babord. Det tredje ankaret tog fast, och Roberta drev förbi med aktern före, på ett dussin yards avstånd. De viftade till Peter Gee och kapten Robinson vilka jämte några matroser sysslade i fören.

»Hon rycker upp sina schackelbultar!» ropade Grief. »Hon försöker komma ut genom rännan. Det måste hon I Ankarna släpa med!»

»Vi hålla rätt kurs nu!» lydde svaret. »Men där driver Cactus ner på Misi. Det blir just trevligt för dem!»

Misi hade hållit kursen, men det ökade luftdraget Cactus åstadkom blev för mycket, och de hoptrasslade skonarna drevo i väg över den sjudande vita ytan. Man såg hur besättningarna höggo med yxor och arbetade för att skilja dem åt. Med klara ankaren och med en klut pressenning tillsatt i fören styrde Roberta kurs mot inloppet i det nordvästra hörnet av lagunen. De sågo henne nå sitt syfte och driva ut till havs. Men Misi och Cactus kunde ej bli klara från varandra utan drevo i land på atollen en halv mil från utloppet.

Vinden endast växte och fortfor att tillta i styrka. Man måste uppbjuda alla sina krafter för att kunna möta den, och då man arbetat sig fram mot den på däck i flera minuter var man alldeles utmattad.

Herrmann knogade alltjämt med sina kanaker,

241

En solens son. 16.surrade och gjorde fast och beslog seglen med allt flera sejsingar. Blåsten slet deras tunna tröjor från ryggen. De rörde sig långsamt, som om deras kroppar vägt flera ton och släppte aldrig ett tag med den

ena handen förr än de fått ett säkert tag med den andra. Lösa ändar stodo ut vågrätt i luften, och då det kom en orkanstöt sletos de av och blåste bort.

Mulhall gav den ene efter den andre en knuff och pekade på stranden. Halmhyddorna hade försvunnit, och Parlays hus vacklade som en berusad. Emedan vinden blåste i atollens längdriktning, hade huset skyddats av kokospalmernas rader. Men de väldiga sjöar som vältrade sig in utifrån havet höllo på att underminera det och slå det i spillror. Det hasade sig sedan utför sandsluttningen, och dess undergång var överhängande. Här och där hade människor bundit sig fast vid kokospalmerna. Träden gungade ej av och an och de rycktes ej upp med roten. Starkt krökta av vinden bibehöllo de denna ställning och skälvde våldsamt. Under dem trängde vågornas vita skum upp genom sanden.

Nu kom en väldig sjö och gick fram i lagunens längdriktning. Den hade godt utrymme att driva sitt spel på den tio miles långa sträckan från atollens lovartända, och alla skonarna togo sats och döko in i den. Malahinis bog och back hade börjat en dust med de större vågorna, och ibland fylldes hennes däck ända upp till relingen med vatten.

»Nu gäller det för er maskin!» skrek Grief, och

242kapten Warfield kröp dit bort där maskinisten låg och ropade dånande kommandoord.

Då maskinen satte till full fart, redde Malahini sig bättre. Hon fortfor visserligen att ta emot sjöar i fören, men hon behövde ej ta emot så starka knyckar av sina ankaren. Å andra sidan var hon ur stånd att få kättingarna att slakna. Det bästa hennes fyrtio hästkrafter kunde åstadkomma var att minska spänningen.

Alltjämt tilltog blåsten. Den lilla Nuhiva, som låg för om Malahini och närmare stranden, ännu med maskinen i olag och kaptenen i land, var illa däran. Hon dök under så ofta och så djupt att de varje gång undrade om hon kunde klara sig för vattnet. Klockan tre på eftermiddagen begravdes hon av en ny sjö innan hon hunnit klara sig från den föregående och kom ej upp igen.

Mulhall såg på Grief.

»Sjön slog in luckorna», skrek denne till svar.

Kapten Warfield pekade på Winifred, en liten skonare som guppade och dök under på sidan om dem, och ropade något i Griefs öra. Hans röst hördes då och då, avbrutna ramsor av otydliga ord med tysta mellanrum då den utplånades av den rytande vinden.

»Murken liten låda ... ankarna hålla ... Men hur hon kan hålla ihop ... gammal som Noaks ark...»

En timme därefter pekade Herrmann på henne. Hennes förbetingar, förmast och det mesta av hennes bog var borta, hade ryckts bort av hennes ankaren. Hon vände bredsidan till, med rullande skrov och

243lutande för, och i detta bedrövliga skick drev hon nedåt lä.

Nu var det fem fartyg kvar, och av dem var Mala-hini det enda som hade maskin. Rädda för antingen Nuhivas eller Winifreds öde följde två av dem Ro-bertas exempel, ryckte upp sina schackelbultar och styrde kurs mot inloppet. Dolly var den första, men hennes pressenning slets bort, och hon gick sin undergång till mötes vid atollens lästrand, nära Misi och Cactus. Utan att låta avskräcka sig härav följde Moana efter och med samma resultat.

»Ganska bra maskin, eller hur?» skrek kapten Warfield till båtägaren.

Grief sträckte ut sin hand och tryckte den andres. »Den talar för sig själv!» ropade han tillbaka. »Vinden håller på att slå om till sydlig, och då borde vi få ett lugnare läge.»

Långsamt och stadigt, men med allt mera växande styrka, gick vinden om till sydlig och sydvästlig, tills de tre skonare som voro kvar pekade direkt mot stranden. Ruinen av Parlays hus slungades upp, vräktes i lagunen och drev ut emot dem. Den sköt förbi Malahini, tornade emot Papara som låg en kvarts mile akter om den. I fören

gjorde man våldsamma ansträngningar, och efter en kvarts timme var man klar från huset, men det hade tagit med sig Paparas förmast och bogspröt.

På babords sida, inåt stranden till, låg Tahaa, smidig som en yacht, men ofantligt överriggad. Hennes ankaren behöllo ännu sitt tag, men kaptenen,

244som ej kände vinden avtaga, grep sig an med att kapa masterna.

»Ganska bra maskin», sade Grief i lyckönskande ton till sin skeppare. »Ännu så länge räddar den våra master.»

Kapten Warfield skakade tvivlande på huvudet.

Sjögången på lagunen lade sig hastigt då vinden kastade om, men de började känna gungningen då havet utifrån bröt sig in över atollen. Det var ej så många träd kvar. Några hade brutits tvärs av, andra hade ryckts upp med roten. De sågo ett träd, som var halvt uppryckt och vid vilket tre personer klängde sig fast, virvlas bort av stormen ut i lagunen. Två släppte taget och summo till Tahaa. Om en stund, strax före mörkrets inbrott, sågo de en man springa överbord från skonarens akter och kämpa sig simmande fram mot Malahini genom de vita, skummande små vågorna.

»Det är Tai-Hotauri», förklarade Grief. »Nu få vi höra nytt.»

Kanaken fick tag i vaterstaget, klättrade över bogen och kröp bort till aktern. Man lät honom hämta andan, och bakom kajutväggens skydd berättade han sedan sin historia i osammanhängande fraser och mest med tecken.

»Narii... förbannad tjuv .. . Han vill stjäla .,. pärlor ... döda Parlay... en man döda Parlay .., ingen man veta vilken man ... Tre kanaker, Narii, mig ... fem bönor i en hatt... Narii förbannad lögnare . .. alla bönor svarta... fem svarta ... copraskjul mörka ... varje man få svart böna ... stor vind komma ...

245inga möjligheter .. . alla klättra upp i träd ... ingen god lycka med pärlor, mig säga förut. .. ingen god lycka.»

»Var är Parlay ?» ropade Grief.

»Uppe i träd... tre av honoms kanaker samma träd. Mitt träd blåsa till helvete, då mig komma ombord.»

»Var ä' pärlorna?»

»Uppe i träd hos Parlay. Kanske Narii få dem pärlor ännu.»

Grief ropade Tai-Hotauris historia i örat på den ene efter den andre. Kapten Warfield blev särskilt förgrymmad, och man såg honom skära tänderna.

Hermann gick ner och kom tillbaka med en topplanterna, men i samma ögonblick den dök ut ur kajuttrappan blåste vinden ut den. Han lyckades bättre med nalcterhuslampan, som man dock endast förmådde tända efter många gemensamma försök.

»En skön stormnatt!» skrek Grief i Mulhalls öra. »Och alltjämt tilltar blåsten i styrka.»

»Hur stor fart har den?»

»Hundra miles i timmen ... två hundra ... jag vet inte. Den har större hastighet än jag någonsin sett.»

Lagunen blev allt mer och mer upprörd av havet som sköljde över atollen. Vattenmassorna hejdades ännu av orkanen som verkade starkare än ebben. Men så snart flodtiden började blevo vågorna märkbart större. Månen och vinden hjälptes åt att vräka hela Södra Stilla havet över Hikihoho.

Kapten Warfield kom tillbaka från en av sina

246periodiska utflykter till maskinrummet och meddelade att maskinisten låg avsvimmad.

»Vi kunna väl inte stoppa maskinen!» sade han slutligen hjälplöst.

»Det reder sig nog», sade Grief. »För upp honom på däck. Jag skall avlösa honom.»

Som maskinrumsluckan var skalkad, måste man gå genom en smal gång från kajutan. Hettan och gasångorna

voro kvävande. Grief höll en rask och sakkunnig inspektion av maskinen och det lilla maskinrummets alla attiraljer och blåste sedan ut oljelampan. Sedan arbetade han i mörkret, endast vid glöden av de otaliga cigarrer han gick in i kajutan för att tända. Hur lugn han än var, började han snart visa symtom av den spännande oron att vara instängd tillsammans med ett mekaniskt vidunder som arbetade, flämtade och dreglade i det dånande mörkret. Naken till midjan, nedsmord med talg och olja, mör-bultad och rispad efter att ha blivit slungad av och an av det gungande och dansande fartyget, yr i huvudet av den blandning av gaser och luft han nödgades andas in, arbetade han timme efter timme, ömsom välsignande, matande, smickrande och svärande över maskinen och alla dess delar. Den började brinna dåligt. Det blev svårare att mata den. Och det värsta av allt var att cylindrarna började gå varma. Under en rådplägning i kajutan tiggde och bad maskinisten honom att stoppa maskinen i en halvtimme för att svala av den och få vattencirkulationen i ordning. Kapten Warfield var emot allt stoppande av maskinen. Maskinisten svor på

247att den skulle fördärva sig och stoppa i alla fall och det på allvar. Med flammande ögon, talgig och illa åtgången röt och svor Grief över dem bägge och skrek kommandoord. Mulhall, superkargen och Hermann sattes till att arbeta i kajutan med att genom filtrering ge benzinen dubbel och tredubbel styrka. Ett hål höggs genom maskinrumsgolvet, och en kanak hällde slagvatten över cylindrarna, medan Grief fortfor att dränka maskinens rörliga delar i olja.

»Jag visste inte att ni var expert på benzin», sade kapten Warfield beundrande, då Grief kom in i kajutan för att andas en munfull mindre oren luft.

»Jag badar i benzin», väste han mellan tänderna, »jag äter benzin.»

Vad han för övrigt använde den till fick man aldrig veta, ty i detta ögonblick slungades alla i kajutan ävensom den filtrerade benzinen föröver mot skottet, då Malahini helt tvärt dök ner djupt. Ur stånd att få fotfäste rullade de i flera minuter fram och tillbaka och dunsade än mot den ena väggen än mot den andra. Överspolad av' tre väldiga sjöar knakade, gnisslade och skalv skonaren och krängde förfärligt tack vare vattenmassan på däck. Grief kröp ut till maskinen, medan kapten Warfield passade på första tillfälle att komma uppför kajut-trappan och ut på däck.

Det dröjde en halvtimme innan han kom tillbaka.

»Livbåten är borta!» rapporterade han. »Kabyssen är borta. Allting är borta utom däcket och

248luckorna. Och om inte maskinen hade gått, hade vi också varit borta. Fortsätt med att låta den göra nytta!»

Vid midnatt hade maskinistens lungor och huvud tillräckligt rensats från gasångor för att han skulle kunna avlösa Grief, som kom upp på däck för att klara sina egna lungor. Han slöt sig till de andra, som hukade sig ned bakom kajutan och höllo sig fast med händerna, fastän de också surrat sig fast med rep. Där rådde ett fruktansvärt kaos, ty det var kanakernas enda tillflyktsort. Några av dem hade begagnat sig av skepparens uppmaning att gå ned i kajutan, men hade drivits ut därifrån av ångorna. Malahini prässades ner och överspolades ofta, så att vad de andades in var en blandning av luft, skum och vatten.

»Svårt väder, Mulhall!» ropade Grief till sin gäst mellan doppningarna.

Mulhall, som storknade och frustade, kunde endast nicka. Spygatterna kunde ej leda bort vattenmassan från skonarens däck. Hon rullade ut den över den ena relingen och tog in den igen över den andra, och ibland, då hon satt kapprak på ändan och med näsan i vädret, forsade det ut som ett Niagara i aktern. Vattnet brusade längs gångborden i aktern, sköljde över kajutkappen, genomblötte och dängde i väggen alla som klängt sig fast och drev sedan ut över relingen.

Mulhall fick först sikte på mannen och fäste Griefs uppmärksamhet vid honom. Det var Narii Herring som hukade sig ned och höll sig fast där

249nakterhuslampan lyste på honom. Han var alldeles naken så när som på ett bälte och ett bart knivblad instucket mellan det och skinnet.

Kapten Warfield lossade sina rep och kravlade sig över de andras kroppar. Då hans ansikte blev synligt i ljuset från styrhytten, var det förvridet av ilska. De kunde se att han talade, men vinden slet bort ljudet. Han ville ej lägga sina läppar intill Nariis öra. I stället pekade han ut över relingen. Narii Herring förstod. Han visade sina vita tänder i ett roat och försmädligt leende, reste sig och stod där helt imponerande.

»Det är mord!» ropade Mulhall till Grief.

»Han skulle ha mördat gamle Parlay!» skrek Grief tillbaka.

För tillfället var akterdäcket fritt från vatten och Malahini låg på rätt köl. Narii gjorde ett dumdristigt försök att gå till relingen, men vräktes omkull av stormen. Sedan kröp han undan och försvann i mörkret, men alla voro säkra på att han gått överbord. Malahini dök ner djupt, och då de döko fram ur svallet som forsade akterut, kunde Grief komma åt Mulhalls öra.

»Vi kunna inte bli av med honom. Han är Tahitis fiskmänniska. Han kommer att simma över lagunen och kravla sig upp på atollens andra strand, om àet "finns något kvar av atollen.»

Fem minuter därefter, i en annan översvämning, kom ett kaos av människokroppar ramlande över dem från kajuttaket. De grepo tag i dem och höllo dem fast tills vattnet drev bort; sedan buro de ner

250dem i kajutan och togo reda på vilka de voro. Gamle Parlay låg på rygg på golvet orörlig och med tillslutna ögon. De andra två voro hans ka-nakkusiner. Alla tre voro nakna och blodiga. Den ene kanakens arm hängde maktlös och avbruten utmed hans sida. Den andre blödde ymnigt ur ett fruktansvärt skalpsår.

»Har Narii gjort det där?» frågade Mulhall.

Grief skakade på huvudet. »Nej, det skedde då han slungades längs däcket och över kappen.»

Plötsligt var det något som upphörde och lämnade dem i en yrsel av ovisshet. Det var för ögonblicket svårt att fatta att det ej blåste längre. Vinden hade blivit avklippt så blixtsnabbt som av ett svärdshugg. Skonaren rullade och krängde och slet i sina ankarkättingar med ett rassel som de nu för första gången kunde höra. För första gången kunde de också höra vattnet forsa omkring på däck. Maskinisten vred om propellern i långskeppsriktning och stoppade maskinen.

»Vi äro på en död punkt», sade Grief. »Det blii strax annat av. Han kommer att blåsa lika hårdt som förut.» Han såg på barometern. »29,32», läste han.

Han kunde ej genast stämma ned rösten som hade kämpat mot stormen i timtal, och han talade så högt att det, under tystnaden, gjorde ondt i de andras öron.

»Alla hans revben äro avbrutna», sade super-kargen och trevade på Parlays sida. »Ännu andas han, men han är döende.»

251Gamle Parlay stirrade, försökte fåfängt röra på den ena armen och slog upp ögonen. De glimmade till igenkännande.

»Mina värda herrar», viskade han stapplande på orden, »glöm inte . . . auktionen . . . klockan tio . . . i helvete.»

Han tillslöt ögonen, och underkäken tycktes vilja falla ner, men han behärskade förintelsens vanmakt tillräckligt länge för att ge ifrån sig ett sista högt och spefullt skratt.

Där uppe och där nere bröt helvetet löst. De hörde åter stormens gamla välbekanta dån. Mala-hini tog emot stöten med sin bredsida och prässades ner så att ena relingen låg under vatten, medan skrovet beskrev en båge som ankarena tvingade det till. De lovade bidevind och så kom skutan på rätt köl. Propellern vreds rätt och maskinen sattes åter i gång.

»Nordväst!» ropade kapten Warfield till Grief då han kom upp på däck. »Vridit sig åtta streck i ett nafs!»

»Nu kommer Narii aldrig över lagunen», anmärkte Grief.

»Då driver han tillbaka hit till oss, gudnås!»

V.

Sedan de kommit över den döda punkten började barometern stiga. Lika hastigt mojnade vinden. Då den knappt var mer än halv storm, reste maski-

252nen sig, sprängde sina fotplåtar ined en sista krampaktig ansträngning av sina fyrtio hästkrafter och lade sig till ro på sin sida. En ström av slagvatten forsade över den och moln av ånga bolmade upp. Maskinisten gav luft åt sin bedrövelse i ett jämmerrop, men Grief kastade en kärleksfull blick på spillrorna och gick in i kajutan för att skrubba taJgen av bröst och armar med en tuss bomulls-trassel.

Solen var uppe och det blåste den mildaste sommarbris då han kom upp på däck efter att ha sytt ihop skalpen på en kanak och spjälkat den andres arm. Malahini låg tätt invid stranden. I fören höllo Hermann och besättningen på att hyva in och reda upp de hoptrasslade ankarna Papara och Tohaa voro borta, och kapten Warfield granskade atollens motsatta strand genom kikaren.

»Inte en pinne kvar av dem», sade han. »Så går det då man inte har maskin. De måste ha gått åt innan den stora vindomkastningen kom.»

I land, där Parlays hus hade stått, fanns intet spår av något hus. På en sträcka av tre hundra yards, där havet brutit in, fanns inte ett träd eller en stubbe kvar. Här och där längre bort stod en och annan palm, och massor av dem hade brutits av strax ovanför marken. Tai-Hotauri påstod att han såg något röra sig i kronan av en palm som undgått förstörelsen. Malahini hade inga livbåtar kvar, och de sågo på då han sam i land och klättrade upp i trädet.

Då han kom tiljbaka, hjälpte de en ung infödd

253flicka, en av Parlays tjänarinnor, över relingen. Men först räckte hon upp till dem en illa skamfilad korg. I den låg en kull av blinda kattungar — alla döda utom en, som jamade matt och vacklade på oviga ben.

»Hallå!» sade Mulhall. »Vem är det där?»

De sågo en man på stranden. Han tog endast några steg då och då, som om han varit ute på en morgonpromenad. Kapten Warfield skar tänderna. Det var Narii Herring.

»Hallå, skeppare!» ropade Narii, då han kom midt för dem. »Får jag komma ombord och få litet frukost?»

Kapten Warfields ansikte och nacke började svälla upp och skifta i mörkrödt. Han försökte säga något, men storknade.

»Det var då också . . . det var då också . . .» var allt vad han kunde få fram.